

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) бекітілсін.
2. Орталық, жергілікті атқарушы органдар және өзге де үйымдар (келісу бойынша) Бағдарламаны іске асыру жөнінде шаралар қабылдасын.
3. Жауапты орталық, жергілікті атқарушы органдар және өзге де үйымдар (келісу бойынша) "Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 29 қарашадағы № 790 қаулысына сәйкес ақпарат берсін.
4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігіне жүктелсін.
5. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министри

A. Мамин

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2019 жылғы желтоқсандағы
№ 988 қаулысымен
бекітілген

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ

1-бөлім. Бағдарламаның паспорты

Бағдарламаның атауы	Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама)				
Әзірлеу үшін негіздеме	"Білім туралы" 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы; Қазақстан Республикасының Тұнғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 2017 жылғы 12 сәуірдегі "Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру" атты мақаласы; "Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы № 790 қаулысы; Қазақстан Республикасының Тұнғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 2018 жылғы 10 қантардағы "Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері" атты Қазақстан халқына Жолдауы; "Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарын бекіту және	29 қарашадағы	№ 790 қаулысы;	2017 жылғы 10 қантардағы "Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері" атты Қазақстан халқына Жолдауы;	

	<p>Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарының күші жойылды деп тану туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандығы № 636 Жарлығы; Қазақстан Республикасының Тұнғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 2018 жылғы 5 қазандағы "Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру" атты Қазақстан халқына</p> <p style="text-align: right;">Жолдауы;</p> <p>Қазақстан Республикасының Тұнғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 2018 жылғы 21 қарашадағы "Ұлы даланың жеті қыры" атты мақаласы; Қазақстан Республикасының Тұнғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 2019 жылғы 23 қантардағы Жастар жылышының ашылуында және 2019 жылғы 27 ақпандығы "Nur Otan" партиясының XVIII съезінде берген тапсырмасы;</p> <p>Қазақстан Республикасы Президентінің "Игілік баршага! Сабактастық, Әділдік, Өрлеу" сайлауалды бағдарламасын және "Бірге" жалпыұлттық акциясы барысында алынған ұсыныстарды іске асыру жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 19 маусымдағы № 27 Жарлығы;</p> <p>Қазақстан Республикасының Президенті К.К. Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі "Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі" атты Қазақстан халқына Жолдауы.</p>
Бағдарламаны әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Бағдарламаны іске асыруға жауапты мемлекеттік органдар	<p>Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Индустрія және инфрақұрылымдық даму министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Үлттых экономика министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэрогарыш өнеркәсібі министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Сауда және интеграция министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі;</p> <p>Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі;</p> <p>Облыстардың, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының әкімдіктері.</p>
Бағдарламаның мақсаты	<p>1. Қазақстанның білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде тұлғаны тәрбиелеу және оқыту.</p> <p>2. Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ғылымның үлесін арттыру.</p>
Міндеттері	<p>1. Педагог кәсібінің жоғары мәртебесін қамтамасыз ету, педагогикалық білім беруді жаңғырту.</p> <p>2. Қалалық және ауылдық мектептердің, өнірлердің, оку орындарының, білім алушылардың арасындағы білім сапасындағы алшақтықты қыскарту.</p> <p>3. Оқытуудың қауіпсіз және жайлы ортасын қамтамасыз ету.</p> <p>4. Үздік практикалар негізінде білім алушылардың, педагогтердің және білім беру үйімдарының сапасын бағалаудың жаңартылған жүйесін енгізу.</p> <p>5. Экономика қажеттіліктеріне және өнірлік ерекшеліктерге сәйкес оқытуудың, кәсіптік даярлықтың сабактастығы мен үздіксіздігін қамтамасыз ету.</p> <p>6. Білім алушының зияткерлік, рухани-адамгершілік және физикалық дамуын қамтамасыз ету.</p>

	<p>7. Білім беру үйымдарын цифрлық инфрақұрылыммен және казіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жарактандыру.</p> <p>8. Білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесінің вертикалін енгізу.</p> <p>9. Фылымның зияткерлік әлеуетін нығайту.</p> <p>10. Фылыми инфрақұрылымды жаңғырту және цифрандышты.</p> <p>11. Фылыми өзірлемелердің нәтижелілігін арттыру және әлемдік фылыми кеңістікке интеграциялануын камтамасыз ету.</p>																														
Іске асыру мерзімдері	2020 – 2025 жылдар																														
Нысаналы индикаторлар	<p>1. 1-6 жас аралығындағы балаларды мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен 85,3 %, 3-6 жас аралығындағы балаларды 100 % қамту.</p> <p>2. PISA (Экономикалық ынтымақтастық және даму үйымы (бұдан әрі – ЭЫДҰ) халықаралық зерттеуіндегі 15 жастағы қазақстандық оқушылардың нәтижелері – математика – 480 балл, оқу – 450 балл, фылым және жаратылыстану – 490 балл.</p> <p>3. Қазақстан Республикасындағы балалардың әл-ауқаты индексі – 0,73 балл.</p> <p>4. Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша техникалық және кәсіптік білім беретін (бұдан әрі – ТЖКБ) оқу орындарын бітіргеннен кейін бірінші жылы жұмысқа орналастырылған бітірушілердің үлесі – 75 %.</p> <p>5. Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша жоғары оқу орындарын (бұдан әрі – ЖОО) бітіргеннен кейінгі бірінші жылы жұмысқа орналастырылған түлектердің үлесі – 75 %.</p> <p>6. Фылымға ЖІӨ-ден жұмсалатын шығыстардың үлесі – 1 %.</p> <p>7. Web of Science (Clarivate Analytics) және Scopus (Elsevier) платформасындағы акпараттық ресурстардың деректері бойынша 2018 жылы (4873 бірлік) жарияланымдардың жалпы санынан рейтингтік басылымдардағы қазақстандық жарияланымдардың өсімі – 88 %.</p> <p>8. Фылыми-зерттеу үйымдарының сапасы (Дүниежүзілік экономикалық форумның Жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі (бұдан әрі – ДЭФ ЖБИ) – 63 орын.</p>																														
Қаржыландыру көздері және көлемі	<p>Бағдарламаны іске асыру үшін 2020 – 2025 жылдары 11 578 млрд. теңге (республикалық бюджет (бұдан әрі – РБ) – 9 565 млрд. теңге, (жергілікті бюджет (бұдан әрі – ЖБ) – 716 млрд. теңге, Дүниежүзілік банк (бұдан әрі – ДБ) – 13 млрд. теңге, жеке инвестициялар – 1 284 млрд. теңге) мөлшерінде бюджет қаржаты жұмсалатын болады, оның ішінде:</p> <table> <tbody> <tr> <td>2020</td> <td>–</td> <td>1 161</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>–</td> <td>1 336</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>–</td> <td>1 708</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>–</td> <td>2 311</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>–</td> <td>2 383</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td>–</td> <td>2 679</td> <td>млрд.</td> <td>теңге</td> </tr> </tbody> </table> <p>сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған басқа да қаржат.</p>	2020	–	1 161	млрд.	теңге	2021	–	1 336	млрд.	теңге	2022	–	1 708	млрд.	теңге	2023	–	2 311	млрд.	теңге	2024	–	2 383	млрд.	теңге	2025	–	2 679	млрд.	теңге
2020	–	1 161	млрд.	теңге																											
2021	–	1 336	млрд.	теңге																											
2022	–	1 708	млрд.	теңге																											
2023	–	2 311	млрд.	теңге																											
2024	–	2 383	млрд.	теңге																											
2025	–	2 679	млрд.	теңге																											

Бағдарламаны қаржыландыру көлемі тиісті қаржы жылдарына арналған республикалық және жергілікті бюджеттерді бекіту кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес республикалық және жергілікті бюджеттердің кіріс бөлігінің, мемлекеттік жекешелік әріптестіктің мүмкіндігіне қарай және басқа да балама көздерді тарта отырып нақтыланатын болады.

2-бөлім. Кіріспе

Қазақстанда білім беруді және ғылымды дамыту бойынша жүйелі шаралар кешені іске асырылуда. 2015 жылдың республика өзінен Біріккен Ұлттар Үйымының 2030 жылға дейінгі тұрақты даму мақсаттарына, оның ішінде бәрін

қамтитын және әділ сапалы білім беруді және баршаға арналған өмір бойы оку мүмкіндігін ынталандыруды қамтамасыз етуді көздейтін 4-мақсатына қол жеткізу бойынша міндеттемелерді қабылдады. Оған қол жеткізу үшін әлемдегі білім беруді дамытудың негізгі бағыттары айқындалды: мектепалды даярлықты қамтамасыз ету, 12 жылдық мектеп білімінің моделі, оқушылардың бойында 21 ғасыр дағдыларын дамыту, арзан және сапалы ТжКБ мен жоғары білімге тең қол жеткізу. Аталған бағыттар қазақстандық білім беру жүйесі үшін де басым болып табылады.

2017 жылы Қазақстан ЭҮДҰ-ның екі бейінді комитеті – Білім беру саясаты комитеті мен Ғылыми және технологиялық саясат комитетінің қатысуышысы болды, бұл қазақстандық білім жүйесі жетістіктерінің халықаралық танылғанын күәландырады.

Алайда отандық білім және ғылым жүйесінде шешуді талап ететін бірқатар өзекті мәселелер бар. Қазақстан халқының сауаттылық және құзыреттілік деңгейін бағалау әлемнің көптеген елдерінен елеулі артта қалғанын күәландырады. ЭҮДҰ-ның ересектердің (16-65 жас) құзыреттілігін халықаралық бағалау бағдарламасының (PIAAC) нәтижелері бойынша Қазақстан оқу бойынша 34-орынды, математикалық сауаттылықтан (39 елдің ішінен) 33-орынды және ақпараттық-коммуникативтік технологиялар саласындағы сауаттылық бойынша (36 елдің ішінен) 32-орынды иеленді. Қазақстанның нәтижелері ЭҮДҰ-ға қатысушы елдердің және Ресей Федерациясының орташа көрсеткішінен (оқу бойынша 9-орын және математикалық сауаттылық бойынша 15-орын) әлдеқайда төмен. Білім және ғылым жүйесіндегі бұл жағдай өзгермейтін болса, таяу перспективада ұлттық адами капитал одан әрі нашарлап, кәсіби кадрлардың азаюы және еліміздің экономикалық әлеуетінің төмендеуі орын алады.

Үздік отандық және әлемдік практикаларға сәйкес білім және ғылым жүйесін одан әрі дамыту жөнінде шұғыл шаралар қажет. Мысалы, ЭҮДҰ-ға мүше елдер мен әріптестердің саясатына жасалған шолуға (Education Policy Outlook 2018) сәйкес білім берудегі мемлекеттік саясаттың басты назары алты салада шоғырланады: (1) тенденциялық сапа, (2) білім алушыларды болашаққа дайындау, (3) білім беру үйымдарын жақсарту, (4) бағалау жүйесі, (5) басқару және (6) қаржыландыру. Бұл ретте елдер ағымдағы даму деңгейіне және қолда бар мүмкіндіктерге байланысты өздерінің күш-жігерін аса маңызды міндеттерді шешуге бағыттайтын. Қорсетілген салалар шеңберінде көптеген елдер мынадай басымдықтарды белгілейді:

отбасының әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне қарамастан білім алушылардың мүмкіндіктерін тенестіру;

тұлектер дағдыларының экономика талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету; педагогтердің кәсіби дамуы және жоғары мәртебесі; жұмыс берушілерді кадрлар даярлауга тарту; білім беру жүйесін және білім беру үйымдарын бағалау; басқарудың тиімді құрылымын құру; мұдделі тараптармен қарым-қатынас құру; қаржы ресурстарын тиімді пайдалану.

ЭҮІДҰ STIP Compass деректер базасына сәйкес ғылым, технологиялар және инновациялар саласындағы саясаттың негізгі мәселелері басқару, қаржыландыру, зерттеушілік мансап, PhD және постдокторантуралары болып саналады.

Халықаралық бағалар мен практикаларды, алынған міндеттемелер мен қол жеткізілген нәтижелерді ескере отырып, Қазақстан таяудағы 6 жылда білім және ғылым сапасын жақсарту жөнінде түбекейлі шаралар қабылдауы қажет. Осыған байланысты Бағдарлама негізгі анықталған проблемаларды шешуге, білім және ғылым жүйесінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру және ЭҮІДҰ елдерінің үздік практикаларына жақындау үшін оны дамытуға бағытталған.

Білім және ғылым сапасын жақсарту жөніндегі шараларды іске асыру нәтижесінде 3-6 жас аралығындағы балаларды мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен 100 % қамтуға, 3 ауысымда оқытуды жоюға, ауылдық жерлерде тірек мектептерді интернаттармен 100 % қамтамасыз етуге, 150 және одан да көп оқушы оқытын мектептерде дене шынықтырумен және спортпен айналысу үшін жағдай жасауға қол жеткізу күтіледі, кабинеттер мен мұғалімдер 100 % компьютерлік техникамен қамтамасыз етіледі, 180 тірек колледжін қазіргі заманғы жабдықтармен және бағдарламалармен 100 % қамтамасыз ету, жоғары білімді қаржыландыру 2 есеге, ғылымды қаржыландыру 7 есеге (43-тен 358 млрд. теңгеге дейін) ұлғаяды.

3-бөлім. Ағымдағы жағдайды талдау

Білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының (бұдан әрі – 2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарлама) қорытындылары қойылған мақсаттар мен міндеттердің 93,4 %-ға орындалғанын көрсетеді. Мысалы, 2019 жылға қарай 2016 – 2019 жылдарға

арналған бағдарламаның 5 бағыты бойынша 8 нысаналы индикатор мен 52 көрсеткішке қол жеткізу, 170 іс-шараны орындау жоспарланды. Барлық 8 нысаналы индикаторға қол жеткізілді, оның ішінде 2-еуі асыра орындалды. Есепті кезеңге жоспарланған 50 көрсеткіштің 46-сына (92 %) жоспарлы түрде қол жеткізілді, 1-еуіне (6 %) қол жеткізілген жоқ, 3-еуі (2 %) ішінара орындалды.

2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарлама іске асырылған 3 жылда мектепке дейінгі ұйымдардың желісі 1480 бірлікке (2016 жылы – 9 410, 2017 жылы – 9 828, 2018 жылы – 10 334) ұлғайды. Нәтижесінде 3-6 жастағы балалардың 95,2 %-ы мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамтылды (2016 жылы – 85,8 %, 2017 жылы – 90,5 %, 2018 жылы – 95,2 %).

Орта білім беруде жаңартылған оқу мазмұнына көшу жоспарлы түрде жүзеге асырылуда. 372 жаңа мектеп пайдалануға берілді. 437 мемлекеттік мектеп жан басына шаққандағы қаржыландыруға көшті. Мемлекеттік тапсырысты 80 жекеменшік мектеп алды.

"Баршаға арналған тегін кәсіптік-техникалық білім беру" жобасы шеңберінде 94,8 мың орынға мемлекеттік тапсырыс бөлінді. Жоғары оқу орындарының академиялық және басқару дербестігін кеңейту туралы заң қабылданды. 3 жылдың ішінде шетелдік студенттер саны 8,9 мың адамға артты (2016 жылы – 12 837 адам, 2017 жылы – 13 898 адам, 2018 жылы – 21 727 адам).

Әлемнің үздік университеттерінің QS халықаралық рейтингіндегі қазақстандық ЖОО саны 10-ға дейін есті. Times Higher Education рейтингіне алғаш рет екі қазақстандық жоғары оқу орны кірді.

Бизнес тарапынан ғылыми қызметті бірлесіп қаржыландыру үлесі артты. Бизнестің ғылымға қосқан үлесі 3 жыл ішінде 4,8 млрд. теңгені құрады.

Білім және ғылым саласының ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік қызметтерді ұсыну, ғылыми гранттарға өтінім беру және есептерді қабылдау бойынша бірқатар рәсімдер цифрландырылды.

Бағдарламаны талдамалық және ақпараттық-медиалық сүйемелдеу.

Халықтың және нысаналы аудиториялардың (ата-аналар, педагогтер, білім алушылар және т.б.) білім және ғылым саласындағы мемлекеттік саясатты оң қабылдауы мен түсінуін қалыптастыру, сондай-ақ мемлекеттік органдардың бұқаралық ақпарат құралдарындағы теріс және резонанстық тақырыптарға ақпараттық дең қоюы жөнінде шаралар қабылдау үшін 2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарламаны талдамалық және ақпараттық-медиалық сүйемелдеу бойынша жоба (бұдан әрі – PR-жоба) іске асырылды.

PR-жобаның алдынғы жылдары іске асырылуын талдау білім және ғылым саласындағы жаңалықтарға қоғамның теріс реакциясының алдын алу,

жүртшылық тарапынан айтылатын сынға уақтылы ден қою және халықтың нысаналы топтары арасында Бағдарламаның идеяларын жалпы ілгерілету бойынша өткізіліп жатқан іс-шаралардың тиімділігін көрсетті.

PR-жоба шеңберінде білім және ғылым саласында жүргізіліп жатқан саясатқа халықтың қанағаттану деңгейіне әлеуметтік сауалнама жүргізу көзделген. Нәтижелерге сәйкес сұралғандардың 22,3 %-ы толық қанағаттанғанын, жартысынан астамы (50,2 %) қанағаттануы мүмкін екенін айтқан. Алайда респонденттердің төрттен бір бөлігі теріс баға берген, оның ішінде 20,1 %-ы білім беру жүйесінің дамуымен қанағаттанбауы мүмкін екенін және 7,5 %-ы мұлдем қанағаттанбайтынын жеткізген.

Мына мәселелер өзекті болып қалуда.

Педагог кәсібінің мәртебесін көтеру және педагогикалық білім беруді жаңғырту

2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарламаны іске асыру кезеңінде педагог кадрлардың саны жарты миллион адамнан асты. Бұл ретте жыл сайын білім беру саласындағы мамандардың жаппай даярланып шығарылуына қарамастан, педагог кадрларға деген қажеттілік әлі де сақталуда. Мектептерге, атап айтқанда, ауылдық жерлердегі мектептерге білікті мұғалімдерді тарту және ұстап қалу бойынша пәрменді тетіктер жоқ: жол және түрғын үй субсидиялары, жеңілдіктер мен преференциялар және т.б. Педагогикалық мамандықтарға көбінесе Ұлттық бірыңғай тестілеуде (бұдан әрі – ҰБТ) төмен балл алған талапкерлер түседі. Білім беру жүйесі талантты мұғалімдерді ұстап қалуға ықпал етпейді. Педагогтердің 35 %-ы басқа салаларға кетеді. Інталы үміткерлер үшін педагогикалық кәсіппен айналысадын балама тетіктері жоқ.

Мұғалімнің мансаптық өсуінің жаңа жүйесін (педагог, педагог-модератор, педагог-сарапшы, педагог-зерттеуші, педагог-мастер) енгізуінде арқасында жалақы лауазымдық жалақыдан 30%-дан 50%-га дейін ұлғайды. Сонымен қатар пәндерді ағылшын тілінде оқытатын мұғалімдерге базалық лауазымдық жалақыдан 200 % мөлшерінде қосымша ақы белгіленді.

Алайда білім беру саласындағы жалақы экономика бойынша ең тәменгілердің бірі болып қалуда (102 875 мың теңге, еліміз бойынша орташа еңбекақы 163 мың теңге), бұл білікті кадрлардың келуін тежейтін жағымсыз фактор болып табылады. ЭЫДҰ TALIS-2018 зерттеуінің нәтижелеріне сәйкес қазақстандық мұғалімдердің 96 %-ы өздерінің жалақысын арттыру білім беру бюджетін ұлғайту кезінде ең басым міндет болуы тиіс деп есептейді.

Мұғалімдерді оларға тән емес функциялардан босату бойынша шаралар қабылданды. 2017 жылдан бастап жалпыға бірдей оқыту шеңберінде шағын

аудандарда аулаларды аралау жойылды, пән мұғалімдері толтыруға жататын құжаттардың тізбесі бекітілді. Алайда мұғалімдерді оларға тән емес жұмысқа тарту жалғасуда. TALIS-2018 нәтижелері бойынша 48 қатысушы елдің ішінде қазақстандық мұғалімдер жүктемелері көптердің қатарына жатады (2-орын). Бұл ретте осы жүктеменің негізгі бөлігін (69 %) сабактан тыс қызмет (ЭҮДЫ бойынша орташа алғанда – 47 %) құрайды. Қазақстандық мұғалімдердің шамадан тыс жүктемесі көп жағдайда жұмыс уақытын нақты нормалаудың болмауына байланысты.

Мектепке дейінгі білім беруде педагог қызметкерлердің 41,8 %-ының "Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту" мамандығы бойынша білімі жоқ, 54 %-ының біліктілік санаты жоқ. Қосымша білім беретін 22 мың педагог үшін біліктілікті арттыру жүйесі қарастырылмаған.

4 жыл ішінде ТЖКБ жүйесіндегі арнайы пәндер оқытушылары мен шеберлеріне деген қажеттілік 2,5 есеге өсті.

Осылайша, педагог кадрларды даярлау және біліктілігін арттыру жүйесіндегі оң өзгерістерге қарамастан, білікті педагог кадрларды тартуға және ұстауға кері әсер ететін бірқатар проблемалар сакталуда. Осыған байланысты Бағдарламада елдің педагогикалық әлеуетін дамытуға кедергі келтіретін проблемаларды шешу жөнінде шаралар көзделген.

Қалалық және ауылдық мектептердің, өңірлердің, оқу орындарының, білім алушылардың арасындағы білім сапасындағы алшақтықты қысқарту

Халықаралық зерттеулерде мектепке дейінгі ұйымға бару және мектептегі білім жетістіктерінің нәтижелері арасындағы оң байланыс анықталды. PISA зерттеуі ЭҮДЫ елдерінде кемінде бір жыл балабақшаға барған бала мектепте өз құрдастарынан 1,5 жылға (PISA-2015: +50 балл) алда болатынын көрсетеді. Қазақстанда бұл көрсеткіш екі жарым есе төмен (+20 балл), бұл мектепке дейінгі білім беру сапасының төмендігін куәландырады. Мектепке дейінгі білім беру қызметтерінің сапасы да ата-аналар тарапынан көптеген шағымдар тудырады (ЭҮДЫ, 2018). ЭҮДЫ сарапшыларының ұсынымдарына сәйкес Қазақстан сәби жасындағы балаларға ерекше назар аударуы және 3 жасқа толмаған балаларға арналған мектепке дейінгі білім беруді белсенді түрде ілгерілетуі қажет. Сондықтан 1 жастан бастап бірінші сыныпқа қабылданғанға дейін мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын қамтамасыз ету талап етіледі.

Халықаралық салыстырмалы зерттеулердің нәтижелері мектепте білім беру сапасында үлкен алшақтық сақталып отырғанын куәландырады. Мысалы,

Қазақстан ЭҮДҰ-ның 15 жастағы білім алушыларды бағалау жөніндегі PISA (2009, 2012, 2015, 2018) халықаралық бағдарламасына және білім беру сапасын бағалау жөніндегі IEA халықаралық қауымдастығының оқу, жаратылыстану және математикалық сауаттылық бойынша TIMSS (2007, 2011, 2015, 2019) зерттеуіне төрт рет қатысты. Зерттеу қорытындысы өнірлер, аумақтар (қала-ауыл), оқыту тілі мен отбасының әлеуметтік-экономикалық мәртебесі бойынша үлгерімдерде айтарлықтай алшақтық бар екенін анықтады. Мысалы, өнірлер бөлінісінде PISA-ның ең тәмен және жоғары көрсеткіштері арасындағы айырмашылық 3 оқу жылына сәйкес келеді. Унитарлық мемлекет үшін мұндай жағдайдың қалыптасуына жол берілмейді.

Білім берудегі теңсіздік қазіргі әлемде рөлі артып келе жатқан қосымша және формальды емес білімге қол жеткізудегі теңсіздікпен қүшейе түседі. Бүгінгі таңда жас адамның өмірінде оқытудың 70 %-ға жуығы формальды емес білім беру жағдайында: отбасында, құрдастар тобында, жастар үйымдарында, үйірмелерде өтуде. ЭҮДҰ-ның 22 елінде және ЭҮДҰ-ға әріптес 14 елде сыныптан тыс ғылыми іс-шаралар көп өткізілетін мектеп оқушыларының осындай іс-шара аз өткізілетін мектептің оқушыларына қарағанда PISA-дағы жаратылыстану ғылыми сауаттылық деңгейі анағұрлым жоғары екенін көрсettі. ЭҮДҰ елдерінде орташа есеппен оқушылардың 56 %-ы ғылыми жарыстарға қатысады, оқушылардың 48 %-ы сыныптан тыс ғылыми жобаларға барады.

Қазақстанда 2018 жылы 993 779 бала (2016 жылы – 651 409 адам, 2017 жылы – 947 327 адам) мектептен тыс қосымша білім беретін үйымдарда білім алды және 1 645 295 бала (2016 жылы – 977 125, 2017 жылы – 1 417 639) мектеп үйірмелеріне барды. Сонымен қатар ауылдық жерлердегі балаларды (35,5 %), аз қамтылған отбасылардағы балаларды (68,0 %), сондай-ақ ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды (54,7 %) қосымша біліммен қамту тәмен деңгейде сақталуда. Ақылы қосымша қызметтердің басым болуы қосымша білімнің қолжетімділігін шектейтін фактор болып табылады. Мектептен тыс үйымдарда балалардың тек 22,5 %-ы ғана ақысыз негізде қосымша білім алады. Осыған байланысты қосымша білім беруде жан басына шаққандағы қаржыландыруды енгізу қажет.

ТЖКБ бағдарламаларына барынша кең қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін 2017 жылдан бастап "Баршаға арналған тегін кәсіптік-техникалық білім беру" жобасы іске асырылуда. Сонымен қатар колледж студенттерінің жатақханаларға мұқтаждығы сақталуда. 2018 жылы жатақхананы қажет ететін студенттердің 26 %-ы қамтамасыз етілмеген.

Жоғары білім алуға қол жеткізу соңғы жылдары айтарлықтай кеңейе түсті. Мемлекеттік білім беру гранттарының саны артуда. Алайда оларды бөлу кезінде талапкердің отбасының әлеуметтік-экономикалық мәртебесі ескерілмейді, ал талапкердің үлгерімі іс жүзінде жалғыз анықтаушы өлшемшарт болып табылады, ол әртүрлі әлеуметтік топтардан шыққан жастардың жоғары білім алуына қол жеткізуде теңсіздікті күшетеді.

Осыған байланысты барлық деңгейлерде білім беру сапасындағы алшақтықты қыскарту және оған қол жеткізу бойынша кешенді шаралар қабылдау қажет.

Балалардың қауіпсіз және жайлы өмір сұру жағдайларын жақсарту

Балалардың, оның ішінде өмірде қызын жағдайға тап болған балалардың құқықтарының бұзылуына уақтылы ден қоюдың жеткілікті дамымаған жүйесі, білім беру ұйымдарының едәуір бөлігіндеги инклузивті білім беру және қарапайым ыңғайлылық үшін жағдайлардың болмауы балалардың қауіпсіз және жайлы өмір сұруіне қауіп төндіреді.

ЮНИСЕФ-тің 2017 жылғы зерттеулерінің деректеріне сәйкес Қазақстанда мектеп оқушыларының үштен екісі оқушылар немесе мұғалімдер тарапынан зорлық-зомбылықты бастан кешіреді немесе күәгерлер болып табылады. Жыл сайын ішкі істер органдарының есебінде тәуекел аймағында тұрган 7 мыңға жуық кәмелетке толмаған, 10 мың тұрмысы қолайсыз отбасы тұр. 3 мыңдан астам бала қылмыс жасайды. 2018 жылды балаларға қатысты 2125 қылмыс жасалды, 2277 кәмелетке толмаған бала құрбан болды (2017 жылға қарағанда 5,5 %-ға жоғары).

Балалар суицидінің өсуі сақталуда (2018 жылды балалар арасында жасалған өз-өзіне қол жұмсау саны 178 жағдайды құрады, бұл 2017 жылмен салыстырғанда 6,6 %-ға көп).

Балабақшалардың тек 20 %-ы, мектептердің 60 %-ы, колледждердің 30 %-ы ғана инклузивті білім беруге жағдай жасаған. Сапалы инклузивті білім берумен мектепке дейінгі жастағы балалардың бар-жоғы 28,2 %-ы және ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар мектеп оқушыларының 46,5 %-ы қамтылған. Инклузивті ортада балаларды психологиялық-педагогикалық сұйемелдеу үшін мамандардың тапшылығы 64 %-ды құрайды.

2018 жылдың деректері бойынша 2535 мектепте тек ауладағы дәретханалар бар, 1629 мектепте су тасымалданады, 1093 мектепте ыстық су жоқ, 1800 мектеп бейнекамерамен қамтылмаған.

2018 жылды халықаралық және қазақстандық тәжірибелі ескере отырып, балалардың қауіпсіздігін, қолайлы жағдайлары мен әл-ауқатын жүйелі

мониторингілеу, проблемаларды уақтылы анықтау және шешімдерді жедел қабылдау үшін көрсеткіштер жүйесі мен Балалардың әл-ауқатының индексі өзірленді. Бұл индекс барлық өмірлік маңызды салаларды қамтиды: материалдық әл-ауқат, денсаулық, білім беру, қауіпсіздік және тәуекелдер, әлеуметтендіру.

Жаһандық әл-ауқат индексі бойынша елдердің салыстыру үшін "0"-ден "1"-ге дейінгі шкала қолданылады, мұнда "1" – ең жоғары әл-ауқат деңгейі.

2017 жылдың нәтижелері бойынша елдердің рейтингінде Швейцария бірінші орынды иеленді, оның индексі 0,83 балды құрады. Соңғы орын 0,38 балмен Нигерияға тиесілі.

Қазақстанда 2018 жылдың пилоттық жобасының қорытындысы бойынша Балалардың әл-ауқатының индексі 0,68 балды құрады.

Сонымен қатар 2019 жылғы 10 айда балаларға қатысты салалардың көптеген бағыттары бойынша он динамика және мемлекет қабылдаған шараларға байланысты өмір сүру сапасын жақсарту үрдісі байқалады.

Осыған байланысты 2022 жылғы индекстің бастапқы есебі 0,70 балл, 2025 жылға қарай 0,73 балл болады деп болжануда.

Индексті енгізу Қазақстанға балалардың қаншалықты қолайлы жағдаймен қамтамасыз етілгенін анықтауға, балалардың түрлі салалардағы жағдайын жақсарту жөніндегі ұлттық саясаттың тиімділігін қадағалауға, балалық шақ саласындағы халықаралық рейтингтерде барынша жоғары деңгейге көтерілуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ Қазақстанның әлемдегі ең дамыған 30 елдің қатарына енуіне ықпал ететін болады.

Индексті кейіннен сынақтан өткізу және толық ауқымды енгізу қажет.

Бұдан басқа балалар үшін қауіпсіз және жайлы орта құруға арналған мемлекеттік шығындардың тиімділігін арттыру үшін үздік әлемдік практиканы пайдалану қажет. Бүгінгі таңда Қазақстанда балалық шақты қаржыландыру түрлі мемлекеттік органдардың бюджеттік бағдарламаларымен жүзеге асырылады. Халықаралық практикада мемлекеттік бюджеттің атаулы шығысының тиімді құралы шоғырландырылған балалар бюджеті болып табылады. Мұндай бюджетті қалыптастыру әдістемесін өзірлеу және оның жыл сайынғы өсуін қарастыру қажет.

Білім алушылардың, педагогтердің және білім беру үйымдарының сапасын бағалау жүйесін жетілдіру

Жаңартылған мазмұн шенберінде білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың өлшемшарттық жүйесі енуде, ол өңірдің, мектептің орналасқан

жеріне және оқыту тіліне қарамастан оқушылардың оқу жетістіктерін объективті және тең бағалауды қамтамасыз етеді.

Орта білім беру сапасын бағалаудың тиімділігін арттыру үшін ҰБТ еki кезеңге бөлінді: мектептегі қорытынды аттестаттау және жоғары оқу орнына тұсу емтиханы. 2019 жылдан бастап ҰБТ ақылы негізде ЖОО-ға тұсу үшін жылына 4 рет өткізіледі. Жоғары білім алуға қолжетімділікті қамтамасыз етудің балама тетігі ретінде негізгі немесе қайта тестілеу нәтижелері бойынша шекті деңгейден өтпеген талапкерлер үшін ЖОО-ға "шартты түрде қабылдау" жүйесі енгізілді.

Бұл ретте білім алушыларды бағалау жүйесі жетілдіруді қажет етеді. Атап айтқанда, PIRLS, PISA, ICILS халықаралық салыстырмалы зерттеулерінің құралдарына, сондай-ақ SAT тестілеріне ұқсас функционалдық сауаттылық пен құзыреттілікті өлшеуге бағытталған сұрақтарға қатысты ҰБТ, оқу жетістіктерін сырттай бағалау (бұдан әрі – ОЖСБ) мазмұнын қайта қарau қажет.

2018 жылдың мамыр айынан бастап қазақстандық педагогтер аттестаттаудың жаңа жүйесіне көшті. Жаңа жүйе бойынша педагог кадрлардың 42,5 %-ы аттестаттаудан өтті (14,1 % – педагог-зерттеуші және педагог-шебер санаты, 15,6 % – педагог-сарапшы санаты, 12,8 % – педагог-модератор санаты). Жинақталған тәжірибе мен халықаралық практиканы ескере отырып, педагог кадрларды аттестаттау жүйесін одан әрі жетілдіру талап етіледі.

Жекеменшік мектепке дейінгі ұйымдар желісінің өсуін ынталандыру үшін 2011 жылдан бастап мектепке дейінгі білім беру ұйымдарын лицензиялау тоқтатылды. Осы кезеңде мектепке дейінгі ұйымдар желісі 1,5 есе есті, бұл ретте жекеменшік ұйымдар 7 еседен асты (2011 ж. – 449 бірлік, 2018 ж. – 3749 бірлік). Сонымен қатар жұртшылық тарапынан балабақшалардың материалдық-техникалық жабдықталуына және ондағы тәрбие процесінің сапасына қатыстысын айту жағдайлары жиілеп кетті.

2017 жылдың қаңтарынан бастап жоғары оқу орындарын мемлекеттік аттестаттау халықаралық аккредиттеумен алмастырылды, ал 2018 жылдан бастап мектепке дейінгі ұйымдарды, мектептер мен колледждерді мемлекеттік аттестаттау профилактикалық-алдын алу сипатына қайта бағдарланды және одан әрі жетілдіруді талап етеді.

Қосымша білім беру ұйымдарын бағалау жүйесі және оның оқушылардың жетістіктеріне әсері жоқ. Осыған байланысты қосымша білім беру сапасына қол жеткізу факторлары мен шарттарын айқындау бойынша зерттеулер жүргізу қажет.

Экономиканың және өнірлердің қажеттілігіне сәйкес білім беру мен кәсіби даярлықтың сабактастығын, үздіксіздігін қамтамасыз ету

Білім берудің әрбір деңгейіндегі оқыту мазмұны жалпы әдіснамалық шенберге біріктірілмеген әртүрлі мақсаттар мен күтілетін нәтижелерге құрылады. Қажетті білім, дағды және құзыреттер жиынтығына ие Қазақстан азаматының моделін (бейнесін) айқындастырын өмір бойы оқытудың бірыңғай тұжырымдамасы жоқ.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұны 5 білім беру саласы бойынша құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған: деңсаулық, коммуникация, таным, шығармашылық және социум. Мектептер кезең-кезеңімен жаңартылған бағдарламаларға өтуде, ол кең спектрлі дағдыларға баса назар аударады: білімді функционалдық және шығармашылық түрғыдан қолдану, сынни ойлау, зерттеу жұмыстарын жүргізу, АҚТ пайдалану, коммуникацияның әртүрлі тәсілдерін қолдану, топта және жеке жұмыс істей білу, проблемаларды шешу және шешімдер қабылдау. Техникалық және кәсіптік және орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламалары білім алушылардың кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алу кезінде студент оқытудың 5 нәтижесін көрсетуі тиіс: оқып жатқан саласындағы білім және түсінік; кәсіби деңгейде қолдану, дәлелдерді қалыптастыру және проблемаларды шешу; ақпаратты жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру; ақпаратты, идеяларды, шешімдерді хабарлау; оқуды өз бетінше жалғастыру дағдысы.

Осылайша білім берудің әртүрлі деңгейлерінде алынатын негізгі дағдылар мен құзыреттер жиынтығындағы айырмашылықтар мен келіспеушіліктер өмір бойы оқу (lifelong learning) жүйесін құруға кедергі жасайды. Мектепке дейінгі білімнен бастап жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларының сабактастығын қамтамасыз ету мәселелерін пысықтау қажет.

Білім алушылардың кәсіби бағдарына бірыңғай көзқарастың болмауы білім берудің үздіксіздігі проблемаларын күшайте түседі. Қазіргі уақытта мектеп оқушылары арасындағы кәсіптік бағдар беру жұмыстары негізінен жарнама түрінде жүргізіледі, колледждер мен ЖОО-лар даярланатын мамандықтар туралы хабардар ету үшін мектептерге баруды ұйымдастырады. Аталған ішаралардың негізгі мақсаты контингентті тарту болып табылады. Қорытындысында 2016 жылғы "Болашақ – менің таңдауым" (Білім – Орталық Азия) әлеуметтік зерттеу нәтижелері бойынша жоғары сыннып оқушыларының 15 %-ы болашақ кәсіби қызметін анықтай алды. KASIPTEST кәсіптік

диагностикасы 11-сынып оқушыларының 75 %-ы оқытудың бейіндік бағытын дұрыс таңдамағанын көрсетті.

Кәсіптік бағдарлау жұмысының әлсіздігі жұмысшы кәсіптері беделінің төмендігімен қатар жастардың ТжКБ жүйесімен аз қамтылуына себеп болады, бұл, өз кезегінде, кадрларды даярлау сапасына кері әсер етеді. ДЭФ ЖБИ-2018 сәйкес жұмыс берушілер ТжКБ жүйесінің сапасын 3,7 балға (орташадан төмен) бағалайды. Нәтижесінде жұмыс берушілер болашақ кадрларды оқытуға инвестиция салуға мүдделі емес. 2018 жылы жұмыс берушілер есебінен білім алатын студенттердің үлесі білім алушылардың жалпы контингентінің бар-жоғы 0,2 %-ын құрады. Колледж студенттерін дуальды оқытумен қамту да жоғары емес – 8 %.

Жоғары білім беру тиімділігі көрсеткіштерінің бірі оның интернационалдануы және жоғары оқу орындарының әлемдік рейтингтерден көрінуі болып табылады. 2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарламаны іске асыру кезеңінде жоғары білім беру жүйесіндегі шетелдік студенттердің үлесі 4 %-ға дейін өсті. Қазақстандық жоғары оқу орындары алғаш рет Times Higher Education рейтингтік басылымы тарапынан танылды. QS WUR рейтингінде белгіленген қазақстандық ЖОО-лар саны 10-ға жетті.

Алайда жоғары білім беруде ДЭФ ЖБИ-2019 "Түлектердің дағдылары" индикаторы бойынша Қазақстан 141 елдің ішінен 95-орында тұр. Өлеуметтік сауалнама жұмыс берушілердің 70 %-ы олардың дағдыларына қанағаттанбағанын көрсетті. Бұл ретте колледждер мен жоғары оқу орындарының түлектерін жұмысқа орналастыру мониторингі статистикалық деректер негізінде жүргізіледі және бітірушілердің кері байланысын көзdemейді.

Жоғары білім сапасы студент жастардың шетелдік жоғары оқу орындарына кетуіне әсер етеді. Қазақстанда соңғы 7 жылда шетелге шығатын студенттердің саны 2 есеге өсті. 100 мыңнан астам қазақстандық әлемнің 130 елінде жоғары білім алушада.

Аталған проблемаларды шешу үшін кәсіптік бағдар беру қызметінің бірыңғай тәсілдерін әзірлеу, мамандарды даярлау және кәсіптік білім беруді интернационалдандыру процесіне жұмыс берушілерді тарту қажет.

Білім алушының зияткерлік, рухани-адамгершілік және физикалық дамуын қамтамасыз ету

Бәсекеге қабілетті тұлға мен маманды қалыптастырудың негізі отбасында, қоғамда және білім беру жүйесінде қалыптастасын құндылықтар болып табылады. Қазақстанда "Рухани жаңғыру" бағдарламасын іске асыру жағдайындағы тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері бекітілді. "Тұған жер",

"Қазақстанның киелі географиясы", "Жаһандық әлемдегі қазіргі қазақстандық мәдениет", "Қазақстанның 100 жаңа тұлғасы", "Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық" жобасы, "Өзін-өзі тану" адамгершілік-рухани білім беру бағдарламасы іске асырылуда. "Жас қыран" (1-4-сыныптар), "Жас Ұлан" (5-10-сыныптар) балалар мен жасөспірімдер қозғалысы, "Жас Сарбаз" әскери-патриоттық клубы (колледж, ЖОО) жұмыс істейді.

Сонымен қатар, "Nur Otan" партиясының Қоғамдық саясат институтының зерттеу деректері бойынша патриотизм Қазақстан азаматтарының маңызды құндылықтарының бірі болып табылады. Сауалнамаға қатысқандардың 13 %-ы ғана патриотизмді маңызды құндылық ретінде атап өтті. ӘҮДҰ елдерінің негізгі орта білім беру стандарттары мен оқу бағдарламаларына енгізілген 39 құндылықтың ішінде Қазақстанда тек алтауы ғана енгізілген.

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының әлеуметтанушылық зерттеу деректері бойынша ата-аналардың 62 %-ы өз балаларына жеткілікті уақыт бөлмейді, 43 %-ы балаларының проблемаларына аз мән береді, 50 %-ы мектеп ортасына деструктивті діни ағымдарды енгізуудің алдын алу мәселелері бойынша педагог-психологтың консультациясын қажет етеді, 70 %-ға дейіні балалардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша қосымша көмекті қажет етеді.

Балалар мен жасөспірімдер қылмысының және жоғарыда көрсетілген суицид жағдайларының өсуі тәрбие жұмысын қүшеттілігін растайды.

Осыған байланысты білім беру процесі мен білім алушылардың бос уақытын ұйымдастыру қызметі барысында тәрбие жұмысын жоспарлау мен іске асырудың түбебейлі жаңа тәсілдері, оларды қолдану мен сақтаудың түсінікті тетіктері бар мінез-құлыш стандарттарын өзірлеу талап етіледі.

Білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасы мен цифрлық инфрақұрылымын дамыту

Білім беру жүйесінің инфрақұрылымын дамыту авариялық, үш ауысымды білім беру ұйымдарының санын қысқартуға, шағын жинақталған мектептер (бұдан әрі – ШЖМ) мәселелерін шешуге, студенттерді жатақханалармен қамтамасыз етуге, сондай-ақ цифрландыруға бағытталған.

5 жылда авариялық жағдайдағы мектептердің саны 4 есеге қысқарды, алайда оларды толығымен жою мүмкін болмай отыр. Табиғи тозу салдарынан 2018 жылы 31 мектеп (2016 жылы – 64 бірлік, 2017 жылы – 45 бірлік) авариялық деп танылды. Күрделі жөндеуге жататын мектептер саны 2016 жылы 793-тен 2018 жылы 842-ге дейін көбейді. Оның ішінде мектептердің 8 %-ы (71 бірлік) ғана жөндеуден өткізілді. Мектеп ғимараттары мен құрылыштарына қызмет

көрсетудің техникалық регламенттерін бұзу оларды авариялық жағдайға әкелуі мүмкін. Сонымен қатар 13 қосымша білім беру үйімі авариялық жағдайда, ал 198 үйім курделі жөндеуді талап етеді.

Осыған байланысты жергілікті атқарушы органдардың өзекті міндеті білім беру үйімдарының техникалық жай-күйіне мониторинг жүргізу және олардың авариялығын болдырмау бойынша қажетті алдын алу жұмыстарын жүргізу болып табылады.

Соңғы үш жыл ішінде үш ауысымда сабак жүргізетін мектептердің үлесі 1,8 % көлемінде өзгеріссіз қалып отыр, тиісінше, оқушы орындарының тапшылығы сақталуда.

Үш ауысымды және авариялық мектептер, оқушы орындарының тапшылығы мәселелерін шешу үшін шаралар кешенін, оның ішінде жаңа мектептер кұрылышы үшін жеке инвесторларды тарту, білім берудің барлық деңгейлерін жан басына шаққандағы қаржыландыруды және қаржыландырудың ваучерлік жүйесін енгізу бойынша шаралар кешенін қабылдау қажет.

ШЖМ-ны инфрақұрылымдық дамыту үшін қазіргі уақытта 185 тірек мектеп (ресурстық орталық) жұмыс істейді. Оларға 605 магниттік ШЖМ бекітілген (барлық ШЖМ-ның 21 %-ы). Тек 70 тірек мектептің жанында мектеп жанындағы интернattар жұмыс істейді. Барлық ШЖМ толық қамтылғанға дейін тірек мектептер мен мектеп жанындағы интернattар желісін дамытуды жалғастыру қажет.

Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың тапсырмасы бойынша студенттерге арналған жатақхана салу, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік шарттарымен салу басталды. 2022 жылдың сонына дейін кемінде 75 мың, 2025 жылға қарай 90 мың орындық студенттік жатақхананы пайдалануға беруді қамтамасыз ету қажет.

Қазіргі білім беру жүйесінің ажырамас бөлігі дамыған цифрлық инфрақұрылым болып табылады. Бұгінде көптеген қазақстандық білім беру үйімдары интернет жылдамдығының төмендігіне, цифрлық инфрақұрылымның жетіспеуіне немесе сәйкес келмеуіне байланысты қызындықтарға тап болып отыр. Мектепке дейінгі үйімдардың 60 %-ы, мектептердің 10 %-ы және колледждердің 18 %-ы әлі күнге дейін жылдамдығы 4 Мбит/с кем интернет желісіне қосылған. 2018 жылы мектептердің оқу процесінде 305 мың компьютер пайдаланылды, оның 30,3 %-ы ауыстырылуға жатады. Сондықтан білім беру үйімдарында IT-инфрақұрылымды, цифрлық білім беру ресурстарын, ашық онлайн-курстардың желілері мен платформаларын дамыту, мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді автоматтандыру қажет.

Білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесінің транспаренттілігін және тиімділігін арттыру

2016 – 2019 жылдары білім беру ұйымдары қызметінің тиімділігі мен айқындылығын арттыру үшін алқалы басқару органдары: мемлекеттік жоғары оқу орындарында – байқау кеңестері, мектепке дейінгі ұйымдарда, мектептерде және колledgeдерде – қамқоршылық кеңестер құрылды.

Жоғары білім беруде ректорларды сайлау қағидаты бойынша тағайындаудың жаңа қағидалары енгізілді. Жоғары оқу орындары академиялық, басқарушылық және кадрлық мәселелерде дербестікке көшті.

2016 – 2019 жылдарға арналған бағдарламаны іске асыру кезеңінде қаржыландыру жүйесінде бірқатар оң өзгерістер байқалды. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуда жан басына шаққандағы қаржыландыру тетіктерін енгізу, сондай-ақ лицензиялауды жою жеке бизнесті мектепке дейінгі білім беруге айтарлықтай тартуға мүмкіндік берді. Бұгінгі таңда мектепке дейінгі ұйымдар желісінің үштен бірінен астамы жекеменшік болып табылады. Сонымен қатар 1-3 жас аралығындағы балаларға жан басына шаққандағы қаржыландыруды тарататынып және көрсетілетін қызметтердің сапасына байланыстыра отырып, мектепке дейінгі ұйымдарда мемлекеттік тапсырысты қаржыландырудың тиімділігі мәселесі пысықтауды талап етеді.

Жан басына шаққандағы нормативке өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Атап айтқанда, жалпы білім беретін сыныптардағы ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балалар үшін жан басына шаққандағы нормативтің жеке мөлшері айқындалды; айтарлықтай нақты контингенті бар, бала саны шамадан тыс көп мектептер үшін түзету (төмендету) коэффициенті енгізілді. Жаңадан пайдалануға енгізілетін жекеменшік мектептер үшін жан басына шаққандағы нормативтің мөлшері айқындалды. Нормативке жеке инвесторлардың жаңа оқушы орындарын енгізуі үшін ынталандыруши компонент енгізілді. Еліміздегі колледждер де жан басына шаққандағы қаржыландыруға көшуде. ЖОО-лар қаржылық мәселелерде дербестік алды.

Қосымша білім беруге жан басына шаққандағы қаржыландыруды енгізу балаларды сабактан тыс оқытумен және тәрбиелеумен қамтуды кеңейтуге мүмкіндік берер еді.

Алайда Қазақстанда ЖІӨ-ден білім беруге арналған шығыстардың үлесі бұрынғыдай төмен күйінде қалып отыр – 3,3 %. Көрсеткіш серпіні 2012 жылдан бастап 3,5 %-дан аспай бір деңгейде сақталуда. Бұл ЭҮДҰ-ның орташа көрсеткіш деңгейінен (5 %) және ЮНЕСКО ұсынған 4-6 % деңгейден төмен.

Білім және ғылым, сондай-ақ ғылыми-техникалық және инновациялық даму саласындағы мемлекеттік саясатты тиімді жоспарлау және іске асыру қаржыландыруды ЖІӨ-нің 5 %-ына дейін ұлғайтуды және Білім және ғылым министрлігі, барлық деңгейдегі салалық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдар арасында жүйелі өзара байланыс құруды талап етеді.

Ғылымның зияткерлік әлеуетін нығайту

Жыл сайын PhD докторларын даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысы ұлғаюда. 2018 жылы түлектердің саны алдыңғы жылмен салыстырғанда 619-дан 721 адамға (+14 %) дейін жетті. "Болашақ" халықаралық стипендиясы ғылыми-зерттеу әлеуетін қалыптастыруға белсенді үлес қосуда: стипендиаттардың 93 %-ы магистратура және докторантуралары бағдарламалары бойынша оқиды.

2018 жылы ғылыми зерттеулермен және әзірлемелермен 384 ұйым айналысты (2016 ж. – 383 бірлік, 2017 ж. – 386 бірлік). Оның 39 %-ы экономиканың кәсіпкерлік секторына, 27 %-ы мемлекеттік секторға, 25 %-ы жоғары білім беру үйімдарына, 9 %-ы ғылымның коммерциялық емес секторына тиесілі болды.

2018 жылы ғылым саласына тартылған қызметкерлердің ішінде 55 жастан асқан зейнеткерлік алдындағы және зейнеткерлік жастағы мамандардың үлесіне жалпы контингенттің 30 %-ына дерлігі тиесілі. Жас ғалымдар контингенттің 35 %-ға жуығын құрады. Соңғы жылы 35-тен 54 жасқа дейінгі жас тобындағы ғалымдардың үлесі жалпы ғалымдар санының 40 %-ын құрады.

Сонымен қатар талантты жастар мен жоғары білікті мамандарды ғылымға тарту және ұстап қалу проблемасы сақталуда. Ғылыми кадрлардың зерттеу дағдылары жеткіліксіз, ағылышын тілін менгеру деңгейі төмен және технологиялық даму мен инновация саласындағы дағдылары әлсіз.

Елімізде 1 млн. халыққа 662 ғалымнан келеді, бұл Ресейге қарағанда (2852) 4,3 есе, Беларуське қарағанда (1805) 2,7 есе және АҚШ-қа қарағанда (4256) 6,4 есе аз.

Бұдан басқа, қазіргі уақытта ғылым саласында ғылыми қызметкерлерге еңбекақы төлеудің төмен деңгейі және ғылыми-зерттеу қызметін ынталандыру тетіктерінің болмауы; ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар (бұдан әрі – FZTKJ) нәтижелілігінің төмендігі және индустрія мен бизнес тарапынан ғылыми нәтижелердің талап етілмеуі; бизнестің инновациялық белсенділігі үлесінің төмен болуы; ғылыми саланың инвестициялық тартымдылығының аздығы және ғылыми зерттеулерді қаржыландыру мен қоса қаржыландырудың төмендігі сияқты проблемалар бар.

Ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыруды гранттық қаржыландыру бойынша орташа жалақы 287 мың теңгені, бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру бойынша 157 мың теңгені, базалық қаржыландыру бойынша 72 мың теңгені құрайды. Ең төменгі жалақы гранттық қаржыландыруда – 51 мың теңге. 2018 жылы ғылымның мемлекеттік секторындағы жалақы 119 мың теңгені құрады, бұл еліміз бойынша орташа көрсеткіштен (163 мың теңге) төмен.

ҒЗТКЖ-ға жұмсалатын шығыстар көлемі салыстырмалы түрде біршама аз болып қалуда. Қазақстанда 2015 жылдан бастап ҒЗТКЖ шығындары 2018 жылы ЖІӨ-нің 0,17 %-ынан 0,12 %-ына дейін қысқарды. ҒЗТКЖ-ға жұмсалатын ішкі шығындарды қаржыландырудың ең көп бөлігі республикалық бюджет қаражатына тиесілі - 51,3 %, кәсіпорындардың меншікті қаражаты 40,9 %-ды және басқа да көздер 7,8 %-ды құрайды.

Ғылыми инфрақұрылымды жаңғырту және ғылымды цифrlандыру

ҒЗТКЖ-ны іске асыратын мемлекеттік жоғары оқу орындарының, ғылыми-зерттеу институттарының (бұдан әрі – ҒЗИ) ғылыми жабдықтары біртіндеп жаңартылуда (13 %). Жоғары білім беру үйімдарында және ҒЗИ-да коммерцияландыру оғистері, технопарктер, бизнес-инкубаторлар, енгізу бөлімшелері құрылды. Алайда ғылыми инфрақұрылым ғылыми зерттеулерді іске асырудың қазіргі талаптарына сәйкес келмейді.

Ғылыми үйімдардың бірыңғай деректер базасы жоқ. Ғылыми бағыттар мен ғылыми мектептер Қазақстан дамуының басым бағыттарына жеткіліксіз шоғырланған, сондай-ақ ғылымның зияткерлік әлеуеті мемлекеттің стратегиялық міндеттеріне сәйкес келмейді.

Ғылыми әзірлемелердің қажеттілігін арттыру және әлемдік ғылыми кеңістікке интеграциялау

Ғылыми зерттеулер Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия айқындаған ғылымды дамытудың жеті басымдығы шеңберінде іске асырылады.

Қазіргі уақытта 2018 – 2020 жылдарға арналған гранттық қаржыландыру бойынша 1076 ғылыми жоба іске асырылуда. 2019 жылға қаржыландыру сомасы 9,5 млрд. теңгені құрайды.

Еліміз бойынша 2018 – 2020 жылдарға арналған бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберінде 144 ғылыми-техникалық бағдарлама іске асырылуда. 2019 жылға қаржыландырудың жалпы көлемі 23 млрд. теңгені құрайды.

2018 – 2020 жылдары 8 министрліктің 101 үйімы қаржыландырылады. 2019 жылды базалық қаржыландыру көлемі 4,6 млрд. теңгені құрады.

Қазіргі уақытта ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру бойынша гранттық қаржыландыруға өткізілген конкурстардың қорытындысы бойынша жалпы сомасы 38 млрд. теңгени құрайтын 153 жоба іске асырылуда, қоса қаржыландыру 5 млрд. теңгеден асты, яғни 14,5 %-ды құрайды (2017 жылы – 2,1 млрд. теңге, 2018 жылы – 2,3 млрд. теңге, 2019 жылы – 2,5 млрд. теңге). 2018 жылдың қорытындысы бойынша 25 жоба аяқталды. 36 жоба бойынша өндірістерді іске қосу үйымдастырылды, одан түсken табыс 2019 жылдың бірінші тоқсанында "Ғылым қоры" АҚ-ның деректері бойынша шамамен 1 млрд. теңгени құрады.

Қазақстанда жыл сайын мемлекеттік бюджет есебінен қаржыландырылатын ғылыми жобалар мен бағдарламалардың нәтижелілігіне бағалау жүргізіледі. Ғылыми-практикалық нәтижелілік деңгейі жоғары және орташа ғылыми жобалар мен бағдарламалар саны 2016 жылы 64,9 %-дан 2018 жылы 72,4 %-ға дейін артты. Қолданбалы ғылыми-зерттеу жұмыстарының жалпы санынан коммерцияланатын жобалардың үлесі үш жылда 6,8 %-ға өсті және 2018 жылы 23,5 %-ды құрады. 2016 жылдан бастап берілген қорғау құжаттарының саны 2,5 есеге артты. Бұл ретте ғылыми зерттеулер экономика мен қоғамның өзекті қажеттіліктеріне жеткілікті бағдарланбаған, бұл қоғамда ғылымға деген көзқарасқа көрі әсер етеді, ғылыми нәтижелерді коммерцияландыру әлеуетін және бизнес тарапынан ғылыммен ынтымақтастыққа деген қызығушылықты төмендетеді.

11 ЖОО-ның инновациялық және ғылыми қызметтен түсетін табысының үлесі 9 %-дан 12,4 %-ға дейін өсті. Алайда жоғары оқу орындары, ФЗИ, бизнес-қоғамдастық, мемлекет және басқа да мұдделі тараптар (делдал үйымдар, азаматтық қоғамдастық және т.б.) арасындағы ынтымақтастықтың әлсіз екені байқалады.

Білім мен ғылымды қаржыландыру көлемі жоғары деңгейдегі дағдыларды дамытуда, ғылыми әлеуеттің бәсекеге қабілеттілігін арттыруда, ЭҮДҰ елдерінің қағидаттары мен стандарттарына сай келетін елдің стратегиялық міндеттеріне сәйкес келмейді. Осыған байланысты Қазақстан Президенті Қ.К. Тоқаев Бағдарламада білім мен ғылымға арналған жалпы шығыстарды ЖІӨ-ден 5 %-ға дейін ұлғайтуды қарастыруды тапсырды.

Білім беру жүйесін SWOT-талдау

1. Күшті жақтары

- 1) педагог қызметкерлердің үздіксіз кәсіби дамуын қамтамасыз ету;
- 2) білім беру мазмұнын жаңарту;
- 3) жан басына қаржыландыруды кезең-кезеңімен енгізу;

- 4) ТжКБ жүйесінде дуальды оқытуды енгізу;
- 5) "Баршаға арналған тегін кәсіптік-техникалық білім беру" жобасын іске асыру;
- 6) ЖОО-лардың академиялық еркіндігін көнекітү;
- 7) оқытушылық-профессорлық құрамның (бұдан әрі – ОПК) және ғалымдардың жарияланымдық белсенділігінің өсуі;
- 8) өсу нұктелерінің болуы – "Назарбаев Университеті" ДБҰ – әлемдік деңгейдегі университет, "Назарбаев Зияткерлік мектептері" ДБҰ;
- 9) Болон процесіне мүшелік;
- 10) "Болашақ" бағдарламасы;
- 11) ашықтық;
- 12) халықаралық әріптестікке ұмтылу;
- 13) көптілді білім беру;
- 14) академиялық ұтқырлық және шетелдік топ-менеджерлер мен ғалымдарды тарту бағдарламасын мемлекеттің қаржыландыруы;
- 15) кадрларды даярлаудың үш деңгейлі жүйесі;
- 16) ЖОО-ларда қос дипломды білім беру бағдарламаларының болуы;
- 17) қабылданатын шешімдердің айқындылығы;
- 18) ғылыми деректер базаларына жазылудың болуы.

2. Элсіз жақтары

- 1) дәрежелері бар кадрлардың қартауы;
- 2) сенімді білім беру статистикасы жүйесінің болмауы;
- 3) білім беру жүйесін толық қаржыландырмау;
- 4) білім беруге жұмсалатын шығындар 3,8 %-ды құрайды, ал ЮНЕСКО-ның ұсынғаны 5-7 %;
- 5) білім беру гранттарының біркелкі бөлінбеуі;
- 6) өнірлік даму қажеттіліктеріне сәйкес келмейтін көп бейінді университеттер санының артық болуы;
- 7) кадрлар даярлаудағы сәйкесіздік;
- 8) оқу орындарында ақпараттық жүйелердің жетілмелегендігі;
- 9) оқытушылардың орташа жалақысы әлемдегі ең тәменгі жалақылардың бірі болып табылады;
- 10) жоғары білім беру үйымдарының инфрақұрылымы қатты ескірген;
- 11) білім беру бағдарламалары мазмұнының теңгерімсіздігі;
- 12) ғылым мен салалық ғылыми зерттеулерді бірыңғай орган үйлестірмейді;
- 13) ғылым, білім және өндірістің нашар байланысы;
- 14) педагогикалық білім сапасының төмендігі;

15) бітірушілер бейіні құзыреттерінің кәсіби қауымдастық талаптарына сәйкес келмеуі;

16) ішкі академиялық ұтқырлық кезіндегі кедергілер – оқу құнының әртүрлі болуы;

17) алдыңғы деңгейдегі оқыту нәтижелерін тану жүйесінің жетілмегендігі;

18) ҚР жоғары білім беру жүйесінде ғылыми қызметкерлерді еңбекке ынталандыру деңгейінің төмендігі;

19) біліктілікті арттырудың жоспарлы жүйесінің болмауы;

20) ОПҚ-ның шет тілдерін меңгеруінің нашар деңгейі;

21) ОПҚ-ның және зерттеушілердің ғылыми деректер базасын жеткіліксіз пайдалануы;

22) PhD бағдарламалары бойынша білім алушылар саны жоғары білім беру үйымдарының және ФЗИ-дың дәрежеленген кадрларға деген қажеттілігін өтемейді.

3. Мүмкіндіктері

1) білім беру жүйесіне мемлекеттің назары;

2) мемлекеттік-жекешелік әріптестікті (бұдан әрі – МЖӘ) дамыту;

3) халықаралық үйымдар мен жұмыс берушілер тарапынан білім мен ғылымды инвестициялық қолдау;

4) халықаралық гранттар мен бағдарламалар бойынша оқыту;

5) жергілікті бюджет қаражатынан жоғары білімді қаржыландыру;

6) Орталық Азия елдерімен ынтымақтастықты кеңейту.

4. Қауіптер

1) бірқатар өнірлерде NEET жастарының жоғары үлесі;

2) таланттылардың елден кетуі;

3) білім берудің жаһандануы салдарынан бәсекелестіктің өсуі;

4) IT дамуына байланысты күндізгі оқыту қажеттілігін төмендету;

5) еңбек ресурстарының теңгерімсіздігі;

6) қоғамдық тетіктер мен азаматтық қоғам институттарының қалыптаспауы;

7) жоғары білім сапасын қамтамасыз етудегі стейкхолдерлердің пассивтілігі;

8) шетелдік студенттер үшін қазақстандық білім берудің тартымсыздығы;

9) кәсіптік қоғамдастықтың білім беру процесіне қатысуға және мамандарды сертификаттауға дайын болмауы;

10) ресейлік жоғары және орта білімнен кейінгі білім беретін оқу орындары және басқа бәсекелестер тарапынан белсенді бәсекелестік;

11) кадрлардың басқа салаларға кетуі.

4-бөлім. Бағдарламаны іске асырудың мақсаттары, міндеттері, нысаналы индикаторлары мен нәтижелерінің көрсеткіштері

1-мақсат: Қазақстандық білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде тұлғаны тәрбиелеу және оқыту.

Осы мақсатқа қол жеткізу мынадай нысаналы индикаторлармен өлшенетін болады:

Р/ с №	Нысаналы индикаторлар	Олш.бір л.	Ақпарат көзі	2018 факт	202 0		202 1		2022		202 3		202 4		2025		Жауп ты орын даушыла р
					202 0	202 1	2022	202 3	202 4	2025	202 0	202 1	2022	202 3	202 4	2025	
1.	1-6 жас аралығындағы	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	77,1	81	81, 7	82,6	83, 5	84, 6	85,3	100	100	100	100	100	100	ЖАО, БФМ
	3-6 жас аралығындағы балаларды мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамту			95,2	100	100	100	100	100	100							
2.	PISA (ЭҮДҰ) халықаралық зерттеуіндегі 15 жастағы қазақстандық оқушылардың нәтижелері	балл	ЭҮДҰ-ның есебі	PISA-2018: математика- 423, жаратылыста ну – 397, оку-387				PISA-2021: математика – 470, жаратылыста ну – 465, оку – 440				PISA-2024: математика – 480, жаратылыста ну – 490 оку – 450					ЖАО, БФМ
3.	Балалардың әл-ауқаты индексі	0-ден 1-ге дейінгі шкала (балл)	1-әлеуметтік зерттеулердің нәтижелері	0,68				0,70	0,7 1	0,7 2	0,73						БФМ, ЖАО
4.	Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша ТжКБ оқу орындарын бітіргеннен кейінгі бірінші жылы жұмысқа	%	ЗТМО деректері	62	64	66	68		70	72	75						ЖАО, БФМ, Еңбекмин i, ДСМ, АШМ, МСМ,

	орналастырылған бітірушілердің үлесі												
5.	Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша жоғары оқу орнын бітіргеннен кейінгі бірінші жылы жұмысқа орналастырылған бітірушілердің үлесі %	ЗТМО деректері	69		70	71	72		73	74	75		БФМ, Еңбекмини, ЖОО

Қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін мынадай міндеттерді орындау қажет:

1-міндет. Педагог кәсібінің жоғары мэртебесін қамтамасыз ету, педагогикалық білім беруді жаңғыруту.

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Өлш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	Педагогтер жалақысының экономика бойынша % орташа жалақыға арақатынасы (%)		БФМ	63,2	63,5	73,7	79,9	103	103	102,9	БФМ, ЖАО, Қаржымині
2.	Мектепке дейінгі ұйымдар басшыларының, әдіскерлерінің, тәрбиешілерінің жалпы санынан "Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік және жоғары білімі бар педагогтердің үлесі %		БФМ-ның әкімшілік деректері	58,2	60	62	65	68	71	72	ЖАО, БФМ
3.	Кәсіптік стандарттар негізінде әзірленген, педагогикалық мамандықтар бойынша енгізілген білім беру %		БФМ-ның әкімшілік деректері	70	85	95	100	-	-	-	БФМ, ЖОО (келісу бойынша)

	бағдарламаларының үлесі											
4.	Орта білім беру педагогтерінің жалпы санындағы шебердің, зерттеушінің, педагог-сарапшының және педагог модератордың біліктілік деңгейі бар педагогтердің үлесі	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	42,6	50	60	70	75	80	85	ЖАО, БФМ	

2-міндет. Қалалық және ауылдық мектептердің, өнірлердің, окуорындарының, білім алушылардың арасындағы білім сапасындағы алшақтықты қысқарту.

P/ с №	Нәтижелер көрсеткіштепеі	Өлш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар	
1	ЭЫДҰ және IEA кала/ауыл арасында жүргізген халықаралық зерттеулердегі қазақстандық оқушылар нәтижелерінің алшақтығы	балл	ЭЫДҰ, IEA есебі	TIMSS-2019 математика -4 - сынып PISA-2018 математика - 22; оку- 38; жаратылыстапу- 32	- 25; 30; 32;	- 8- 30; жаратылыс тану - 4 - сынып-27; 8- сынып - 33;	PISA-2021 математика - 18; оку- 22; жаратылыс тану - 15. PIRLS-2021 оку-5	- математика - 4- сынып - 18; оку- 22; жаратылыс тану - 15. PIRLS-2021 оку-5	TIMSS 2023 математика - 4- сынып - 18; оку- 22; жаратылыс тану - 15. PIRLS-2021 оку-5	- математика - 13; оку - 15; 17; жаратылыс тану -4- сынып - 12; 8- сынып - 18	PISA-2024 математика - 13; оку - 15; 17; жаратылыс тану -9.	БФМ, ЖАО
2.	Косымша біліммен қамтылған мектеп оқушыларының үлесі, оның ішінде: қалада	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	61,5	62	63	64	65	66	67	ЖАО, БФМ	
				35,1	35,3	35, 5	35,7	35, 9	36,1	36,3		

<i>ауылда</i>	26,4	26,7	27, 5	28,3	29, 1	29,9	30,7
---------------	------	------	----------	------	----------	------	------

3-міндет. Оқытудың қауіпсіз және жайлыш ортасын қамтамасыз ету

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Өлш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	ЖБ және РБ-ның әлеуметтік салаға өткен шығындарының жылға көлемінде "Балалар қараганда бюджетінің" үлесін % ұлғайту (жыл сайын)	МО деректері	-	-	5	5	5	5	5	5	БФМ ДСМ Еңбекмині ІІМ АҚДМ МСМ ЦДИАӨМ ЖАО
2.	Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығының қалған балаларға арналған үйімдар % тәрбиеленушілерінің осы санаттағы балалардың жалпы санынан үлесі	РДК деректері	20,1	20	19	18	17	16	15		ЖАО, БФМ
3.	Инклузивті білім беру үшін жағдай жасаған білім беру үйімдарының үлесі: мемлекеттік мектепке дейінгі үйімдар	БФМ-ның әкімшілік деректері	20,1	45	60	70	80	90	100		ЖАО, БФМ
	мемлекеттік жалпы % білім беретін мектептер		60,4	75	80	85	90	95	100		
	мемлекеттік ТжКБ үйімдары		30,1	45	50	55	60	65	70		
	азаматтық ЖОО		12	15	35	50	60	65	70		
4.	Мыналармен қамтамасыз етілген білім беру үйімдарының үлесі: Бейнебақылаулар (ішкі және сыртқы) турникеттер	% БФМ-ның әкімшілік деректері	75	80	85	90	95	100	-		ЖАО, БФМ
			7,4	10	15	20	25	30	35		

4-міндет. Үздік практикалар негізінде білім алушылардың, педагогтердің және білім беру үйымдарының сапасын бағалаудың жаңартылған жүйесін енгізу

P/c №	Нәтижелер корсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауп ты орын даушылар
1.	Орта білім беру сапасын сараптамалық шолудың корытындылары бойынша өз %		БФМ-ның әкімшілік деректер	-	-	20	22	24	26	28	ЖАО, БФМ
2.	Білім беру мониторингісінің корытындылары бойынша бастауыш және негізгі орта білім беру оқушыларының оку жетістіктерінің нәтижелері	балл	Мониторинг нәтижесі	4-сынып 18 балл, 9-сынып – 45 балл	4-сынып -18,6 балл, 9-сынып – 46,5 балл	4-сынып -19,2 балл, 9-сынып – 48 балл	4-сынып – 19,8 балл, 9-сынып – 49,5 балл	4-сынып – 20,4 балл, 9-сынып – 51 балл	4-сынып – 21 балл, 9-сынып – 52,5 балл		ЖАО, БФМ
3.	WorldSkills стандарттарын ескере отырып, демонстрациялық емтихандарды өткізетін техникалық және технологиялық бейіндегі мемлекеттік колледждердің үлесі	%	Әкімшілік деректер	0	10	20	40	60	80	100	ЖАО, БФМ "Кәсіпқор" холдингі" KeAK (келісу бойынша)
4.	QS-WUR топ-200 рейтингінде белгіленген Казақстан ЖОО саны	бірл.	QS-WUR ресми ақпараты	0	-	2	2	2	2	3	БФМ, ЖОО (келісу бойынша)

5-міндет. Экономика қажеттіліктеріне және өнірлік ерекшеліктерге сәйкес оқытудың, кәсіптік даярлаудың сабактастығы мен үздіксіздігін қамтамасыз ету.

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауап ты орын даушылар
1.	Мектепте оқыту үшін мектепалды жасындағы дайындық деңгейі	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	74,2	81,1	82,5	84,5	86	94,7	95	ЖАО, БФМ
2.	12 жылдық оқыту моделіне көшкен мектептердің үлесі (2024 жылы – 1-сынып; 2025 жылы – 2-сынып)	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	0	-	-	-	-	100	100	БФМ, ЖАО
3.	Дуальды оқытумен камтылған мемлекеттік тапсырыс бойынша оқытын техникалық және кәсіптік білім беру студенттерінің үлесі	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	12,7	18	20	23	25	28	35	ЖАО, БФМ
4.	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесімен қанағаттанушылық (композитті индексі)	%	Әлеуметтік зерттеу нәтижелері	-	45	50	55	60	65	70	БФМ ЖКОО (келісу бойынша)
5.	Интернационалдандыру стратегиясы шенберінде шетелдік әріптестермен бірлескен білім беру бағдарламаларын, академиялық алмасуларды іске асыратын жоғары оқу орындарының үлесі	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	28	30	40	45	50	55	60	БФМ
6.	Студенттердің жалпы санындағы жоғары білім беру жүйесіндегі шетелдік студенттердің үлесі	%	ҰӘМ КС статистикалық деректері	4	5,3	6	7	8	9	10	БФМ, ЖКОО (келісу бойынша)

6-міндет. Білім алушының зияткерлік, рухани-адамгершілік және физикалық дамуын қамтамасыз ету.

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауап ты орын даушылар
1.	"Жас қыран" қозғалысына катысадын 1-4-сынып оқушыларының	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	59,9	62	64	66	68	70	72	ЖАО

	үлесі											
2	"Жас Ұлан" көзғалысына катысадын 5-10 сынып оқушыларының үлесі	%	БГМ-ның әкімшілік деректері	64,3	66	69	71	74	77	80	ЖАО	
3	"Жас Сарбаз" эскери-патриоттық клубының көзғалысына катысадын колледждер оқушыларының саны	адам	БГМ-ның әкімшілік деректері	15 000	20 000	25 000	35 000	40 000	45 000	50 000	ЖАО	
4	Азаматтылық пен патриотизмнің жоғары деңгейін көрсеткен оқушылардың үлесі	2020 жылға қарай %	Өлеуметтануышлық зерттеу	-	-	5	5	5	5	5	БГМ, ИҚДМ, ЖАО	
5.	Мектептен тыс үйымдарда және жалпы білім беретін мектептерде спорт секцияларымен камтылған білім алушылардың үлесі	%	БГМ-ның әкімшілік деректері	32	34	35	36	37	39	42	ЖАО	

7-міндегі Білім беру үйымдарын цифрлық инфрақұрылыммен және қазіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жарақтандыру

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауп ты орын даушылар
1.	Күндізгі мемлекеттік мектептердің жалпы санындағы авариялық жағдайдағы мектептердің үлесі	%	БГМ-ның әкімшілік деректері	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,05	ЖАО

2.	Күндізгі мемлекеттік мектептердің жалпы санындағы % уш ауысымда оқытатын мектептердің үлесі		БФМ-ның әкімшілік деректері	1,8	1,5	1,3	1,1	0,8	0,6	0,4	ЖАО
3.	ТЖКБ ұйымдары мен ЖОО жатақханаларында енгізілген төсек-орындарының саны	орын	БФМ-ның әкімшілік деректері	2217	20 000	45 000	75 000	80 000	85 000	90 000	БФМ, ЖАО, ЖОО (келісу бойынша)
4.	Орта білім беру ұйымдарының жалпы санындағы көзінде заманғы жабықтармен жарактаған оқу кабинеттерінің үлесі	%	БФМ-ның әкімшілік деректері	30,7	33,8	37	40	42	44	45,5	ЖАО, БФМ
5.	"Жас маман" жобасы шенберінде қазіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жарактаған колледждердің саны	бірлік	БФМ-ның әкімшілік деректері	0	80	100	-	-	-	-	ЖАО
6.	Құрылыш (қосымша құрылыш) / білім беру обьектілерін ашу есебінен құрылған жұмыс орындарының саны	бірлік	БФМ-ның әкімшілік деректері	0	5846	6954	9660	5718	6143	5346	ЖАО, БФМ

8-міндет. Білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесінің вертикалін енгізу

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Өлш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	Толық жиынтықты мектептердің жалпы санындағы жан басына шаққандағы %		БФМ-ның есептік ақпараты	1,7	22,6	22,6	22,7	61,1	100	-	ЖАО, БФМ

	каржыландыруға көшken мемлекеттік құндізгі жалпы білім беретін мектептердің Ұлесі											
2.	Менеджмент саласында біліктілігін арттырудан өткен % жоғары оқу орындары басшыларының ұлесі		БФМ-ның әкімшілік 10 деректері	20	40	60	80	100	-	БФМ		
3.	ЖІӨ-ден білім беру мен ғылымға арналған шығыстардың ұлесі (2019-3,3%)	%	ҰЭМ мен БФМ 3,3 деректері	5,1	5,6	6,2	6,6	6,8	7	Қаржымині, БФМ		

2-мақсат: Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ғылымның ұлесін арттыру

Аталған мақсатқа қол жеткізу мынадай нысаналы индикаторлармен өлшенетін болады:

P/c №	Нысаналы индикатор	Өлш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауап ты орын даушылар
1.	Ғылымға арналған шығыстардың ЖІӨ- дегі ұлесі % (барлық көздерден)		ҰЭМ СК Статистикалық деректері	0,12	0,13	0,15	0,2	0,35	0,49	1	БФМ, Қорғанысмині, АШМ, Еңбекмині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘМ, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
2.	Ғылыми-зерттеу үйимдарының сапасы	ЖБИ-дағы орын	ДЭФ нәтижелері	ЖБИ 82	80	78	74	70	66	63	БФМ, Қорғанысмині, АШМ, ДСМ, Еңбекмині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘМ, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)

3.	Web of Science (Clarivate Analytics) және Scopus (Elsevier) платформасындағы ақпараттық ресурстар деректері бойынша 2018 жылы жарияланымдардың жалпы санында рейтингтік басылымдардағы казақстандық жарияланымдардың өсімі (4 873 бірлік)	%	Web of Science (Clarivate Analytics) және Scopus (Elsevier) - деректер базаларының ақпараты		25,1	37,7	50,3	62,9	75,5	88	БФМ, Корғанысмині, АШМ, Еңбекмині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, ФЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
----	---	---	---	--	------	------	------	------	------	----	---

Койылған мақсатты іске асыру үшін мынадай міндеттерді шешу көзделеді:

1-міндет. Ғылымның зияткерлік әлеуетін нығайту

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	2018 жылы зерттеушілердің жалпы санындағы зерттеушілер санының өсүі (17 454 адам)	%	ҰӘМ КС статистикалық - деректері		2,8	3,3	3,8	4,3	4,8	5,2	БФМ, Корғанысмині, АШМ, Еңбекмині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, ФЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
2.	2018 жылы зерттеушілердің жалпы санындағы 35 жасты қоса алғанға дейінгі жас галымдар санының өсімі (6 566 адам)	%	ҰӘМ КС статистикалық - деректері		2	3,6	5,1	6,6	8,1	9,6	БФМ, Корғанысмині, АШМ, Еңбекмині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, ФЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)

2-міндет. Ғылыми инфрақұрылымды жаңғырту және цифрландыру.

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	ҒЗТКЖ іске асыратын мемлекеттік ЖОО-ның, ғзи-дің жаңартылған сертификатталған ғылыми жабдықтарының үлесі	%	БФМ есептік ақпараты	13	13,5	13,7	14	14,3	14,5	15	БФМ, ғзи (келісім бойынша), ЖОО (келісім бойынша)

3-міндет. Ғылыми әзірлемелердің нәтижелілігін арттыру және әлемдік ғылыми кеңістікке интеграциялануын қамтамасыз ету.

P/c №	Нәтижелер көрсеткіштері	Олш.бірл.	Ақпарат көзі	2018 факт	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жауапты орындаушылар
1.	Корғау құжаттары мен авторлық күзіліктердің өсімі (2018 ж. жалпы санынан – 3200 бірлік)	%	ғзи деректері	-	7,8	9,4	12,5	15,6	18,7	21,9	БФМ, Қорғанысмині, АШМ, Еңбекмині, ӘГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, ғзи (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
2.	ҒЗТКЖ-га жұмысалатын шығындардың жалпы көлеміндегі % кәсіпкерлік сектор шығыстарының үлесі	%	ҰЭМ СК статистикалық деректері	32,3	48,8	50,6	52,4	54,2	55,8	57,4	БФМ, Қорғанысмині, АШМ, Еңбек мині, ӘГТСМДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, МСИ ғзи (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
3.	Аяқталған қолданбалы ғылыми-зерттеу жұмыстарының	%	ҰЭМ СК статистикалық деректері	23,5	25	26	27	28	29	30	БФМ, Қорғанысмині, АШМ, ДСМ, Еңбекмині,

жалпы санындағы коммерцияланатын жобалардың үлесі									ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, FЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Бағдарламаның негізгі бағыттары, қойылған мақсаттарға қол жеткізу жолдары және тиісті шаралар

Аталған Бағдарламаның негізгі бағыттары мыналар болып табылады:

білім және ғылым жүйесінің кадрлық әлеуетін дамыту;

барлық деңгейдегі білім беру мазмұнын жаңғыру;

білім мен ғылым инфрақұрылымын дамыту және цифрландыру;

білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесін трансформациялау;

ғылыми-зерттеу қызметін жаңғыру;

1-мақсат. Қазақстандық білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде тұлғаны тәрбиелеу және оқыту

Міндеттер:

5.1.1. Педагог кәсібінің жоғары мәртебесін қамтамасыз ету, педагогикалық білім беруді жаңғыру

1. Оқыту және тәрбиелеу сапасын арттыруға педагогтерді ынталандыруды күшайту үшін олардың еңбек жағдайын жақсарту

Педагог еңбегінің беделін арттыру мақсатында Қазақстанның білім беру жүйесінде материалдық және материалдық емес ынталандыру шараларының кешені іске асырылатын болады.

Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру педагогтерінің еңбекақысы 2020 жылдан бастап төрт жыл ішінде екі есеге ұлғайтылатын болады. Бұдан басқа, әдіскерлерге, мектепке дейінгі, мектеп, қосымша, техникалық және кәсіптік білім беру педагогтеріне, сондай-ақ тәлімгерлік, магистр дәрежесі және т.б. біліктілік деңгейі үшін қосымша ақы есебінен еңбекке ақы төлеуді саралап арттыру мүмкіндігі көзделеді.

Сондай-ақ Қазақстан Республикасының "Педагог мәртебесі туралы" және "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне педагог мәртебесі, мұғалім мен оқушыға жүктемені төмендету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" заңдарын іске асыру шенберінде педагогтің әлеуметтік пакетін кеңейту шаралары көзделеді.

Оқытуды, оқу-әдістемелік, оқу-тәрбие, ұйымдастыру-педагогикалық қызметті қамтитын мұғалімнің еңбегін нормалау жүйесі зерделенеді және өзірленеді.

Барлық білім беру деңгейіндегі ұйымдардың педагогтері білім беру деңгейлері арасындағы сабактастықты қамтамасыз ету бойынша педагогикалық шеберлікті жетілдіруге мүмкіндік беретін аудиториялық және қашықтықтан оқыту нысанында біліктілікті арттыру курстарынан өтетін болады. Курстан кейінгі жүйелі сүйемелдеуді, оқыту практикасын одан әрі өзгертуді және жетілдіруді көздейтін үздіксіз кәсіби дамуды қамтамасыз ету жағына педагогтердің біліктілігін арттыру тәсілі өзгереді.

Біліктілікті арттыру курсары бағдарламаларының мазмұны педагогикалық қызметтің барлық түрлерін іске асыру үшін педагогке қажетті пәндік, психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік және басқа да құзыреттердің онтайлы арақатынасын қамтитын болады. Курстардың бағдарламалары педагогтің алған білімдері мен дағдыларын педагогикалық ұжымда каскадтық таратуды қамтамасыз етуге арналған компоненттен тұратын болады. Курс бағдарламаларының сапалы мазмұны білім алушылар білімдерінің сапалы өсуіне ықпал етеді.

Бұдан басқа, біліктілікті арттыру жүйесі ваучерлік жүйе негізінде курс провайдерін таңдау мүмкіндігін көздейді.

Орта білім беру сапасына сараптамалық шолу (инспекциялау) қорытындылары бойынша жоғары баға алған мектептерге оқыту мектебі (TEACHING SCHOOLS) болуга, өз тәжірибесін басқа мектептерге таратуға мүмкіндік беріледі.

Педагогтер Action Research және Lessen Study арқылы оқытудың дербес практикасын жетілдіреді, сондай-ақ басқа педагогтермен тәжірибе алмасады.

Білім беру ұйымдарының латын графикасына көшуі шеңберінде педагогтер үшін курстар өткізу жоспарланған.

Қазақстандық педагогтердің TALIS (ЭЫДҰ) – сабак беру мен окудың халықаралық зерттеуіне қатысуы жалғастырылады.

Республикалық пән педагогтері қауымдастыры, сондай-ақ әрбір өнірде пән педагогтері қауымдастыры құрылатын болады, олар педагогтердің кәсіби шеберлігін арттыруға жәрдемдесетін болады.

Білім беру жүйесінің барлық әдістемелік қызметтерінің жұмысы қайта қаралатын болады.

Б.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы әдістемелік инновациялардың орталығына айналады. Республикалық оқу-әдістемелік кеңес

педагогикалық ЖОО-мен тығыз өзара қарым-қатынаста еліміздің барлық оқу-әдістемелік қызметтерінің, пән мұғалімдері қауымдастырының қызметін біріктіретін және үйлестіретін болады.

ІІ. Алтынсарин атындағы Үлттық білім академиясы халықаралық және отандық мониторингтер мен зерттеулер негізінде ЭҮДҰ мен IEA пайдаланатын зерттеу құралдары мен әдіснамалық тәсілдерге ие болады.

Жыл сайын пән мұғалімдерінің форумдары мен слеттері өткізіледі.

Техникалық және кәсіптік білім беруде өндірістік оқыту шеберлерінің жетіспеушілік мәселесін шешу үшін өндірістен мамандарды тарту жөнінде қосымша шараптар қабылданатын болады. Олар үшін педагогика және оқыту әдістемесі бойынша қайта даярлау үйимдастырылады, біліктілікті растау қорытындылары бойынша біліктілік санаты үшін қосымша жалақы белгіленеді.

Өндірістік оқыту шеберлерінің кәсіпорындарда тағылымдамадан өтуі көзделеді. Техникалық және кәсіптік білім беру үйимдарының рейтингі, құзыреттілік орталықтарын дамыту, бейіндеу, корпоративтік басқару, сондай-ақ қайта қаралған біліктілік талаптары сұранысқа ие кадрларды даярлауға жәрдемдесетін болады.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруде мемлекеттік білім беру грантының құнын көбейту жоғары оқу орындарына ОПҚ-ның және жоғары білімі бар қызметкерлердің жалақысын айтарлықтай арттыруға мүмкіндік береді. Жоғары оқу орындарының коммерциялық емес акционерлік қоғамдарға ауысуы олардың қаржы ағындары мен кіріс көздерін әртараптандыру үшін қолайлыш жағдай жасайды, бұл ОПҚ үшін әлеуметтік пакеттер беруге, жоғары білім беру жүйесінің оқытушылары мен қызметкерлерін кәсіби дамыту үшін қаражатты жоспарлауға мүмкіндік береді.

Кәсіптің беделін арттыруға ықпал ететін ақпаратты орналастыру, "Үздік педагог", "Үздік оқытушы", "Қазақстанның үздік мұғалімі" республикалық конкурстарын өткізу арқылы педагогтің оң бейнесін қалыптастыру бойынша кешенді жұмыс жүргізілетін болады. 2020 жылдан бастап "Әлем мұғалімі" халықаралық конкурсына "Үздік педагог", "Үздік оқытушы" республикалық конкурсының женимпаздары арасынан мұғалімдер қатысады.

Қазақстан Республикасының "Қазақстанның еңбек сінірген ұстазы" мемлекеттік наградасы және меценаттар есебінен білім беру үйимдарының педагогтері арасында жыл сайынғы "Ұлағат" үлттық сыйлығы тағайындалатын болады.

Педагогикалық қоғамдастықты білім берудің және талантты педагогтерді қолдаудың өзекті мәселелерін талқылауға белсенді тарту мақсатында

сараптамалық және кәсіптік қоғамдық бірлестіктерді қалыптастыру үшін жағдайлар жасалатын болады.

2. Педагогикалық білім беруді, кәсіпке кірісу жүйесін және педагогтің үздіксіз кәсіби дамуын жаңғырту

Педагогикалық білім беруді жақсарту мақсатында педагогикалық мамандықтар бойынша кадрлар даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерді бейіндеу жүргізілетін болады. Бұл үшін педагогтер даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колледждерге қойылатын біліктілік талаптары күштейтіletіn болады.

Жоғары оқу орындары мен колледждердің мектепке дейінгі ұйымдармен және мектептермен тығыз ғылыми-практикалық өзара іс-қимылы жолға қойылады.

2022 жылға қарай педагог кадрларды даярлаудың бағдарламалары кәсіби стандартқа сәйкес 100 %-ға жаңартылады.

Педагогикалық практиканың ұзақтығын ұлғайту және мемлекеттік білім беру тапсырысы мен білім беру гранттары есебінен практикаға басшылық жасағаны үшін педагогтердің еңбегіне ақы төлеу көзделеді.

2021 жылдан бастап педагогикалық мамандықтардың түлектері кәсіби шеберлікке сертификаттаудан өтеді.

Педагогикалық мамандықтарға тұсу үшін балдарды кезең-кезеңімен ұлғайту көзделетін болады. Педагогикалық мамандықтар бойынша шығармашылық емтихан тапсыру кезінде кәсіпке жұмыс істеуге бейімділігі мен дайындығын анықтайтын өлшемшарттар өзгереді.

Педагог қызметкерлерді сертификаттау жүйесін енгізу шеңберінде біліктілік талаптарына сәйкес келген кезде Ұлттық біліктілік тестілеу мазмұнын, тапсыру тетіктерін жетілдіру, цифрландыру және біліктілікті арттыру мен растаудың дербес құқығы жөніндегі жұмыс жалғастырылады.

Жоғары оқу орындарында үш тілде оқытуды ұйымдастыру үшін пәндерді ағылшын тілінде оқытатын мұғалімдерді даярлау жалғастырылатын болады. Көптеген жоғары оқу орындары шетелдік әріптестерге ие болады.

Колледждердің түлектері арасынан жоғары оқу орындарының базасында арнайы пәндер оқытушыларын және өндірістік оқыту шеберлерін даярлау ұйымдастырылатын болады.

Сондай-ақ педагогикалық қайта даярлау шарттары (кіру талаптары, мерзімдері, педагогикалық мамандықтар т.б.) пысықталатын болады, оның арқасында педагогикалық білімі жоқ тұлғалар (PGCE педагогикалық қайта

даярлау ережелеріне сәйкес) педагогикалық қызметпен айналысу құқығын алады.

Жаңа өндірістік технологияларды зерделеу мақсатында шетелдік және отандық компаниялар ТжКБ үйымдарының педагогтеріне тағылымдамаларды, мастер-кластарды, тренингтерді, курстық оқытуды үйымдастыру, сондай-ақ оқу-әдістемелік әзірлемелер мен құралдарды ұсыну үшін тартылатын болады.

5.1.2 Қалалық және ауылдық мектептердің, өнірлердің, оқуорындарының, білім алушылардың арасындағы білім беру сапасындағы алшақтықты қысқарту

1. Нәтижелілігі тәмен білім беру үйымдарын, білім алушылардың әлеуметтік осал санаттарын қолдау тетігін әзірлеу

Орта білім берудің сапасын арттыру мақсатында оның ғылыми негізі әзірленіп, практикаға енгізілетін болады.

Білім алушылардың білім жетістіктерінің мүмкіндіктерін тенестіру және алшақтықты қысқарту мақсатында нәтижелілігі тәмен мектептерді қолдауға, инклузивті білім беруді дамытуға, әлеуметтік жағынан осал отбасылардан шыққан балаларды техникалық және кәсіптік, сондай-ақ жоғары білім беруге неғұрлым қеңірек тартуға күш жұмсалатын болады.

Менеджмент, педагогикалық қолдау, оқу-әдістемелік мазмұн және табысты тәжірибелі тарату мәселелерінде нәтижелілігі тәмен мектептерге мықты мектептердің "қамқорлығы" мәселесі пысықталатын болады. "МобиЛЬДІ МҰГАЛІМ" (шағын жинақты мектептерде оқытуды қолдау және оның сапасын арттыру) және "Уақытша отбасы" (тірек мектебі орналасқан елді мекенде оқушылардың отбасында тұруы) жобалары маңызды шара болып табылады. ШЖМ-да жұмыс істейтін мұғалімдер мынадай әдістемелік қолдаумен қамтамасыз етіледі: бірлескен сыныптардағы оқушылармен жұмыс бойынша курстар, семинарлар және тренингтер.

ШЖМ жағдайында педагогтерге еңбекақы төлеу жүйесі өзгерітіletіn болады.

Дүниежүзілік банктің "Орта білім беруді жаңғырту" жобасын іске асыру шеңберінде ауылдық жалпы білім беретін және "осал" мектептерді оқыту материалдарымен, компьютерлік жабдықтармен және цифровық техникамен жарақтандыру көзделген.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға тең жағдайларды және қол жеткізуі қамтамасыз ету үшін мемлекеттік жекеменшік әріптестік (бұдан әрі – МЖӘ) мен жан басына шаққандағы қаржыландыру тетігі есебінен мектепке дейінгі үйымдар мен мектептер желісін одан әрі қеңейту, сондай-ақ үйде ("әлеуметтік бала күтуші"), оның ішінде мектепке дейінгі үйымдардың штаты жанынан

тәрбиешілер институтын құру ұсынылады. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру жұмысы жалғастырылады.

Бұдан басқа, аз қамтылған және көп балалы отбасылардан, мүгедек балаларды тәрбиелеп отырган отбасылардан шыққан 1-2 жастағы балаларды оқыту және тәрбиелеу үшін жұмыс істеп тұрған мектепке дейінгі ұйымдарда қысқа мерзімде болу топтарын құру жөнінде ұсынымдар әзірленетін болады.

Мектепке дейінгі біліммен қамтылмаған балалардың ата-аналары үшін консультациялық пункттердің желісі кеңейтіледі, онлайн оқыту және мобиЛЬДІ қосымшалар әзірленетін болады.

Таланттар мен көшбасшыларды анықтау және қолдау жөніндегі Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Қорының "El Umiti" бастамасы іске асырылатын болады. Бастама шенберінде білім басқармалары жанындағы таланттарды анықтау және қолдау орталықтары, "Мың бала" ұлттық зияткерлік турнирі" жобасы, көрсетілген патриотизм мен белсенді азаматтық ұстаным үшін сыйақы беру жүйесі дамитын болады.

Ақпараттық теңсіздікті төмендету және әртүрлі өнірлердегі балалар үшін тен мүмкіндіктер жасау мақсатында еліміздің үздік жаттықтырушыларымен түрлі деңгейдегі пәндік олимпиадаларға онлайн дайындық ұйымдастырылады.

Үздік еңбегі үшін, оның ішінде ең беделді халықаралық пәндік олимпиадалардағы женісі үшін жоғары оқу орындарына түсудің женілдетілген тетіктерін пысықтау жоспарлануда. Жоғары оқу орындары дербестік шенберінде түрлі салаларда талантты талапкерлерге атаулы артықшылықтар беруге құқылы.

Дарынды балаларды қолдау және олардың әлеуетін ел экономикасы үшін пайдалану мақсатында тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекітетін халықаралық олимпиадалардың, республикалық пәндік олимпиадалардың, шығармашылық конкурстар мен спорттық жарыстардың жеңімпаздары қорытынды емтихандардан, ҰБТ-дан босатылатын болады және ЖОО-ға тікелей қабылданатын болады.

Бірыңғай емтихан тапсыру қорытындылары бойынша 9, 11-сынып бітірушілеріне мамандық пен колледжді таңдау жолымен ТжКБ-мен кадрлар даярлауға мемлекеттік тапсырысты орналастырудың жаңа жүйесі енгізілетін болады. Бірыңғай емтихан тапсырған 11-сынып бітірушілері мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру конкурсына қатысады.

ТжКБ жүйесінде кезең-кезеңімен кредиттік жүйе, жан басына қаржыландыру енгізілетін болады.

Жергілікті бюджет қаражаты есебінен жұмысшы кадрларды және орта буын мамандарын даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөле отырып, "Баршаға арналған тегін кәсіптік-техникалық білім беру" жобасын іске асыру жалғастырылады.

NEET санатындағы жастарды, аз қамтылған, көп балалы отбасылардың балалары, ауыл жастарын тегін ТжКБ-мен қамтуды кеңейту жоспарлануда. Олар үшін орта буындағы мамандықтарға мемлекеттік білім беру тапсырысы көзделеді.

"Мәңгілік ел жастары – индустрияға!" ("Серпін") жобасы мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен жалғасатын болады. "Серпін" жобасының түлектері оқу өнірінде жұмыспен және мемлекеттік қолдаумен қамтамасыз етіледі.

Жастар үшін жоғары білімнің қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында жергілікті атқарушы органдар, жұмыс берушілер есебінен, оның ішінде нысаналы топтар үшін (әлеуметтік осал және табысы төмен санаттар) гранттар саны ұлғайтылатын болады. Талапкердің академиялық жетістіктерінің (merit-based) ғана емес, оның әлеуметтік-экономикалық мәртебесінің (need-based) пайдасына мемлекеттік білім беру гранттарын бөлу жүйесін қайта қарау жоспарлануда.

Жоғары білім алу үшін мемлекеттік гранттардың оқу жетістіктері мен әлеуметтік мәртебесіне байланысты бірнеше түрі болады.

2. Сапалы қосымша білім алуға қол жеткізуі арттыру

"Қосымша білім беру навигаторы" бағдарламалық қамтамасыз ету әзірленіп, іске асырылады, ол ата-аналар мен балаларға пайдалануши немесе сараптамалық бағалауды көруге және қосымша білім беру ұйымдарын қалауы бойынша таңдауға мүмкіндік береді. Навигатордың ақпараттық модулінің әдіснамасын әзірлеу қосымша білім беру сапасына қол жеткізу факторлары мен шарттарын зерттеу нәтижелеріне (қосымша білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасы, педагогтердің сапалық құрамы, қосымша білім беру қызметтеріндегі ата-аналардың сұраулары) негізделетін болады.

"Ұшқыр ой алаңы" оқушылардың дебаттық қозғалысы" жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасын іске асыру жоспарлануда. Еліміздің барлық өнірлерінде дебаттық орталықтар мен клубтар ашылады.

Ескелен ұрпақты театр өнері әлеміне тарту мақсатында "Балалар мен театр" агартушылық жобасы іске асырылатын болады.

"Қоғамға қызмет" волонтерлер жобасының әлеуметтік жобаларын іске асыру жоспарлануда.

"Ашық жүрек" жобасы бойынша колледждерде волонтерлер клубтарын құру, волонтерлердің өнірлік слеттерін өткізу қарастырылған.

Әлеуметтік студенттік кредит беру түрінде студенттерді материалдық көтермелеген арқылы жеке және (немесе) занды тұлғалардың мұддесінде ерікті әлеуметтік бағытталған, қоғамға пайдалы қызметке тартылған жоғары оқу орындары студенттерінің үлесін арттыру үшін "Студенттік әлеуметтік кредит" жобасы іске асырылатын болады.

Барлық өнірлерде жергілікті бюджет және демеушілік қаражат есебінен Оқушылар сарайлары базасында балалар технопарктарі мен бизнес-инкубаторлар желісін дамыту жалғасады.

Елдің жоғары оқу орындарының базасында қазіргі заманғы балалар мен жастардың инновациялық жобалау-конструкторлық инжинириングтік орталықтары, зерттеу алаңдары желісі құрылатын болады.

Колледждер мен жоғары оқу орындарының студенттерін өзін-өзі басқару органдарына, студенттік парламенттерге, клубтарға, Жастар ісі жөніндегі комитеттерге, волонтерлер мектептеріне, спорттық секциялар мен іс-шараларға тарту жөніндегі жұмыс жалғасатын болады.

5.1.3. Оқытудың қауіпсіз және жайлы ортасын қамтамасыз ету

Тұғаннан бастап кәмелетке толғанға дейін балалардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша мемлекеттік органдардың өзара іс-қимылын қамтамасыз ету, балаларды оқыту мен қорғаудың қауіпсіз және жайлы ортасын қаржыландыру мәселелері бойынша барлық мұдделі мемлекеттік органдардың қызметін үйлестіру мақсатында "Әлеуметтік шығындарға арналған ЖБ және РБ көлеміндегі балалар бюджетін" есептеу әдістемесі әзірленетін болады.

"Балалар бюджеті" – бұл балаларды қолдауға арналған республикалық және жергілікті бюджеттердің және балалардың мұддесінде мемлекеттік шығыстың тиімділігін бағалауды қамтитын шоғырландырылған бюджеттің өлшемі. "Балалар бюджетін" енгізу балалардың әл-ауқаты мен құқықтарын қамтамасыз етуге бағдарланған, балалар мұддесіндегі бюджет шығындарының деңгейін айқындауға, сондай-ақ мемлекеттік және жергілікті органдардың назарын балалардың барлық салалардағы мұдделері мен қажеттіліктерін есепке алуға аударуын күштейтуге мүмкіндік береді.

"Балалар бюджетін" иемдене отырып, мемлекеттік органдар бюджет саясатындағы басымдықтарды, оның биліктің әлеуметтік міндеттемелеріне сәйкестігін анықтау құралына ие болады. "Балалар бюджетін" есептеу әдістемесін әзірлеу балаларға бөлінетін мемлекеттік бюджеттің жалпы сомасының мониторингін енгізуге мүмкіндік береді.

Денсаулық сактау, білім беру, әлеуметтік қорғау, жергілікті атқарушы органдар жүйелерінің деректер базаларын біріктіру жүзеге асырылатын болады.

Балалардың әл-ауқатын бағалауға және жағдайын жақсартуға көп өлшемшартты тәсіл қолдану үшін 2020 жылы Баланың әл-ауқатының индексі қосымша сынақтан өткізіліп, 2022 жылы енгізіледі.

Балаларға қатысты және олардың арасындағы зорлық-зомбылықты жасырмая үшін жыл сайын кәмелетке толмағандарға қатысты және олардың арасында зорлық-зомбылық деңгейін айқындау бойынша тиісті әлеуметтік зерттеулер жүргізілетін болады.

Мектептердегі зорлық-зомбылықтың алдын алу және оған ден қою, сондай-ақ оқушылар арасындағы зорлық-зомбылық туралы хабардарлықты арттыру үшін өмірлік дағыларды қалыптастыру және суицидтің алдын алу жөніндегі бағдарламалар іске асырылатын болады.

Қауіпсіз жағдайлардың алдын алу және жасау мақсатында білім беру ұйымдарын бейнебақылау жүйесімен, оның ішінде мектеп ас блоктарымен жарақтандыруды 100 %-ға дейін жеткізу, сондай-ақ қолайлы жағдайлармен, мектепке қауіпсіз тасымалдаумен және т.б. қамтамасыз ету жоспарланып отыр.

Қауіпсіз кіріп-шиғу, мамандандырылған құзет және бақылау жүйесі қамтамасыз етіletіn болады.

Мектеп асханаларының жағдайы, оның ішінде МЖӘ есебінен жақсаратын болады. Мектепте тамақтандыруды ұйымдастыру балалар мен ата-аналардың қажеттіліктерін ескере отырып өзгереді.

Тамақтану нормалары мен рационы қайта қаралатын болады. Қолма-қол ақшасыз есеп айырысуға кезең-кезеңімен көшіріледі, мектеп ас блоктары бейнебақылаумен қамтамасыз етіледі, бракераждық комиссиялардың қызметі жандандырылады.

"Тәуекел тобындағы" балаларды ерте анықтау және оларға уақтылы көмек көрсету, буллингті болдырмау мақсатында білім беру ұйымдарының психологиялық қызметі мен мектептердегі татуласу қызметтері күштейтіледі.

Қала сыртындағы балалар лагерьлерінің желісі, оның ішінде МЖӘ есебінен дамитын болады. Қала сыртындағы балалар демалысын ұйымдастыру басым бағытқа ие болады. Жергілікті атқарушы органдар әлеуметтік жағынан осал, аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға, "тәуекел тобындағы" балаларға, девиантты мінездүліктерінің балаларға арналған жазғы лагерьлердің тақырыптық ауысымдарын ұйымдастыратын болады.

Өмірлік қыын жағдайға тап болған балалары бар отбасыларға әлеуметтік-құқықтық және психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету жөніндегі

орталықтар мен психологиялық қызметтер желісін дамыту (балалар үйлерін трансформациялау) жалғастырылады.

Балаларды рухани дамуына зиян келтіретін ақпарат пен материалдардан қорғау жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу жоспарлануда.

Білім беру ұйымдарының тәрбие жұмыстарының жоспарлары балалардың кибермәдениеті мен кибергигиенасы бойынша жұмысты қамтитын болады.

Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған ұйымдардың тулектерін жұмысқа орналастыру үшін бизнес пен үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері тартылатын болады.

Ата-аналарға немесе оларды алмастыратын адамдарға құқықтық және консультациялық көмек көрсету бойынша асырап алушы ата-аналар мектептерін дамыту жұмысы жалғастырылатын болады.

Сондай-ақ жетім балаларды және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды қазақстандық азаматтардың отбасыларына орналастыру мәселелері бойынша коммерциялық емес және үкіметтік емес ұйымдармен өзара іс-қымыл жүргізу жалғасады.

Арнайы және инклузивті білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету онтайландырылады және автоматтандырылады, оның шеңберінде денсаулық сақтаудың және әлеуметтік қоргаудың ақпараттық жүйелері интеграцияланады. Бұл психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларға (бұдан әрі – ПМПК) "медициналықтан" "педагогикалық" үлгіге көшуге мүмкіндік береді. ПМПК қызметі балалардың білім алу қажеттіліктерін айқындауға бағытталатын болады.

ПМПК мен психологиялық-педагогикалық түзету кабинетінің (бұдан әрі – ППТК) қызметін күшейту мақсатында оларды орналастыру нормалары пысықталады, психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуге құжаттар қабылдау автоматтандырылады, сондай-ақ инклузивті практикаларды дамыту және педагогтермен тәжірибе алмасу үшін мектептер базасында ресурстық орталықтар құрылады. ППТК мен ПМПК желісі кеңейтіледі. Мектептер мен колледждер ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар инклузивті ортада балаларды сүйемелдейтін тиісті мамандармен қамтамасыз етіletіn болады.

Педагогтерге, ата-аналарға, ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға мобиЛЬДІ консультациялық-әдістемелік көмек енгізілетін болады.

Кәсіби стандарт негізінде инклузивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін педагогтер (пән мұғалімдері, педагогтер, педагог-ассистенттер және басқалар) үшін біліктілік талаптары жаңартылады.

Ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды түзеу арқылы педагогикалық қолдау мақсатында мемлекеттік тапсырысты орналастыру кезінде жан басына шаққандағы қаржыландыру (әлеуметтік рюкзак) нормалары өзірленетін болады.

Білім беру ұйымдары ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар білім алушыларға жағдай жасауды қамтамасыз ету (арнайы жабдықтармен, жиһазбен, кадрлармен, оқулықтармен және оқу-әдістемелік кешендермен, пандустармен, көтергіштермен, лифтілермен және т.б. жарактандыру) жұмысын жалғастыратын болады.

Балалармен іс-шаралар, оның ішінде туристік жорықтар, экспедициялар және білім алушылармен экскурсиялар өткізу қауіпсіздігі жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру шаралары қабылданатын болады.

5.1.4. Ұздік практикалар негізінде білім алушылардың, педагогтердің және білім беру ұйымдарының сапасын бағалаудың жаңартылған жүйесін енгізу

Білім беру сапасын бақылаудан оны қамтамасыз етуге көшу мақсатында білім беру ұйымдарының сапасын бағалау және әдістемелік қолдау жүйесінің тетіктері жетілдіріледі.

Мектепке дейінгі ұйымдар ұсынатын білім беру қызметтерінің сапасын арттыру үшін олардың қызметін кезең-кезеңімен лицензиялауды енгізу жоспарлануда. Мектепке дейінгі ұйымдардың рейтингі сынақтан өткізіліп, оған ата-аналар бағалауы енгізіледі.

Білім беру қызметінің сапасы тәмен мектептерді анықтау және оларға атаулы қолдау көрсету мақсатында мектептердің білім беру саласындағы заңнама талаптарына сәйкестігі бойынша орта білім беру сапасына сараптамалық шолу (инспекциялау) институты енгізілетін болады. Орта білім беру ұйымдарын бағалау өлшемшарттары жетілдірілетін болады. Сондай-ақ білім беру қызметіне, мектептерге, гимназияларға, лицейлерге, колледждер мен жоғары оқу орындарына қойылатын жаңа біліктілік талаптары енгізілді.

Орта білім беру сапасына сараптамалық шолу (инспекциялау) нәтижелері бойынша оқу-әдістемелік қолдауды, педагогтердің әлеуетін арттыруды, материалдық-техникалық жарактандыруды және т.б. қоса алғанда, білім беру сапасын жақсарту жөніндегі стратегиялар өзірленетін болады. Білім беру жөніндегі инспектор мамандардың, консультант-инспекторлардың және білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі мамандардың әлеуеті мен мәртебесін арттыру жүзеге асырылатын болады.

Халықаралық тәжірибелі ескере отырып, білім беру үйымдарының білім алушыларын сыртқы бағалау тетігі жетілдірілетін болады.

Балаларға қосымша білім беретін мектептен тыс мемлекеттік үйымдарды аккредиттеу, лицензиялау жөніндегі мәселелер пысықталады, қосымша білім беру педагогтерін аттестаттау жүйесі жетілдіріледі, аттестаттау және біліктілік санатын беру үшін бағалау құралдары әзірленетін болады.

Орта, техникалық және кәсіптік, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру деңгейінде мемлекеттік бақылауды жетілдіру мәселесі пысықталатын болады, бұл жоғары оқу орындарының желісін оңтайландыруға алып келеді.

Білім беру үйымдарына әкімшілік жүктемені төмендету және анықталған бұзушылықтарды өз бетінше жою құқығын беру мақсатында оларға бармай-ақ профилактикалық бақылау жүргізу енгізілетін болады.

Мектепте өлшемшарттық бағалау жүйесі жетілдірілетін болады. Оқушыларды ішкі бағалаудың (формативті және жиынтық бағалар, балдар) объективтілігін арттыру жұмысы жалғасады.

Оқу бағдарламаларындағы өзгерістер мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына күтілетін нәтижелеріне сәйкес бағалау құралдарын жүйелі қайта қарастырылады талап етеді. Қорытынды аттестаттауды өткізу дің тапсырмалары мен форматы, PIRLS, PISA, ICILS халықаралық салыстырмалы зерттеулерінің, сондай-ақ SAT тестінің құралдарымен ұқсастығы бойынша функционалдық сауаттылық пен құзыреттілікті өлшеуге бағытталған сұрақтарды қоса отырып, ҰБТ мазмұны және т.б. қайта қаралатын болады.

Орта білім берудің әрбір деңгейінде (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің) репрезентативтік іріктеу негізінде білім алушылардың дағдыларын менгеру срезі енгізілетін болады. Функционалдық сауаттылықты бағалаудың басымдықтары математикалық, жаратылыстану-ғылыми, оқырман және компьютерлік сауаттылық болады.

Қазақстандық оқушылардың PISA, TIMSS, PIRLS, ICILS халықаралық салыстырмалы зерттеулеріне, сондай-ақ Қазақстанның PIAAC қатысуы жалғасады. Жекелеген мектептерді объективті және тәуелсіз бағалау үшін қазақстандық білім алушылар жыл сайын PISA-based Test for Schools қатысады.

Техникалық және кәсіптік білім беруде WorldSkills тәсілі бойынша студенттердің практикалық дағдыларын сапалы және кешенді бағалауға бағытталған демонстрациялық емтихан түрінде студенттерді қорытынды бағалаудың жаңа жүйесі енгізілетін болады.

Қазақстан колледждерінің қызметін бағалау және ТжКБ білім беру қызметтерінің сапасын арттыру үшін бәсекелестік пен ынталандырудың

қосымша құралын жасау мақсатында ТжКБ үйымдары арасында рейтинг өткізу бойынша жұмыс жалғастырылады. Мемлекеттік органдар, білім басқармалары үшін рейтингтік көрсеткіштер жүйесі басқарушылық шешімдерді қабылдаудың негізі болады.

"Атамекен" ұлттық кәсіпкерлер палатасы тізілімінде тіркелген сертификаттау орталықтарында реттелетін кәсіптер мен мамандықтар бойынша ТжКБ түлектерін тәуелсіз сертификаттауды енгізу практикасы кеңейтіледі.

Жоғары оқу орындарына халықаралық стандартталған SAT, ACT, GMAT, GRE сертификаты негізінде ҰБТ-мен, кешенді тестілеумен және магистратура мен докторантурасында түсініктіліктер мен мамандықтар бойынша ТжКБ түлектерін тәуелсіз сертификаттауды енгізу практикасы кеңейтіледі.

Студенттердің білімін бағалау жүйесінің сапасын жақсарту үшін Академиялық адалдық лигасына кіретін жоғары оқу орындарының санын толықтыруды жалғастыру қажет.

Жоғары оқу орындарының білім беру қызметтерінің сапасын ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйесін жаңғыру көзделуде. Аккредиттеу тиімділігін арттыру мақсатында сапаны сыртқы қамтамасыз етудің рәсімдеріне және қолданылатын стандарттарына қойылатын талаптар пысықталатын болады. Бұл ретте жоғары оқу орындарын аккредиттеу рәсімдерін бейіndeуге кезең-кезеңімен көшу жүзеге асырылатын болады. Бұл ретте жоғары оқу орындарын аккредиттеу рәсімдерін бейіndeуге кезең-кезеңімен көшу жөніндегі мәселе пысықталатын болады.

Сыбайлас жемқорлық сипатындағы бұзушылықтардың алдын алу және болдырмау, жоғары оқу орындарын басқарудың ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында студенттердің, бітірушілердің, ОПҚ және жұмыс берушілердің қатысуымен ЖОО-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және академиялық адалдықты сақтау тұрғысынан тәуелсіз зерттеу жүргізіледі.

Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру үйымдарының педагогтерін аттестаттау Педагогтің кәсіби стандартының талаптары негізінде жүргізіледі.

5.1.5. Экономика қажеттіліктеріне және өндірлік ерекшеліктерге сәйкес кәсіптік даярлықтың сабактастығы мен үздіксіздігін қамтамасыз ету

1. Өмір бойы білім алудың негізінде мектепке дейінгі білім беруден жоғары оқу орнынан кейінгі білімге дейінгі білім беру бағдарламаларының сабактастығын қамтамасыз ету.

Білім беру деңгейлері арасындағы мазмұнның сабақтастығын қамтамасыз ету мақсатында бүкіл білім беру траекториясы бойы жинақталатын өтпелі негізгі құзыреттер айқындалатын болады. Бұл құзыреттер білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының құндылығы мен мазмұндылығын, білім беру саласындағы басқа да негізdemелік құжаттарды (салалық біліктілік шеңбері, кәсіби стандарттар) айқындау үшін негіз болады.

Негізгі құзыреттілік ретінде үш тілде білім алушылардың коммуникативтік дағдылары дамитын болады. Мектептерде педагог кадрлардың дайындығына қарай және оқушылар мен ата-аналардың қалауын ескере отырып, жекелеген пәндерді үш тілде оқытуға біртіндеп көшу қамтамасыз етіледі. "Ағылшын тілі" пәні бойынша мектепте әрбір оқу жылынан кейін тілді менгеру деңгейіне, оқыту әдістеріне қатысты өзгерістер енгізілетін болады.

Мемлекеттік тілді басым дамыту білім беруді әдіснамалық және ғылыми-әдістемелік сүйемелдеу, оның ішінде қазақ тілі мен әдебиетін тереңдетіп оқыту есебінен күштейтіletіn болады. Ол үшін гуманитарлық пәндерді тереңдетіп оқытатын Абай атындағы мектептер мен мектеп-интернаттарының желісі құрылатын болады.

Қазақ тілінде оқытпайтын мектептердегі қазақ тілі бойынша әрбір оқу жылынан кейін тілді менгеру деңгейіне қойылатын талаптар айқындалатын болады.

Сабақтастықты қамтамасыз ету үшін формальды және формальды емес білім берудің оқыту нәтижелерін танудың интеграцияланған жүйесі құрылатын болады. Цифрлық білім беру ресурстарын, бұқаралық ашық онлайн-курстардың желілері мен платформаларын (MOOCs) дамыту жөніндегі жұмыс жалғасады.

Ересектерге кәсіптік дамуға бағытталған "өмір бойы білім алу" қағидаты бойынша білім беру үшін жоғары оқу орындарының базасында "күміс университеттердің" жұмыс істеу тетіктері пысықталатын болады.

Техникалық және кәсіптік, жоғары және жоғары оқу орынан кейінгі білім беру ұйымдарының жаңынан балаларға Soft Skills және World Skills дағдыларын үйрету үшін үйірмелер, студиялар, шеберханалар, зертханалар ашу мәселесі пысықталатын болады.

Әрбір студенттің онлайн-курстарға қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін жоғары оқу орындарын "Қазақстанның ашық университеті" платформасына қосу жұмысы жандандырылатын болады.

Олардың сапасын қамтамасыз ету бойынша тетіктерді өзірлей отырып, прокторинг және қашықтық технологиялар элементтерімен онлайн оқытуды кезең-кезеңімен енгізу жоспарлануда.

Мектепке дейінгі және бастауыш білім беру арасындағы сабактастықты күшайту шенберінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың ұлғілік оқу бағдарламасы қайта қаралады және жазғы айларда мектепалды даярлық күшайтілетін болады. Жазғы айларда мектепалды даярлық мазмұнында сауатты және математикаға оқыту қарастырылады.

Орта білім берудің жаңартылған мазмұнға көшуі аяқталғаннан кейін 12 жылдық оқытуға кезең-кезеңімен көшу басталады. 12 жылдық мектептің жоғарғы сатысы болашақ кәсіпті таңдау үшін әлективті пәндерге бейінделеді. Оқу бағдарламалары, оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендер жаңартылады. Республикалық оқу-әдістемелік кеңестердің жұмыс істеуіне қойылатын талаптар жетілдірілетін болады.

Білім беру бағдарламаларының сабактастығын қамтамасыз ету шенберінде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендер өзірлеудін, сараптаудың және басып шығарудың жаңа жүйесі енгізілетін болады. Қазіргі заманғы оқулықтың тұжырымдамалық моделі өзірленеді, сарапшылардың біліктілігін арттыру курсары ұйымдастырылады, қупиялыштың сақтай отырып, оқытылған және сертификатталған сарапшылар қатарынан сарапшылар базасы қалыптастырылады. Оқулықтарды өзірлеу, талқылау және сараптау және оларды білім беру ұйымдарына онлайн-режимде жеткізуді бақылау үшін цифрлық платформа құрылатын болады. Қолданыстағы оқулықтарды кезең-кезеңімен қайта басып шығару көзделеді. Барлық оқулықтар цифранып, ашық платформаларда орналастырылады. Қағаз оқулықтарды пайдаланумен қатар электрондық оқулықтарға біртіндеп көшу жүзеге асырылатын болады.

"Әліппе" пәні Ахмет Байтұрсыновтың әдістемесі негізінде 1-сыныпта латын графикасы негізінде оқытылады.

Латын графикасына көшу жоспарлы тәртіппен кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын болады.

Білім берудің жаңартылған мазмұнын бекіту және одан әрі жетілдіру мақсатында жетекші ғалымдарды, сарапшыларды және практиктерді тарта отырып, ғылыми-әдістемелік сұйемелдеу, мониторинг, талдау және бағалау қамтамасыз етілетін болады. ІІ. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы "Назарбаев Зияткерлік мектептері" дербес білім беру ұйымдарымен және басқа да даму институттарымен, педагогикалық жоғары оқу орындарымен бірлесіп, ұзақ мерзімді қолданбалы зерттеулер жүргізу және Қазақстанның орта

білім беру жүйесін ғылыми-әдістемелік сұйемелдеу үшін күш біріктіретін тораптық орталық құрады.

Білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізуге ауқымды зерттеу жүргізілетін болады.

Бірыңғай білім беру траекториясы шенберінде колледждердегі жалпы білім беретін пәндердің мазмұны жалпы орта білімнің жаңартылған мазмұнына сәйкес қайта қаралатын болады. ТЖКБ ұйымдарының тұлектерін оқыту нәтижелері жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алған кезде ескерілетін болады. Бұл үшін жоғары білімнің 1-2-курсының бағдарламаларымен интеграцияланған орта білімнен кейінгі білім беру (қолданбалы бакалавриат) бағдарламаларын енгізу жұмысы жалғасатын болады.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру мамандықтары мен біліктілігінің сыныптауышы Білім беру халықаралық стандарттар жүктемесі мен Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру мамандықтарының сыныптауышын ескере отырып өзектендіріледі. Оқыту нәтижелері бойынша сынақ бірліктерінің европалық жүйесінің (ECVET) әдіснамасын бейімдеу негізінде білім беру бағдарламаларының тізілімі және оқу нәтижелерін бағалау, тану, жинақтау және аудару ұлттық жүйесі құрылатын болады.

WorldSkills халықаралық талаптарын ескеретін модульдік-құзыреттілік тәсілге негізделген бағдарламаларды енгізу жалғастырылады.

Аталған бағдарламалар студентке әр біліктілікті алғаннан кейін еңбек нарығына шығу мүмкіндігімен бір оқу мерзімі шенберінде бірнеше біліктілік алуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар студенттің біліктілік деңгейін арттыру үшін оқуын жалғастыру мүмкіндігі болады.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді жаңғырту XXI ғасырдың жаһандық және пәнаралық құзыреттері (оның ішінде волонтерлік, азаматтық және әлеуметтік жауапкершілік, көшбасшылық, коммуникативтік, зерттеу дағдылары, іскерлік және т.б.) және орта білім берудің жаңартылған мазмұны контекстінде жүзеге асырылады.

Жаңа білім беру бағдарламалары өмір бойы оқытуды болжайтын, тез өзгермелі VUCA әлемінде қажетті икемді және кәсіби дағдыларды (soft skills, hard skills) қалыптастыруға бағдарланатын болады.

Жоғары білім берудің ұлттық біліктілік шенберін өзектілендіру және оны Еуропалық жоғары білім кеңістігінің (бұдан әрі – ЕЖБК) қазақстандық академиялық дәрежелер мен біліктіліктерді тануға бағытталған ЕЖБК біліктілік шенберіне (Ұлттық біліктілік шенберінде өзін-өзі сертификаттау) сәйкес келтіру жоспарланып отыр.

Реттелетін кәсіптер бойынша сертификаттау жүйесін енгізу шеңберінде біліктілікті және оқыту нәтижелерін растауға бағытталған Ұлттық біліктілік тестін тапсыру әдіснамасын жетілдіру жөніндегі жұмыс жалғасатын болады. Бұл ретте педагогтердің біліктілігін арттыру және тәуелсіз сертификаттау жүйесі еңбек нарығының қажеттіліктеріне және ел педагогтерінің жеке кәсіби қажеттіліктеріне сай келетін болады.

2021 жылдан бастап ЖОО тұлектеріне жеке үлгідегі диплом беріледі. Диплом беру тәртібі өзгереді.

Білім беру саясатын уақтылы түзету және ұлттық деңгейде оқуды аяқтағаннан кейін тұлектердің жұмыспен қамтылуын арттыру үшін 2020 жылдан бастап ЖОО тұлектерін даярлау сапасына қанағаттануға баға берілетін болады.

Сот және құқық қорғау жүйелерін институционалдық қайта құру шеңберінде заңтану саласында кадрлар даярлаудың сапасын күшету шаралары қабылданатын болады. Елімізде заңдық білімді жаңғырту үшін заңдық білім беру стандарттары жетілдірілетін болады.

2. Техникалық және кәсіптік білім берудің тартымдылығын арттыру

Ел экономикасын технологиялық жаңғырту жағдайында еңбек нарығы үшін құзыреттіліктің әмбебап жиынтығы, белсенді азаматтық ұстанымы, тұлғааралық дағдылары мен жүйелі ойлау қабілеті бар кадрлар қажет.

"Қазақстан Республикасы колледждерінің топ-100 студенті" жобасын іске қосу, сондай-ақ WorldSkills, JuniorSkills, DeafSkills және Abilimpics қозғалыстарына оқушылар мен студенттерді кеңінен тартуды қамтамасыз ету жоспарлануда. Ұлттық құраманың, оның ішінде әлемдік чемпионаттың сарапшылары мен қатысушыларының кәсіби және тілдік даярлық деңгейін арттыру арқылы олимпиадалық резерв мектебі қағидаты бойынша WorldSkills өнірлік және республикалық чемпионаттарын ұйымдастыру және өткізу жүйесі жетілдірілетін болады. Ұлттық құраманы қазіргі заманғы қуралдармен жарақтандыру, оның ішінде жұмыс берушілер есебінен жарақтандыру, WorldSkills, Hi-TechSkills, DigitalSkills, AgroSkills чемпионаттарында ұлттық құрамаға қатысушылардың жаттығуларын қамтамасыз ету көзделетін болады.

WorldSkills халықаралық чемпионаттарының жүлдегерлері жергілікті бюджет және демеушілер есебінен жоғары оқу орындарында оқуга грант алу мүмкіндігіне ие болады.

"Атамекен" ұлттық кәсіпкерлер палатасымен және "Шетелдік инвесторлардың қазақстандық кеңесі" қауымдастырымен бірлесіп, салалық

кәсіпорындардың қызметкерлері арасында "WorldSkills" қозғалысы дамитын болады.

ТЖКБ студенттері арасында таланттарды ашу үшін бос орындар жәрменкелерінің және аландардың баламаларын құру мақсатында шетелдік және отандық компаниялармен бірлесіп, жыл сайын цифрлық дағдыларды – Хакатон қолдана отырып, түрлі салаларда IT-шешімдерді өзірлеу бойынша өнірлік және республикалық идеялар конкурстары өткізілетін болады.

Жастарды колледждерге тарту үшін оқушылар арасында ерте кәсіптік бағдар беру жұмысы жүйесі құрылады, жұмысшы кәсіптерін және орта буындағы білікті мамандарды танымал ету бойынша ауқымды PR-науқан өткізіледі.

"Мектеп-колледж" кешенін құру бойынша жұмыс жалғастырылатын болады.

3. Қазақстандық жоғары білімнің халықаралық тартымдылығының арттыру

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің тартымдылығының арттыру және қазақстандық жоғары оқу орындарының халықаралық білім беру кеңістігіндегі (QS WUR, Times Higher Education және т.б.) орнын белгілеу мақсатында оқыту үшін қолайлы жағдай жасауды (инфрақұрылым, әлеуметтік пакет, гранттар, стипендиялар, т.б.), оқу кезеңінде шетелдік студенттің келуін үйімдастыру жүйесін, ақпараттандыру тетіктерін, студенттік визаны алуды оңайлатуды, оқуды аяқтағаннан кейін жұмысқа орналастыруды қамтитын интернационалдандыру стратегиясы іске асырылатын болады.

Жоғары оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін және олардың ұстанымдарын әлемдік деңгейде, сондай-ақ өнірлік деңгейде күштейту үшін жоғары оқу орындарының "Халықаралық деңгейде бәсекеге қабілетті", "Ұлттық деңгейде бәсекеге қабілетті" және "Өнірлік деңгейде бәсекеге қабілетті" топтарын қалыптастыру үшін өлшемшарттар пысықталатын болады.

Өнірлік білім беру хабын құру және үздік жоғары оқу орындарына шетелдік оқытушылар мен шетелдік студенттерді тарту жұмысы жалғасады. Сондай-ақ, екі дипломды бағдарламаларды, студенттер мен жоғары оқу орындары ОПҚ-ның сыртқы және ішкі академиялық ұтқырлығының әртүрлі нысандарын дамыту, қазақстандық университеттер базасында жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының кампустарын ашу жоспарлануда. Жалпы бұл талантты жастардың кетуін қысқартуға мүмкіндік береді.

Білім беру қызметтерінің экспортын шетелде жетекші қазақстандық жоғары оқу орындары филиалдарының жұмыс істеуі арқылы жүзеге асыру жоспарланып отыр.

Сапаны қамтамасыз ету мақсатында шетелдік студенттерге білім беру қызметтерін көрсететін қазақстандық жоғары оқу орындарының тізілімін қалыптастыру тәсілдері мен оларға қойылатын талаптар, сондай-ақ Қазақстан аумағында білім туралы құжаттары танылатын шетелдік жоғары оқу орындары үшін өлшемшарттар пысықталатын болады.

Шетелдік студенттердің кеңес алуды үшін алаң ұйымдастыру мақсатында "Education in Kazakhstan" бірыңғай сайтының базасында онлайн портал енгізілетін болады.

Шетелдік студенттер мен қазақ диаспорасына арналған стипендиялық бағдарлама іске асырылатын болады. Бұл бағдарлама шетелдік студенттерді тарту үшін катализатор болуға туіс.

Ғылыми әлеуеті жоғары жоғары оқу орындарын қолдау моделіне қосымша университеттерді зерттеу университеттеріне ауыстыру пысықталатын болады.

Ғылыми экожүйенің жұмыс істеуі үшін жағдай жасау және зерттеу жоғары оқу орындарында постдокторантуралық бағдарламасын дамыту жұмысы жалғастырылады. Жоғары оқу орындарындағы ОҚП-ның Clarivate Analytics компаниясының Journal Citation Reports деректері бойынша 1-ші, 2-ші және 3-ші квартильге кіретін немесе Scopus деректер базасында Cite Score бойынша процентиль көрсеткіші бар басылымдардағы жарияланымдарын көбейту, сондай-ақ постдокторлық бағдарламалар шенберінде жобалық менеджмент саласында сертификатталған зерттеушілерді даярлау күтілуде.

Академиялық адалдық пен зерттеу этикасының қағидаттарын енгізу жетекші халықаралық жоғары оқу орындарының және Назарбаев университетінің тәжірибесіне сәйкес институционалдық және академиялық деңгейлерде жүзеге асырылатын болады. Сонымен қатар барлық жазбаша жұмыстарды тексеру үшін танылған халықаралық антиплагиат ақпараттық жүйесін қолдану білім алушылар мен оқытушылардың жауапкершілігін арттырады. Жоғары оқу орындары мен ғылыми ұйымдар Scopus және Web of Science деректер базасына енгізу мақсатында бәсекеге қабілетті қазақстандық ғылыми басылымдарды қолдау жөнінде шаралар қабылдайтын болады, бұл отандық ғалымдардың мақалаларын жариялау рәсімдерін жеңілдетеді және оларға әлемдік қауымдастық үшін қолжетімділікті кеңейтеді.

4. Экономика талаптарына кадрларды даярлауга әріптестердің қатысуын арттыру

Республикалық кәсіптік бағдар және мансап орталығы құрылатын болады. Барлық өнірлерде талапкерлерге болашақ кәсіпті таңдауда көмек көрсету үшін "Кәсіптер навигаторы" мобиЛЬДІК қосымшасы қолжетімді болады. Барлық

мемлекеттік колледждерде жұмысқа орналастыру және мансап орталықтарын құру бітірушілердің жеке кәсіби даму траекториясын құруға ықпал етеді.

ТЖКБ жүйесіне халықаралық салалық стандарттарды енгізу мәселесі пысықталатын болады. ТЖКБ құзыреттері орталықтарының осы стандарттар бойынша салалық аккредиттеу рәсімінен өтуі халықаралық үлгідегі сертификатты одан әрі беру үшін міндettі шарт болады.

Құзыреттілік орталықтары үздіксіз білім беруге және өз құзыреттері мен перспективаларын кеңейтуге, оның ішінде онлайн-курстар мен қашықтықтан оқыту арқылы кеңейтуге дайын студенттер мен мамандардың кәсіби өсуіне ықпал етеді. Орталықтар базасында инновациялық жобаларды қолдау үшін стартап-алаңдар, халықаралық стандарттарды іске асыру үшін жаттығу полигондары мен лагерьлер жұмыс істейтін болады.

WorldSkills қамқоршылық кеңесін құру арқылы ірі бизнесті тарту жолымен бизнес пен техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінің бірлескен күшін шоғырландыру болжанып отыр.

2020 жылдан бастап дуальды оқыту бойынша кадрлар даярлауға қатысатын кәсіпорындарды ынталандыру үшін олардың тәлімгердің еңбегіне ақы төлеу шығындарын, мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен жан басына шаққандағы қаржыландыру шеңберіндегі шығыс материалдарын өтеу жоспарлануда.

Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлау сапасын арттыру мақсатында мұдделі тараптардың өзара тиімді әріптестігінің әлемде танылған нысандары (желілік білім беру, салалық кластерлер, ірі және орта бизнес субъектілерінің оқу орындарына қамқорлығы, оқушылар, шарттық қатынастар және т.б.) енгізілетін болады. Жекелеген жағдайларда оқу орындарын сатып алу құқығының және өнірдің қажеттілігіне қарай МЖӘ тетіктері арқылы ірі қала құраушы кәсіпорындарға кадрлар даярлау үшін олардың бейінін өзгертуей сенімгерлік басқару мәселелері пысықталатын болады.

Индустримальық кеңестерді енгізу әлеуметтік әріптестермен белсенді ынтымақтастыққа ықпал ететін болады.

5.1.6. Білім алушының зияткерлік, рухани-адамгершілік және физикалық дамуын қамтамасыз ету

Білім берудің барлық деңгейлеріндегі тәрбие мен оқыту жүйесі бірыңғай идеологиялық және құндылық тәсілдеріне құрылады. Тәрбие жұмысы барлық мұдделі тараптарды: отбасын, білім беру үйымы мен қоғамды кеңінен тарта отырып, кешенді түрде жүргізілуі тиіс. Бұл ретте білім беру үйымдары білім

алушылардың ата-аналарымен және занды өкілдерімен тұлғааралық өзара іс-қимылдарды кеңейтуге және өзара жауапкершілік қағидаты бойынша ынтымақтастық құруға назар аударған жөн.

Тәрбие жұмысының негізін Елбасының адамгершілік мұрасы – "Болашаққа көзқарас: қоғамдық сананы жаңғырту" және "Ұлы даланың жеті қыры" атты бағдарламалық мақалалары құрайды. "Тұған елге тағым" жалпыреспубликалық экспедициясын қамтитын "Ұлы дала мұрагерлері" жобасы, "Тарих тағылымы" (қалалар мен ауылдардың, көшелердің тарихын және мемлекеттің дамуына үлес қосқан тұлғаларды зерттеу) және "Қазақ мәдениетінің антологиясы" (ақындар, жырау, қүйші шығармашылығы арқылы ұлттық фольклорды зерттеу) әлеуметтік жобалары жалғасатын болады. Басты рөл білім беру ұйымдарының педагогикалық ұжымына беріледі, ол білім алушылардың "моральдық компасты" – дұрыс пен бұрысты ажырата білу сезімін және бақытты өмір сүруге қажетті берік мінез-құлықты бойға сінірудегі пайымын айқындайды мен көшбасшылық қасиетін қамтамасыз етеді.

Білім алушыларды ұйымдастыран қоғамдық қызметке тарту "Жас қыран" (1-4 сыныптар), "Жас Ұлан" (5-10 сыныптар) балалар-жасөспірімдер қозғалысына, сондай-ақ "Жас Сарбаз" әскери-патриоттық клубына (колледж, ЖОО) кең және тұрақты мүшелікке ену жолымен қамтамасыз етілетін болады.

Білім беру ұйымдарының оқу-тәрбие процесінде отбасы құндылықтары мен отбасы институтының маңыздылығы дәріптелетін болады. Zhastar KZ жобасы шеңберінде "Ата-аналар мектебі" бастамасын іске асыру жалғасады, отбасылық тәрбие мәселелерінде психологтардың, сыннып жетекшілерінің және директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарларының біліктілігін арттыру енгізіледі. Білім беру ұйымдарында "Жастар мен жасөспірімдердің репродуктивті деңсаулығын және қауіпсіз мінез-құлқын қорғау", "Аналар мектебі", "Әкелер мектебі" жобалары енгізілетін болады, "Менің болашақ отбасым" тақырыбында эссе жазу бойынша өңірлік конкурстары енгізіледі.

Барлық мектептер мен колледждерде ұлттық және отбасылық құндылықтарды дамытуға, балаларды тәрбиелеуде отбасының рөлін арттыруға бағытталған "Құндылықтарға негізделген білім беру" жобасы іске асырылатын болады, сондай-ақ "Білім-инновация" лицейлерінің тәжірибесі негізінде мектеп пен ата-аналардың өзара іс-қимылдарының жаңа форматы енгізілетін болады. Оқыту мен тәрбиеге құндылық-бағдарлы көзқарас мектеп климатында, мәдениетінде, барлық қызметкерлердің мінез-құлқында және қарым-қатынасында көрініс беретін мектептердің барлық мектеп жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Бұл бағдарлама өзін-өзі тану, өзін-өзі дамыту,

әлеуметтік жауапкершілік пен оқушылардың әлеуметтенуін қалыптастыруға ықпал етеді. Бұл бағдарлама құндылықтардың оқу бағдарламаларының мазмұнына кірігүйн көздейді. Бағдарламаны іске асыру шеңберінде директорлардың, директорлар орынбасарларының, оқытушылардың, психологиярлардың оқытуда құндылық-бағдарлы тәсілді енгізу мәселелері бойынша біліктілігін арттыру енгізілетін болады.

Білім алушыларға патриоттық тәрбие беру мақсатында әскери-патриоттық клубтардың рөлі күштейтіледі, олардың қызметін облыстық білім басқармалары деңгейінде үйлестіру жүзеге асырылады.

Оқушыларды бұқаралық спорт түрлерімен қамтуды арттыру жұмыстары жалғастырылады. Мектептерде спорттық мүкеммалдар жаңартылып, спорт залдарын орналастыру, оның ішінде тез салынатын құрылымдар есебінен орналастыру мәселесі шешіletіn болады. Сондай-ақ әрбір мектеп спорт залымен қамтамасыз етіледі. Ұлттық және бұқаралық спорт түрлері бойынша ұлттық спорт лигалары, қысқы және жазғы спорт түрлері бойынша оқушылар спартакиадасы дамитын болады.

ТЖКБ ұйымдарының студенттерін спортпен айналысуға тарту мақсатында спорт түрлері бойынша жыл сайынғы спартакиада өткізіletіn болады.

Жоғары оқу орындарының спорт клубтары институционалдық мәртебеге, оның ішінде МЖӘ есебінен ие болады.

2020, 2022, 2024 жылдары балалар спортын танымал ету және дамыту мақсатында Қазақстан оқушылар арасындағы Дүниежүзілік жазғы гимназиядаға қатысады.

Экологиялық тәрбие, қоршаған ортаға ұқыпты қарау, қаржылық және кәсіпкерлік дағдыларды дарыту тәрбиелік іс-шаралар кешені арқылы жүзеге асырылатын болады.

Колледждер мен жоғары оқу орындарында білім беру процесін автоматтандыру жолымен парасаттылық қағидаттарын енгізу, оның ішінде білім алушыларға "бір терезе" қағидаты бойынша қызмет көрсету, оқуға түсү және мемлекеттік қызметтерді алу кезінде ашықтықты қамтамасыз ету жалғастыратын болады.

5.1.7. Білім беру ұйымдарын цифрлық инфрақұрылыммен және қазіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жараптандыру

1. Авариялық және үш ауысымды мектептерді қысқарту, оқушы орындарының тапшылығын төмендету, сондай-ақ оқу кезеңінде студент жастардың өмір сүруі үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету

Демографиялық өсу мен урбанизациялауды ескере отырып, оқушы орындарының тапшылығы туралы деректер негізінде мектептер желісін кеңейту, оның ішінде МЖӘ есебінен кеңейту жұмысы жалғастырылатын болады. Орта білім беру объектілерін салуды, реконструкциялауды қаржыландырудың жана әдістемесі енгізілетін болады. Құрылышқа қаржыландыруды бөлу кезінде ғимараттың табиғи тозуы, ғимараттың авариялығы, күрделі жөндеуге қажеттілік, үш ауысым, оқушы орындары тапшылығының болуы, халықтың табиғи өсімі мен көші-қоны басымдықтар болады. Қаржыландыру көлемі өнірдегі бір оқушыға арналған нормативке сүйене отырып айқындалатын болады.

Мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру жалғастырылады және құрылыш немесе оқушы орнын қайта жаңарту жолымен, оның ішінде МЖӘ шеңберінде жаңадан енгізілген әрбір жекеменшік орта білім беру үйымдары ғимараттарының амортизациясына арналған шығыстарды төлеу енгізілетін болады.

Студенттердің, магистранттар мен докторанттардың өмір сүру жағдайын жақсарту мақсатында МЖӘ тетігі есебінен жатақханаларда төсек-орын енгізу жалғастырылады. 2025 жылға дейін 90 мың төсек-орын енгізу жоспарлануда.

2. Ерекше мұқтаж білім беру үйымдарының материалдық-техникалық жарақтандырылуы мен цифрлық инфрақұрылымын жақсарту

Шағын жинақты мектептердің проблемаларын шешу үшін оларды ашудың орындылығы мен өнірдегі қажеттілігіне қарай ресурстық орталықтарды басқару, қаржыландыру, кадрлық қамтамасыз ету және олардың жұмыс істеуі мәселелерін қамтитын әртүрлі модельдер әзірленіп, сынақтан өткізілетін болады. Орталықтан басқарылатын шағын жинақты әріптес мектептер үшін тірек мектептер жұмыс істейтін болады. Тірек мектептердің жанынан мектеп жанындағы интернattар салу көзделген, бұл мектептері немесе тиісті деңгейдегі мектептері жоқ елді мекендердегі балаларды оқытумен қамтамасыз ету проблемасын шешеді.

Білім беру үйымдарының цифрлық инфрақұрылымын (сымсыз коммуникациялар, бұлтты технологиялар, микросерверлер, компьютерлер мен перифериялық жабдықтар, жергілікті желі, кеңжолақты интернетке қол жеткізу және т.б.) дамыту жұмысы жалғастырылады. Дүниежүзілік банктің "Орта білім беруді жаңғырту" жобасын іске асыру шеңберінде 5 000-нан астам мектеп 100 000 ноутбукпен және 20 000 принтермен қамтамасыз етіледі. Интернетке қосылмаған не қосылу жылдамдығы төмен 2 500-ден астам мектеп 1200 деректерді өндеу орталығына ие болады. Нәтижесінде барлық педагогтерді

компьютерлермен қамтамасыз ету бойынша "1 мұғалім – 1 компьютер" жобасы іске асырылады.

Мектептер химия, биология, физика пәндері кабинеттерімен, STEM-кабинеттермен жараптандырылады. Еңбекке оқыту кабинеттері жаңғыртылатын болады.

Мектебі жоқ елді мекендерде тұратын балаларды мектепке дейін және кері үйге жеткізуді ұйымдастыру жұмысы жалғастырылатын болады. Балаларды сапалы және қауіпсіз тасымалдау үшін балаларды тасымалдауды, оның ішінде МЖӘ арқылы тасымалдауды жүзеге асыратын автокөлік паркі жаңартылып, толықтырылатын болады. Сондай-ақ балалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптарды арттыру мақсатында балаларды тасымалдау тәртібі де өзгерілетін болады.

Білім беру ұйымдарында интернаттарды жаңғырту, оларда болу жағдайларын жақсарту, оның ішінде МЖӘ тетіктері есебінен жақсарту жұмыстары жүргізіletіn болады.

Инфрақұрылымдық проблемаларды шешу мақсатында құрылышта модульдік конструкциялар технологиясы, оның ішінде аз қоныстанған ауылдық мекендерде қолданылатын болады.

Ірі типтік мектептердің жобалары өзірленетін болады.

Білім берудің барлық деңгейлерінде ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар білім алушылар үшін қолжетімділік пен жеке тұлғаға бағдарланған орта құру жұмысы жалғасатын болады. Сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасы жақсаратын болады.

Білім беру ұйымдарын жараптандыру кезінде жиһаз бен жабдықтардың денсаулық сақтау сипаттамаларына ерекше назар аударылатын болады.

Қосымша білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазben жараптандыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер жетілдіріletіn болады.

Мектептен тыс ұйымдарды жаңғырту, оларда балалардың болу жағдайларын жергілікті атқарушы органдардың қаражаты есебінен жақсарту жұмысы жүргізіletіn болады.

Жергілікті атқарушы органдар кең бейінді мектептен тыс ұйымдар желісін (оқушылар сарайлары, үйлері, орталықтары, өнер мектептері, аула клубтары және т.б.) дамытудың Жол картасын өзірлейді және іске асырады.

Оқушылар сарайларында балаларға арналған технопарктер мен бизнес-инкубаторлар ашылады.

Техникалық және кәсіптік білім беруде инфрақұрылымды жаңғырту "Жас маман" жобасы шеңберінде жүзеге асырылатын болады. Жоба қорытындысы бойынша әрбір өнірде дамыған материалдық-техникалық базасы, шетелдік әріптестері мен оқытушылары, жаңа оқу жоспарлары мен бағдарламалары бар, сондай-ақ "APEC Petro Technic" жоғары колледжі қағидаты бойынша бизнес ортамен әріптестігі бар кемінде 5 заманауи колледж жұмыс істейді. Аталған оқу орындары білім берумен қатар құзыреттілік орталығына айналады. 2025 жылға қарай экономика салалары бойынша 180 колледжді жаңғыртуды қамтамасыз ету көзделіп отыр.

"Жас маман" бағдарламасы шеңберінде ОПҚ мен білім алушылардың зерттеу және академиялық қызметін жүзеге асыру үшін тиімді орта құру мақсатында 20 жоғары оқу орнының базасында қазіргі заманғы зертханалар, сондай-ақ 10 "Академиялық басымдықтар орталығын" құру көзделеді.

5.1.8. Білім беруді басқару және қаржыландыру жүйесінің вертикалін енгізу

1. Барлық деңгейлерде білім беру саласын басқаруды жаңғырту

Білім беру жүйесінің барлық буындарында коммуникация мен басқарудың тиімділігін арттыру мақсатында аудандық және қалалық білім бөлімдерінің облыстық білім басқармаларына тікелей бағынуы арқылы басқару вертикалі оңтайланырылатын болады.

Елдің стратегиялық міндеттерін іске асыру және жоғары оқу орындарында академиялық, кадрлық, ұйымдастырушылық және қаржылық дербестікті кеңейту үшін инновациялық менеджмент енгізіледі, ұйымдастырушылық-әкімшілік ортаның және шешімдер қабылдау жүйесінің редизайны жүргізілетін болады.

Білім беру ұйымдары қызметінің тиімділігі мен ашықтығын арттыру үшін басқарудың алқалық органдарын: байқау кеңестерін, мемлекеттік жоғары оқу орындарындағы директорлар кеңестерін, мектепке дейінгі ұйымдардағы, мектептер мен колледждердегі қамқоршылық кеңестерін дамыту жалғастырылады.

Білім беру ұйымдары "Ашық бюджеттер" жобасын қолдайды, олардың сайттарында тиісті ақпарат қолжетімді болады.

Білім берудің барлық деңгейлерінде өз саласындағы көшбасшылар қатарынан басқарушылардың кадрлық резерві – "Жаңа формация жетекшісі" және "ТжКБ көшбасшыларының корпусы" бағдарламасы қалыптастырылады. Білім беру ұйымдары басшыларының КРІ бойынша қызметін бағалау, сондай-ақ білім беру ұйымдары басшыларын ротациялау тетігі пысықталатын және

енгізілетін болады. Білім беру үйымдарының басшыларын тағайындау жүйесі, сондай-ақ білім алушылардың контингентін, біліктілік санаттары мен басқа да өлшемшарттарды ескере отырып, мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру үйымдарының басшыларына, басшыларының орынбасарларына еңбекақы және қосымша ақы төлеу тетіктері қайта қаралатын болады.

Білім беру үйымдарының басшылары үшін менеджмент бойынша сертификатталған біліктілікті арттыру курсарын үйымдастыру, оның ішінде бюджеттен тыс қаражат және Дүниежүзілік банктің "Орта білім беруді жаңғырту" жобасы есебінен үйымдастыру жөніндегі жұмыс жалғастырылады.

Икемді білім беру бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру кезінде колледждердің академиялық дербестігі үшін жағдайлар жасалатын болады.

Тең құқықтарды, балаларды мектепке дейінгі және орта білім беру үйымдарына бөлу және қабылдау рәсімдерінің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік қызмет көрсетуді жаппай цифрландыру жалғастырылады. Электрондық үкімет порталы арқылы мемлекеттік қызмет көрсетумен қамтылған мектепке дейінгі және орта білім беру үйымдарының үлесі артады.

ТЖКБ үйымдарының білім беру процесін басқарудың автоматтандырылған жүйесі құрылатын болады, ол талапкерлерді қабылдаудан бастап студенттердің бітіруіне дейінгі процестерді қамтиды.

Колледждерді кәсіпорындарға басқаруға берудің нормативтік құқықтық базасы әзірленетін болады.

Қазақстандық жоғары оқу орындары білім берудің цифрлық экожүйесін қалыптастырады. Бұл үшін жоғары оқу орындары басқарудың цифрлық және интеллектуалды сервистеріне көшеді.

Халыққа білім беру үйымдары, олардың ресурстық қамтамасыз етілуі мен нәтижелілігін талдау нәтижелері, бос орындардың болуы, дипломдарды онлайн-тексеру және т.б. туралы ақпарат бере отырып, барлық білім беру үйымдарының интерактивті онлайн-картасы құрылатын болады.

WorldSkills жобалық кеңесі, үйлестіруші орган құрылатын болады, ол WorldSkills ұлттық құрамасының жаттығу лагерлерінде, WorldSkills шетелдік чемпиондарында дайындығын, сарапшыларды оқыту мен сертификаттауды, бизнес-қоғамдастықпен өзара іс-қимылды, кәсіптік бағдар беруді және оқушыларды WorldSkills қозғалысына тартуды жүйелі негізде реттейтін болады.

Объективті білім беру мониторингін құру мақсатында мемлекеттік органдардың деректер базасымен және бөлінген білім беру жүйелерімен, оның

ішінде жоғары оқу орындарымен интеграциялай отырып, Ұлттық білім беру деректер қорын (бұдан әрі – ҰБДК) дамыту жұмысы жалғастырылады. ҰБДК-да білім беруді басқару жүйесінің транспаренттілігі мен тиімділігін арттыру үшін мектепке дейінгі білім беруден бастап жұмысқа орналасу сөтіне дейінгі оқушының білім беру процесінің қозғалыс траекториясының мониторингі жүзеге асырылатын болады. 2020 жылдан бастап ҰБДК онлайн-режимде жұмыс істейді. Блокчейн-технологиялар негізінде білім туралы құжаттардың түпнұсқалылығын тексеру жүйесі жұмыс істейтін болады.

Барлық мұдделі тараптарға объективті ақпарат беру үшін білім беру жүйесінің жай-күйі мен дамуы туралы Ұлттық баяндаманы, сондай-ақ өнірлік білім беру жүйесінің дамуы туралы жыл сайынғы баяндамаларды дайындау жалғастырылады.

Қоғамдық тындау онлайн-режимде ата-аналар қауымдастырының алдында оқу тоқсанының қорытындысы бойынша жалғасады. Ата-аналардың, жұртшылықтың, үкіметтік емес ұйымдардың қатысуымен "Мектеп өмірінің бір күні" жобасын іске асыру жоспарлануда.

2. Орта білімді жан басына шаққандағы қаржыландыруға көшіру және білім беруде ваучерлік жүйені енгізу

Барлық деңгейдегі білім беру қызметтерін алушылар бойынша қаржыландыру дербестендіріледі, яғни қаражатты алушыларға тікелей эскроу-шотқа бөлуге көшу жүзеге асырылған.

Мектепке дейінгі ұйымдарда мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысы жан басына шаққандағы қаржыландыру нормативі бойынша бөлінетін болады. Көрсетілетін қызметті алушылар меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан мектепке дейінгі ұйымның кезектілігін басқарудың автоматтандырылған жүйесінде өз бетінше таңдайды. Нәтижесінде мектепке дейінгі ұйымдардың бәсекелестігі мен білім беру қызметтерінің сапасы артады.

Орта білім беруде 2020 жылы қала мектептерінің жан басына шаққандағы қаржыландыруға толық көшуі жүзеге асырылатын болады. Кейіннен ауылдық мектептерге кезең-кезеңімен көшу жоспарлануда.

Нормативтік құқықтық қамтамасыз ету арқылы меншік нысанына қарамастан қосымша білім беру ұйымдарында мемлекеттік тапсырысты орналастыру жолымен балаларды қосымша біліммен барынша қамту мәселесі пысықталатын болады.

Техникалық және кәсіптік және орта білімнен кейінгі білім беру жүйесіне жан басына шаққандағы қаржыландыруды енгізу жұмысы жалғастырылатын болады.

Қаржылық жағдайларды қамтамасыз ету және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді тұрақты дамыту үшін жетекші әлемдік практикалар (сарапанған гранттар; нәтижеге бағдарланған бюджеттеу, кредиттік-жан басына қаржыландыру) негізінде қаржы менеджментіне жаңа тәсілдер пысықталатын болады. Мемлекеттік тапсырыс құнын арттыру, сондай-ақ құжаттарды қабылдау рәсімін цифрландыруға көшу (online admission) көзделеді.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру гранты студентке ваучер арқылы басқа жоғары оқу орнына ету құқығымен қосымша ақы төлеу шартымен беріледі.

Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру жүйесінде педагогке жан басына шаққандағы норматив негізінде қаржыландырылатын ұйымды, оқытудың мазмұны мен мерзімдерін таңдау мүмкіндігін беретін ваучерлік-модульдік тәсіл зерделенеді және сыйнақтан өткізіледі.

2-мақсат. Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ғылымның үлесін арттыру.

Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарында ғылымға арналған шығыстарды жалпы ішкі өнімнен 1 %-ға дейін үлғайту көзделген. Оның ішінде 0,34 %-ын республикалық бюджет қаражатынан және бірлесіп қаржыландыру есебінен, 0,66 %-ын жеke инвестициялар қаражаты есебінен қаржыландыру жоспарлануда. Ғылымды мемлекеттік қаржыландыруды үлғайту 2021 жылдан бастап қаржыландыруды бөлу тетіктерін реформалаудан кейін кезең-кезеңімен жүргізілетін болады. Бұл ретте 2025 жылы бірлесіп қаржыландыру үлесі ғылыми зерттеулерді бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберінде 1 %-ды, ғылыми зерттеулерді гранттық қаржыландыру шеңберінде 1 %-ды, ғылыми және/немесе ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін (бұдан әрі – FFTҚН) коммерцияландыру жобаларын гранттық қаржыландыру шеңберінде 50 %-ға дейін құрайды.

Тұтас алғанда, ғылымға арналған шығыстарды 2025 жылы ЖІӨ-ден 1 %-ға дейін жеткізу үшін барлық мемлекеттік емес көздерден ғылымды қаржыландыруды үлғайту шаралары қабылданатын болады.

Атап айтқанда, бизнестің ғылымға инвестиция салуға мүдделілігін арттыру үшін ғылыми зерттеулердің нәтижелілігін арттыру (халықаралық патенттерді алу, жаңа технологияларды әзірлеу) жөнінде шаралар қабылданатын болады. Бұдан басқа уәкілетті мемлекеттік органдармен бірлесіп, жер қойнауын

пайдаланушылардың өндіруге арналған шығыстарының бір пайзызының қаражатын бөлу процесін бақылау тетіктері әзірленетін болады.

Міндеттер:

5.2.1. Ғылымның зияткерлік әлеуетін нығайту

Жас ғалымдарды қолдау гранттық қаржыландыруға арналып өткізілетін конкурстар шеңберінде, сондай-ақ тікелей жоғары оқу орындары мен ғылыми үйымдар ішінде жүзеге асырылатын болады. Жас ғалымдарды барлық кезеңдерде белсенді қолдау PhD мен тағылымдамаларға арналған гранттар санын ұлғайту, жас ғалымдар топтары үшін ғылыми гранттар бөлу, қазақстандық жобаларды іске асыру үшін шетелдік ғалымдарды тарту арқылы жүзеге асырылатын болады.

Жастарды ғылымға белсенді тарту мақсатында жас ғалымдар қауымдастыры күрылады, ал ғылымды танымал ету және жас ғалымдардың санын арттыру үшін өнірлік ғылыми форумдар өткізіледі, ғылыми-танымал журналдар жасалады және ғалым кәсібінің беделін барынша насиҳаттау жүзеге асырылады.

Мемлекеттік ғылыми үйымдардағы жаңа кадр саясатының мақсаттары (1) стратегиялық HR-менеджментті енгізу, (2) лауазымдардың жаңа архитектурасы, (3) бәсекеге қабілетті енбекақы төлеу болып табылады.

Үш бағыт: ғылыми әлеуетті дамыту, кадр резервін күшету және көшбасшыларды дамыту бойынша стратегиялық HR-менеджментті енгізу жөніндегі жұмыстар кешені жүргізілетін болады. Бұл ретте ғылыми үйымдарды трансформациялау корпоративтік басқаруды, икемді қаржыландыруды және басқарушылық дербестікті енгізу жолымен жүргізілетін болады.

Ғылыми үйымдардың кадрлық және басшылық құрамын қайта даярлау және шетелдік табысты ғалымдарды ғылыми үйымдарға тарту бағдарламалары іске асырылады, сондай-ақ басшылық құрамының резерві қалыптастырылатын болады. Ғылыми үйымдардың басшылары мен олардың орынбасарларын тағайындау кезінде нақты өлшенетін өлшемшарттармен ашық конкурс рәсімдерін енгізу жоспарланып отыр.

Ғылыми қызметкерлер шетелдік сарапшыларды тарта отырып, ғылыми жобалар бойынша өтінімдер дайындаудың кәсіби дағдыларына оқытудан өтеді.

Мемлекеттік ғылыми үйымдарда жоғары ғылыми жетістіктерді ынталандыруға, жас таланттар мен негұрлым нәтижелі ғалымдарды ғылымға тартуға және орнықтыруға үлкен назар аударылатын болады. "Ғылыми тәлімгер/Научный наставник" институты енгізілетін болады, бұл жас ұрпақ пен тәжірибелі ғылыми қызметкерлер арасындағы сабактастықты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Магистратура және PhD докторантурасы бағдарламалары

ағылшын тілінде академиялық сауаттылықта оқыту, ғылыми зерттеулер әдіснамасы бөлігінде жетілдірілетін болады. Докторанттарға мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша докторантураны бітіргеннен кейін 3 жыл ішінде диссертация жұмысын тегін аяқтау және оны қорғау мүмкіндігі беріледі. Сондай-ақ постдокторантура бағдарламасы, бірінші кезекте, зерттеу жоғары оқу орындары мен ғылыми үйымдарда дамитын болады.

Лауазымдардың жаңа архитектурасын енгізу халықаралық практикаға сәйкес келетін лауазымдарды енгізуді көздейді.

PhD докторы дәрежесін дербес беру бойынша ерекше мәртебесі бар жоғары оқу орындарының тәжірибесі зерделенеді, бұдан әрі осы тәжірибелі басқа жоғары оқу орындарына трансляциялау жөнінде шаралар қабылданатын болады. PhD докторанттарының жарияланымдарына қойылатын талаптар, академиялық адалдық қағидаттарын сақтау бөлігінде дәрежелер беру қағидалары жетілдірілетін болады; сондай-ақ шетелдік дипломдарды автоматты түрде тану өлшемшарттары қайта қаралады.

Ғалымдардың жалақысын арттыру жөніндегі шаралар қайта қаралатын болады. Базалық, гранттық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберіндегі шығыстарды жоспарлау кезінде зерттеу тобының құрамындағы әрбір позиция үшін жалақының ең тәменгі және ең жоғары мөлшерін белгілей отырып, енбекақы төлеу нормативтері енгізілетін болады. Ғалымның жеке жетістіктеріне және оның зерттеу тобының немесе құрылымдық бөлімшениң құрамындағы ұжымдық жетістіктеріне байланысты жалақыға ұстемеақы белгілеу жүйесі әзірленетін болады.

5.2.2. Ғылыми инфрақұрылымды жаңғырту және цифрландыру

Цифрландыру трендтерін ескере отырып, ғылыми инфрақұрылымды жаңарту және жаңғырту жөніндегі шаралар кешені әзірленетін болады.

Ғылым инфрақұрылымын жаңғырту (күрделі жөндеу жүргізу, жабдықтарды жаңарту, веб-ресурстарды, ғылыми үйымдардың ақпараттық жүйелерін әзірлеу, лицензиялық бағдарламалық қамтылым, GLP, GSP халықаралық сертификаттау және стандарттау жүргізу) және ғалымдардың цифрлық дағдыларын дамыту (сертификатталған тренингтер) шаралары пысықталатын болады.

Ғылымды цифрландыруды дамыту мақсатында Қазақстан ғылымының бірыңғай ақпараттық жүйесі құрылатын болады. Жүйенің мүмкіндіктері ғалымдардың өзекті дербес бейіндерін құруға және қолдауға, әрбір ғалымның мемлекеттік көздерден қаржыландырылатын зерттеулерге қатысу тарихын қалыптастыруға, оңтайлы ғылыми әріптестікті ұсынуға, қаржыландыруға

өтінімдер мен ғылыми зерттеулер туралы есептерді жіберуге, сараптамадан өту мониторингін жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын ғылыми, ғылыми-техникалық жобалар мен бағдарламаларды және олардың орындалуы жөніндегі есептерді есепке алу, ғылым саласындағы сыйлықтарды, мемлекеттік ғылыми стипендияларды алуға жұмыстарды қабылдау, мемлекеттік ғылыми-техникалық сараптама жүргізу, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектілерін аккредиттеу және т.б. бойынша мемлекеттік көрсетілетін қызметтер автоматтандырылады. Енгізу нәтижесінде ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет саласында көрсетіletіn қызметтердің қолжетімділігі мен сапасы артады.

ӘҮДҰ-мен ынтымақтастықты дамыту шеңберінде F3TKJ, өнеркәсіп, технологиялар арасындағы байланыстар бойынша деректер базасы қалыптастырылады, сондай-ақ Қазақстан қосылған ӘҮДҰ-ның құқықтық құралдарының қағидаттары, атап айтқанда, мемлекеттік қаражат есебінен алынған деректерге ашық қолжетімділікті қамтамасыз ету бойынша енгізіледі. Қазақстанның білім беру саясаты және ғылыми және технологиялық саясат жөніндегі ӘҮДҰ комитеттеріне қатысуын қамтамасыз ету жөніндегі ұлттық үйлестірушінің жұмысы жалғастырылады.

5.2.3. Ғылыми әзірлемелердің нәтижелілігін арттыру және әлемдік ғылыми кеңістікке интеграциялануын қамтамасыз ету

1. Ғылым нәтижелілігін арттыру

Ғылым, технологиялар, инновациялар саласындағы болашақ көкжиегін анықтау және болжау жөніндегі әлемдік практиканы ескере отырып, форсайт-зерттеулер мен әртүрлі ғылыми бағыттардағы өзекті ғылыми үрдістерге мониторинг жүргізілетін болады. Форсайт және талдау нәтижелері бойынша нақты нарық қажеттіліктеріне бағдарланған ұзақ мерзімді кезеңге арналған басым ғылыми бағыттардың, пәнаралық ғылыми бағдарламалардың, түйінді өнімдердің, қызметтердің, технологиялардың өзектендірілген тізбесі қалыптастырылатын болады.

Ғылым нәтижелілігін арттыру жөніндегі шаралар кешені қабылданатын болады. Ол үшін F3TKJ-ның түпкілікті нәтижелілігіне және индустрия мен бизнес тарапынан ғылыми нәтижелердің қажеттілігін арттыруға бағытталған тиімділіктің негізгі көрсеткіштері әзірленеді және енгізіледі. Ғылыми зерттеулер нәтижелерінің елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына әсерін тұрақты бағалау жүргізілетін болады.

Ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялау үшін басылымдарға қойылатын талаптар, атап айтқанда міндettі "көрмей" рецензиялау, қажетті техникалық стандарттарды сақтау, редакциялық алқалар мен рецензенттердің денгейін арттыру және т.б. кайта қаралатын болады. Ғылыми жарияланымдардың сапасын арттыру нәтижесінде қазақстандық 50 ғылыми журнал халықаралық ғылыми деректер базаларында индекстелетін болады.

Ғылыми зерттеулердің басым міндettterін шешуге мемлекеттік қаржыландыруды бағдарлау үшін нормативтік құқықтық актілерге ғылыми, ғылыми-техникалық жобалар мен бағдарламаларға қойылатын талаптарды нақтылау, сондай-ақ олардың арасындағы нақты шектеуді белгілеу бөлігінде өзгерістер енгізілетін болады.

2021 жылдан бастап гранттық қаржыландыруға арналған конкурстар жыл сайын өткізілетін болады, бұл әрбір мамандандырылған ғылыми бағыт шеңберінде перспективалы идеялардың көп санын қолдауды қамтамасыз етеді, ғылымға мемлекеттік қаржыландыруды жоспарлы түрде ұлғайту үшін жағдай жасайды, кадрлардың ғылыми ортадан кетуін қысқартады.

Елдің жетекші университеттерінің базасында FFTҚН және технологияларды коммерцияландыру оғистерін дамыту саясаты жалғасатын болады.

Мүдделі бизнес-эріптестер тараپынан қолданбалы ғылыми зерттеулерді бірлесіп қаржыландыру практикасы жалғасатын болады. Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру жобалары үшін жобаны іске асыруға бизнестің қосқан үлесінің болуы туралы талаптар жобаның жалпы құнынан 50%-ға дейін кезең-кезеңімен ұлғайтылатын болады.

Бұған қоса ғылымды өңірлердің жергілікті міндettterін шешуге бағдарлау мақсатында жергілікті атқарушы органдарға ғылыми зерттеулерді қосымша қаржыландыру, оның ішінде зерттеулерді гранттық немесе бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберінде не басқа да көздерден бірлесіп қаржыландыру жөніндегі өкілеттіктерді беру мәселесі пысықталатын болады.

2. Ғылымды мемлекеттік қаржыландыруды тиімді және ашық бөлу және ғылыми үйымдарда жоспарлау жүйесін жетілдіру

Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарында ғылымға арналған шығыстарды жалпы ішкі өнімнен 1 %-ға дейін ұлғайту көзделген. Ғылымды мемлекеттік қаржыландыруды ұлғайту 2021 жылдан бастап қаржыландыруды бөлу тетіктерін реформалаудан кейін кезең-кезеңімен жүргізілетін болады. Бұл ретте мемлекеттік емес көздерден ғылымды қаржыландыру үлесі 2025 жылға қарай 35 %-ға дейін ұлғайтылатын болады.

(1) Ғылыми үйымдарды дамытуды ұзақ мерзімді жоспарлау, (2) ғылыми зерттеулердің тұстастай алғанда ғылыми үйымдарды дамытумен өзара байланысын қамтамасыз ету және (3) ғылымды мемлекеттік қаржыландыруды пайдаланудың айқындылығын арттыру мақсатында ғылымды мемлекеттік қаржыландыруды қамтитын мынадай үш деңгейлі жүйені енгізу қажет:

- 1) 10 жылға арналған миссия, пайымдау және стратегия;
- 2) 5 жылға арналған даму бағдарламасы (нақтыланған стратегия);
- 3) жыл сайынғы қызмет жоспарлары.

Үлттық ғылыми кеңестерді іргелі және қолданбалы зерттеулерге бағдарлау жөніндегі мәселелер пысықталатын болады.

3. Ғылымды интернационалдандыру

Ғылым саласындағы халықаралық ынтымақтастық қазақстандық ғылыми қызметкерлердің ірі шетелдік зертханалық кешендерде жұмыс жүргізетін халықаралық ұйымдарға қатысуын көздейді. Ғылыми үйимдардың халықаралық ғылыми орталықтармен стратегиялық әріптестігі жалғасатын болады.

Ғылым саласындағы халықаралық ынтымақтастықты қолдау үшін жетекші шетелдік ғылыми орталықтар мен университеттерде жұмыс істейтін отандастарды тарту үшін арнайы бағдарламалар әзірленетін болады.

Халықаралық зерттеулерді гранттық қаржыландыруға жекелеген конкурстар көзделетін болады, бұл ғылыми қызметкерлердің өндірістік және нәтижелі қызметке деген ынтасын, кәсіби өсуі мен үтқырлығын арттыруға алып келеді.

Халықаралық ғылыми гранттар мен жобалар туралы ақпараттың интернет-платформа – агрегаторын құру аяқталатын болады, 2020 жылдың сонына дейін оған ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметтің барлық аккредиттелген субъектілері үшін қол жеткізу қамтамасыз етілетін болады.

Қазақстандық ғылымның әлемдік ғылыми қоғамдастыққа кірігуін терендету мақсатында халықаралық зерттеулерге арналған гранттарға қосымша ғалымдарды ағылшын тіліне, жоғары технологиялық ортада жұмыс істеуге және халықаралық және шетелдік қорлар қаржыландыратын ғылыми зерттеулерге өтінімдер беру рәсімдеріне оқыту жалғастырылатын болады.

6-бөлім. Қажетті ресурстар

2020 – 2025 жылдары білім мен ғылымға арналған бюджет шығыстарын кезең-кезеңімен ұлғайту, 2025 жылға қарай олардың жалпы ішкі өнімдегі үлесінің дамыған елдердің орташа деңгейіне дейін өсуін қамтамасыз ету жоспарланып отыр.

Болжанатын қаржылық шығындар (курделі және ағымдағы)

млрд. теңге

Жылдар бойынша	Барлығы	Республикалық бюджет	Жергілікті бюджет	Басқа көздер	Жеке инвестициялар
Жиыны:	11 578	9 565	716	13	1284

2020 – 2025 жылдарға арналған Бағдарламаны қаржыландыру көлемі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тиісті қаржы жылдарына арналған республикалық және жергілікті бюджеттерді бекіту кезінде нақтыланатын болады. Жергілікті атқарушы органдар іске асыратын іс-шаралар жоспарлы кезеңге арналған жергілікті бюджеттерде көзделген қаражат шегінде орындалатын болады.

Қазақстан Республикасында
білім беруді және ғылымды
дамытудың 2020 – 2025 жылдарға
арналған мемлекеттік бағдарламасына
қосымша

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспary

P/c №	Атауы	Өлшем бірлігі	Аяқталу нысаны	Орындау мерзімі	Орындау жауаптылар	Оның ішінде жылдар бойынша (млн. теңге)	Каржыландыру көздеri						Бюджеттік бағдарлама коды	
							2020	2021	2022	2023	2024	2025	Барлығы	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

1-мақсат: Қазақстандық білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру, жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде түлғаны тәрбиелеу және оқыту

1.	1-нысаналы индикатор. 1-6 жас аралығындағы	%		ЖАО, БФМ	81	81, 7	82,6	83,5	84,6	85,3				
							2020	2021	2022	2023	2024	2025	Bарлығы	
					100	100	100	100	100	100	100			
2.	2-нысаналы индикатор. 15 жастағы	балл					ЖАО, БФМ		PISA-2021:			PISA-2024: матем		

	қазақстандық окушылардың PISA (ЭҮДҮ) халықаралық зерттеуіндегі нәтижелері					математика – 470, жаратылысты ану – 465, оку – 440		атика – 480, жаратылысты ану – 490, оку – 450			
3.	3-нысаналы индикатор. Балалардың әл-ауқаты индексі	0-ден 1-ге дейінгі шкала (балл)		БФМ, ЖАО		0,70	0,71	0,72	0,73		
4.	4-нысаналы индикатор. Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша ТЖКБ окуорындарын бітіргеннен кейін бірінші жылы жұмысқа орналастырылған бітірушілердің үлесі	%		ЖАО, БФМ, Еңбек мині, ДСМ, АШМ, МСМ	64	66	68	70	72	75	
5.	5-нысаналы индикатор. Мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша жоғары окуорындарын бітіргеннен кейін бірінші жылы жұмысқа орналастырылған бітірушілердің үлесі	%		БФМ, Еңбек мині, ЖОО (келісу бойынша)	70	71	72	73	74	75	

1-міндет: Педагог кәсібінің жоғары мәртебесін қамтамасыз ету, педагогикалық білім беруді жаңғыруту

1.	1-нәтиже көрсеткіші. Педагог жалақысының экономика бойынша орташа еңбекақыға аракатынасы (%)	%			БФМ, ЖАО, Қаржы мині	63,5	73,7	79,9	103	103	102,9				
2.	2-нәтиже көрсеткіші. Мектепке дейінгі ұйымдар басшыларының, әдіскерлерінің, тәрбиешілері нің жалпы санындағы "Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік және жоғары білімі бар педагогтердің үлесі	%			ЖАО, БФМ	60	62	65	68	71	72				
3.	3-нәтиже көрсеткіші. Кәсіптік стандарттар негізінде әзірленген, педагогикалық мамандықтар бойынша енгізілген білім беру бағдарламаларының үлесі	%			БФМ, ЖОО (келісу бойынша)	85	95	100	-	-	-				
4.	4-нәтиже көрсеткіші. Орта білім	%			ЖАО, БФМ	50	60	70	75	80	85				

	беру ұйымдары педагогтеріні ң жалпы санындағы педагог- шебердің, педагог - зерттеушінің, педагог- сарапшының және педагог- модераторды ң біліктілік денгейі бар педагогтердің үлесі												
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Іс-шаралар

1.	"Педагог мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңынан туындағы нормативтік күқықтық актілердің қабылдау	білім беру саласынд ағы норматив тік күқықтық актілер	2020 жылғы маусым	БФМ, Еңбек мині, Каржы мині, ҰӘМ, ЖАО	талап етілмейді								
2.	Педагогтердің енбекақысын 25%-ға арттыру	млн тг.	Үкімет қаулысы	2020-2025 жылдардың қаңтары	БФМ, Каржы мині, Еңбек мині, ЖАО	295 131	580 899	879 941	1 192 604	1 192 604	5 333 783	РБ	098 099 203
3.	Мұғалімнің еңбегін нормалау жүйесін зерделеу және әзірлеу	бұйрық	2020 жылдың 1-жартыжылдығы	БФМ, Еңбек мині, ҰӘМ, ЖАО	талап етілмейді								
4.	Мұғалімдердің TALIS халықаралық зерттеуіне қатысуын пысықтау	ЭЫДҰ-мен шарт	2021 жылғы желтоқсан	БФМ, Каржы мині	талап етілмейді								
5.	Біліктілікті арттыру курсары және курстан	бұйрық	2020 жылдың	БФМ	талап етілмейді								

	кейінгі колдау бағдарламала рының форматын өзгерту		1- жартыж ылдығы			
6.	Пән мұғалімдеріні ң республикал ық қауымдастығ ын құру және оның жұмыс істегі	Ы.Алтын сарин атындағы ҰБА Оку- әдістемел ік кенесінің шешімі	2020 жылды ң 1- жартыж ылдығы	БФМ	талап етілмейді	
7.	Әр өңірде пән мұғалімдеріні ң қауымдастығ ын құру	БФМ-ға акпарат	2020 жылды ң 1- жартыж ылдығы	ЖАО	талап етілмейді	
8.	Пән мұғалімдеріні ң форумын өткізу	ұсынымд ар	2020- 2025 жылдар дың 1- жартыж ылдығы	БФМ, ЖАО	талап етілмейді	
9.	Педагогикал ық мамандықтар ға түсу үшін балдарды кезең- кезеңімен ұлғайту және педагогикалы қ мамандықтар бойынша шығармашыл ық емтихандард ы тапсыру кезінде өлшемшартта рды өзгерту бөлігінде жоғары оқу орындарына	бұйрық	2020- 2021 жылдар дың желтоқ саны	БФМ	талап етілмейді	

	өндірістен мамандарды тарту			желтоқ саны										
14.	Педагогикал ық мамандықтар бойынша кадрлар даярлауды жүзеге асыратын жоғары оқу орындары мен колledgeдерді бейіндеу		БФМ-га акпарат	2020-2022 жылдар дың желтоқ саны	БФМ, ЖАО	талап етілмейді								
15.	Білім беру ұйымдарының латын графикасына көшуі шенберінде педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын өткізу	млн тг.	курстар	2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	БФМ, ЖАО, ЖОО (келісу бойынша)	600	614	1 243	1 142	1 037	630	5 266	РБ	222 223 224
16.	Колледж тұлектері арасынан ЖОО базасында арнайы пәндер оқытушылар ын және өндірістік оқыту шеберлерін даярлау		БФМ-га акпарат	2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО, БФМ	мемлекеттік білім беру тапсырысы шенберінде жоғары білімі бар кадрларды даярлауга көзделген қаражат шенберінде								
17.	Педагогикал ық емес немесе кәсіптік білімі бар адамдарды қайта даярлауды ұйымдастыру жөнінде		бұйрық	2020 жылғы желтоқ сан	БФМ, ЖАО, ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді								

	шаралар қабылдау												
18.	Кәсіпорында р базасында ТжКБ ұйымдарыны ң педагогикалы қ қызметкерлер інің тағылымдама сын ұйымдастыру		БГМ-ға акпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО, "Атамеке н" ҰКП (келісу бойынша)								
19.	Педагогтерді ң біліктілігін арттыру курстарын өткізу, оның ішінде ШЖМ жағдайында және онлайн өткізу	млн тг.	біліктілік ті арттыру курстары	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	БГМ, ЖАО	6 586	3 960	3 983	2 836	2 836	2 836	23 037	РБ
20.	ЖОО-ның педагогикалы қ мамандықтар ы үшін 30 білім беру бағдарламасы н өзірлеу және сынақтан өткізу	млн тг.	білім беру бағдарла малары	2020- 2022 жылдар дың желтоқ саны	БГМ, Дүниежу зілік банктиң ЖБТ (келісу бойынша)	276	381					657	ДБ

1.2-міндет: Қалалық және ауылдық мектептердің, өнірлердің, оқу орындарының, білім алушылардың арасындағы білім сапасындағы алшактықты қысқарту

	1-нәтиже көрсеткіші. ЭЫДҰ және IEA қала/ауыл арасындағы жүргізген халықаралық зерттеулердег і қазақстандық окушылар нәтижелеріні ң алшактығы					TIMS S-2019	PISA- 2021		TIMS S	- PISA-			
1.	бал				БГМ, ЖАО	матем атика – 4- сынып – 25; 8 - сынып – 30; жарат ылыст ану –	матем атика- 18; оку- 22; жарат ылыст ану - 15. жарат ылыст -2021 ану –		матем атика – 4 – сыны 13; п- оку – 15; 15; 8- жарат сыны ылыст п – ану – 17; 9. жарат	2023	2024	матем атика	

					4- сынып — 27; 8- сынып — 33.				ылыст ану — 4- сыны п — 12; 8 — сыны п — 18.			
2.	2-нәтиже көрсеткіші. Қосымша біліммен қамтылған мектеп окушыларын ың үлесі, % оның ішінде:					ЖАО, БФМ	62	63	64	65	66	67
1.	қалада						35,3	35, 5	35,7	35,9	36,1	36,3
1.	ауылда						26,7	27, 5	28,3	29,1	29,9	30,7

Іс-шаралар

21.	Менеджмент, педагогикалық қолдау, оқы-әдістемелік мазмұн және табысты тәжірибелі тарату мәселелеріндегі нәтижелілігі төмен мектептерге мықты мектептердің "қамкорлығы" мәселесін пысықтау	Үкіметке ұсыныс	2020 жылғы наурыз	БФМ, ЖАО	талап етілмейді
22.	"МобиЛЬДІ мұғалім" pilotтық жобасын енгізу мәселесін пысықтау	Үкіметке ұсыныс	2020 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖАО	талап етілмейді

	штаттық кестесіне енгізу	БФМ-ға есеп	2021-2025 жылдардың қантары – енгізу	ЖАО	жергілікті	бюджет	каражаты	есебінен
27.	Аз қамтылған және көпбалалы отбасылардан, мүгедек балаларды тәрбиелеп отырган отбасылардан шыққан 1-2 жастағы балаларды оқыту және тәрбиелеу үшін жұмыс істеп тұрған мектепке дейінгі үйымдардың жанынан қысқа мерзімді болу топтарын құру жөнінде ұсынымдар әзірлеу		әдістемелік ұсынымдар	2020 жылғы желтоқсан	БФМ		талап етілмейді	
28.	Балалары (1-2 жас) мектепке дейінгі үйымдарға бармайтын ата-аналар үшін консультациялық пункттер құру	БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО			талап етілмейді	
29.	МЖӘ тетігі және жанбасына шаққандағы қаржыландырылу есебінен	БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО			жергілікті бюджет каражаты есебінен	

	мектепке дейінгі үйымдар мен мектептер желісін кеңейту												
30.	Барлық өнірлерде балаларды мектепке дейінгі үйымдарга кезекке қою және жолдама беру рәсімін автоматтандыру	БФМ-га есеп	2020 жылғы желтоқсан	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен								
31.	"Баршага арналған тегін кәсіптік-техникалық білім беру" жобасын іске асыру	БФМ-га ақпарат	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті "Еңбек" бюджет бағдарламасы						қаражаты қаражаты	есебінен, шенберінде	
32.	Еңбек нарығының қажеттіліктеріне және жұмыс берушілердің болжамдарын а сәйкес мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен ТЖКБ мекемелеріндегі кадрлар даярлау	млн тг.	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың IV тоқсаны	ЖАО, Еңбекミニ, ДСМ, МСМ, "Атамекен" ҰКП (келісу бойынша)	1 136	1 028	877	679	679	679	5078	РБ 203 100
33.	Жергілікті атқаруышы органдар, жұмыс берушілер есебінен жоғары оқу орындарына түсү үшін,	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың II тоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен								

	оның ішінде нысаналы топтар үшін (табысы төмен элеуметтік осал санаттар, ауылдық мектептер түлектері, халықаралық олимпиада жеңімпаздарды, патриотизм мен белсенді азаматтық үстаным танытқаны үшін ерекшелік белгісі иегерлері) гранттар санын бөлу											
34.	Кейіннен жергілікті аткаруышы органдарда енгізуі үшін "Қосымша білім беру навигаторы" бағдарламалық жасақтамасын әзірлеу	млн тг.	бағдарла малық жасақтама	2020 жылғы желтоқсаны	БФМ, ЖАО	40	-	-	-	-	40	РБ 001 104
35.	"Ұшқыр ой аланы" мектеп оқушыларын ың дебаттық қозғалысы" жалпыұлттық мәдени-білім беру жобасын іске асыру	БФМ-га ақпарат		2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен						
36.	"Балалар және театр" ағартушылық	БФМ-га ақпарат		2020-2025 жылдар	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен						

	жобасын іске асыру			дың желтоқ саны									
37.	Оқушылардың қажеттілігін ескере отырып, қосымша білім беру бағыттарын көнектізу	БФМ-га ақпарат		2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен							
38.	Балалардың "Қоғамға қызмет" әлеуметтік волонтерлік жобасын іске асыру	БФМ-га ақпарат		2020 жылғы желтоқ сан	ЖАО	талап етілмейді							
39.	Еріктілер козғалысы шеңберінде "Әлеуметтік студенттік кредит" жобасын іске асыру	млн тг.	меморандум	2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	БФМ, "Қаржы орталығы" АҚ (келісу бойынша)	3 179	3 771					6950	РБ 204 117
40.	Колледждерде еріктілер клубтарын құруды көздейтін "Ашық жүрек" жобасын іске асыру	БФМ-га ақпарат		2020 жылғы желтоқ сан	ЖАО	талап етілмейді							
41.	Оқушылар сарайларының базасында балалар технопарктар і мен бизнес-инкубаторлар ының желісін дамыту	БФМ-га ақпарат		2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен							
42.	Колледж студенттерін өзін-өзі басқару органдарына, жастар ici	БФМ-га ақпарат		2020-2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО, АҚДМ, МСМ	талап етілмейді							

	жөніндегі комитеттерге, еріктілер мектептеріне, спорттық секциялар мен іс-шараларға тарту											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.3-міндет: Оқытудың қауіпсіз және жайлы ортасын қамтамасыз ету

1.	1-нәтиже көрсеткіші. Элеуметтік салага ЖБ және РБ шығындарын ың көлемінде Балалар бюджетінің үлесін ұлғайту (жыл сайын)	өткен жылға %		БФМ, ДСМ, Еңбекミニ, ПМ, АҚДМ, МСМ, ЦДҚАӨМ, ЖАО		5	5	5	5	5		
2.	2-нәтиже көрсеткіші. Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығын сыз қалған балалардың жалпы санындағы осы санаттағы балаларға арналған білім беру үйымдары тәрбиеленушілерінің үлесі	%		ЖАО, БФМ	20	19	18	17	16	15		
3.	3-нәтиже көрсеткіші. Инклузивті білім беру үшін жағдай жасаған білім беру үйымдарының үлесі:	%		ЖАО, БФМ								
1.	мемлекеттік мектепке				45	60	70	80	90	100		

	дайынға ұйымдар											
1.	мемлекеттік жалпы білім беру мектептері					75	80	85	90	95	100	
1.	мемлекеттік ТЖКБ ұйымдары					45	50	55	60	65	70	
1.	азаматтық ЖКОО					15	35	50	60	65	70	
4.	Мыналармен: бейнебақыла умен (ішкі және сыртқы) турникеттерм ен қамтамасыз етілген білім беру ұйымдарының үлесі	%			ЖАО, БФМ	80	85	90	95	100	-	
						10	15	20	25	30	35	

Іс-шаралар

43.	Денсаулық сактау, білім беру, әлеуметтік корғау, жергілікті атқарушы органдар жүйелерінің деректер базасын интеграциялау	млн тг.	келісім	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	БФМ, ДСМ, Еңбекміні, ЖАО	40	40					80 РБ 001 104
44.	Балалардың әл-ауқаты индексін сыйнау және енгізу	млн тг.	әлеуметтік зерттеудің қорытындысы	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	БФМ	40	40					80 РБ 001
45.	Кәмелетке толмағандарға катысты және кәмелетке толмағандар	млн тг.	әдістемелік құрал	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ	5	5	5	5	5	30	РБ 001 103

46.	арасында зорлық-зомбылық деңгейін және білім алушылардың суицидтік мінез-құлқын айқындау жөнінде әлеуметтану шылық зерттеу жүргізу													
47.	Мектептердегі зорлық-зомбылықтың профилактикасын және оған ден қою, сондай-ақ өмірлік дағдыларды қалыптастыруды және суицидтің алдын алу жөніндегі бағдарламаны өзірлеу және іске асыру	400	400	400	400	400	400	2400	РБ	001	400	400	400	400
48.	Әлеуметтік салаларға ЖБ және РБ шығындарының көлемінде Балалар бюджетін есептеудің мөндерін талап етілмейді	20	20	РБ	001	20	20	20	РБ	001	20	20	20	20

	арналған білім беру үйымдарыны ң түлектерін жұмысқа орналастыру үшін бизнес және үкіметтік емес үйымдардың өкілдерін тарту					
49.	Ата-аналарга немесе оларды алмастыраты н адамдарға құқықтық және консультация лық көмек көрсету бойынша баланы қабылдаушы ата-аналар мектептерін дамыту	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	талап етілмейді	
50.	Балалар құқықтары бойынша бейнероликте р, иллюстрация ланған альбомдар, журналдар, ашық хаттар, кітаптар, (суретшілерді ң балалар туралы картиналары, табысты тәрбиеленуші лер және т.б.) әзірлеу және шығару	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен	
51.	Қолайсыз отбасылардан	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен	

	шыккан балаларға, "тәуекел тобындағы" балаларға, девиантты мінез- құлышты балаларға арналған жазғы лагерьлердің такырыптық аудысмын үйымдастыру		жылдар дың желтоқ саны			
52.	Тұғаннан бастап кәмелетке толғанға дейін балалардың құқықтарын корғау мәселелері бойынша мемлекеттік органдардың өзара іс- қимыл алгоритмін әзірлеу	бірлескен бұйрық "Кәсіби стандарт тар"	2020- жылғы желтоқ сан	БФМ, ДСМ, Еңбекми ни, ІМ	талап етілмейді	
53.	Мектепке дайінгі және орта білім беру үйымдарыны ң тәрбиенушіле рі мен окушылары үшін жайлы жағдай жасау, оның ішінде бейнебақыла у жүйелерімен, жеке шкафттармен жарақтандыр у, сондай-ақ сапалы	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен	

	тасымалдаумен, ауызсұмен қамтамасыз ету және санитариялық және гигиеналық жағдай жасау					
54.	Мектепке дейінгі ұйымдар, балалар үйлері тәрбиеленуші лөрінің және ТЖКБ білім алушыларын ың тамақтану нормасы мен рационын қайта қарастыру	Үкімет қауалысы	2020 жылды н желтоқ саны	БФМ, ДСМ, ЖАО		талап етілмейді
55.	Мектептегі тамақтануды ұйымдастыруды кезінде колма-қол ақшасыз есеп айырысуға кезең- кезеңімен көшү	БФМ-га акпарат	2020 жылғы желтоқ сан	ЖАО		жергілікті бюджет қаржаты есебінен
56.	Қала сыртындағы балалар лагерьлерінің желісін дамыту, оның ішінде МЖӘ есебінен дамыту	БФМ-га акпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО		жергілікті бюджет және МЖӘ қаржаты есебінен
57.	Тамақтану қызметін көрсету сапасын жаксарту және бракераждық комиссиялард ың жұмысын күшету	БФМ-га акпарат	2020 жылды н желтоқ саны	ЖАО		талап етілмейді

	Өмірлік киын жағдайға тап болған балалары бар отбасыларға әлеуметтік-құқықтық және психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету жөніндегі орталықтар мен психологиялық қызметтер желісін дамыту (балалар үйлерін трансформациялау)	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	талап етілмейді
58.	Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығын сыз қалған балаларды қазақстандық азаматтардың отбасына орналастыру мәселелері бойынша коммерциялық емес және үкіметтік емес үйымдармен өзара іс-кимыл жасау	БФМ-га ақпарат	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	талап етілмейді
59.	Балаларды олардың тәрбиесіне және рухани дамуына зиян келтіретін ақпарат пен материалдардан қорғау	әдістемелік ұсынымдар	2020 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖАО	талап етілмейді
60.		БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар		

	жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу			дың желтоқ саны									
61.	Ерекше білім берілуіне қажеттіліктер і бар балалардың білім алу қажеттіліктер ін бағалау өлшемшарттарын әзірлеу жөніндегі мәселені пысықтау	Укіметке ұсыныс	2021-2022 жылдардың желтоқ саны	БФМ	талап етілмейді								
62.	ПМПК деректер базасын автоматтандыруды және ҰБДК-мен ДСМ-мен, Еңбекминімен интеграциялауды	бұйрық	2020 жылғы II тоқсан	БФМ, ДСМ, Еңбекмини, ЦДИАӨМ	талап етілмейді								
63.	ПМПК және ППТК орналастыру бойынша сәулет, қала құрылышы және құрылыш саласындағы мемлекеттік нормаларға өзгерістер енгізу	ИИДМ-ге ұсыныстар енгізу	2020 жылғы III тоқсан	БФМ	талап етілмейді								
64.	Инклозивті білім беруді қолдаудың ресурстық кабинеттер желісін кеңейту	млн тг.	БФМ-га ақпарат	2020 жылғы желтоқсан	ЖАО	53						53	РБ 099
65.	ПМПК және ППТК желісін		БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар	ЖАО	жергілікті бюджет көзделген қаражат шегінде							

	i бар балаларға мобиЛЬДІ консультация лық- әдістемелік көмек көрсету жөнінде ұсынымдар әзірлеу					
69.	ЕБҚ бар балаларды түзеу арқылы педагогикалы қ қолдауға мемлекеттік тапсырысты орналастыру кезінде жан басына шаққандығы қаржыландыр у нормаларын (әлеуметтік рюкзак) әзірлеу	бүйрек	2020 жылғы желтоқ сан	БFM	талап етілмейді	
70.	Инклузивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін педагогтер (арнайы педагогтер, мұғалімдер, педагог ассистенттері және т. б.) үшін біліктілік талаптарын жаңарту	бүйрек	2020 жылғы желтоқ сан	БFM	талап етілмейді	
71.	Үздік халықаралық практикалард ы ескере отырып, ЕБҚ бар балалармен	БFM-га акпарат	2020- 2021 жылдар даң желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)	ЖОО-ның өз қаражаты есебінен	

	жұмыс бойынша педагог кадрларды даярлау бағдарламала рын өзектілендіру											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.4-міндет. Уздік практикалар негізінде білім алушылардың, педагогтердің және білім беру үйымдарының сапасын бағалаудың жаңартылған жүйесін енгізу

1.	1-нәтиже көрсеткіші. Орта білім беру сапасын сараптамалық шолудың қорытындыла ры бойынша өз санатын жогарыға көтерген мектептердің улесі	%	ЖАО, БФМ	-	20	22	24	26	28			
2.	2-нәтиже көрсеткіші. Білім беру мониторингі қорытындыла ры бойынша бастауыш	балдар	ЖАО, БФМ	4- сын ып – 4- сынып 6 – 18 18 – 9- 9- 9- – – 45 – 5 бал л,	4- сын ып – 4- сынып 19,8 –19,2 бал л, 9- балл, 9- сын ып – 48 – 5 бал л	4- сын ып – 4- сынып 20,4 – 19,8 бал л, 9- сын ып – 49,5 – 51 бал л	4 сыны п – 21 балл, 9- сын ып – 51 балл – 52,5 балл					
3.	3-нәтиже көрсеткіші. WorldSkills стандарттары н ескеरе отырып	%	БФМ, ЖАО, "Кәсіпқо р" холдингі" КеАҚ	10	20	40	60	80	100			

	демонстрациялық емтихандар өткізетін техникалық және технологиялық бейіндегі мемлекеттік колледждердің үлесі			(келісу бойынша)								
4.	4-нәтиже көрсеткіші. QS-WUR топ-200 рейтингінде белгіленген Қазақстанның ЖОО саны	бірлік		БФМ, ЖОО (келісу бойынша)	-	2	2	2	2	3		
72.	Мектепке дейінгі ұйымдарды лицензиялауды енгізу мәселесін пысықтау	КР Үкіметінен ұсыныс	2020 жылғы маусым	БФМ, ҰӘМ, ЖАО, "Атамекен" ҮКП (келісу бойынша)	talap етілмейді							
73.	Ата-аналар бағалауын енгізе отырып, мектепке дейінгі ұйымдарды рейтингтік бағалауды пысықтау және енгізу	сайт, әдістемелік ұсынымдар	2021 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖАО	talap етілмейді							
74.	Ұсынылатын білім беру қызметтерінің сапасына сараптамалық шолу жүргізу тетігін енгізу және орта білім беру ұйымдарының деңгейін	зан	2020 жылғы маусым	БФМ, ЖАО	talap етілмейді							

	айқындастын өлшемшартта рды жетілдіру												
75.	Орта білімді сырттай бағалауды өткізу тетігін жетілдіру	бұйрық	2020 жылғы қыркүй ек	БФМ, ЖАО									
76.	Мектеп окуышыларын ыңқа білімін өлшемшартт ықтап бағалау тетігін жетілдіру (формативті және жыныстық бағалар, бағалау шкаласы)	бұйрық	2020 жылғы қыркүй ек	БФМ, ЖАО									
77.	Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын жетілдіру	бұйрық	2020 жылғы I тоқсан	БФМ									
78.	Тәуекелдерді бағалау жүйесі бойынша анықталған білім беру ұйымдарына профилактикалық алық бақылау жүргізу	Үкіметке ақпарат	2020- 2025 жылдар да	БФМ									
79.	Корытынды аттестаттау мен ҰБТ өткізу форматы мен тапсырмалар ын жетілдіру	млн .тг.	бұйрық	2020- 2025 жылдар да	БФМ	1 858	1 788	1 805	1 805	1 805	1 805	10 866	PB 204 109
80.	Қазақстандық білім алушыларды и PISA-based Test for Schools-ға	Үкіметке ұсыныс	2020 жылғы I тоқсан	БФМ									

	қатысу мәселесін пысықтау													
81.	ТжКБ ұйымдарының оқу процесіне WorldSkills бағалау жүйесін енгізу		БФМ-га ақпарат	2020 жылғы желтоқсан	ЖАО, БФМ	talap etіlmейді								
82.	ҰБТ-мен катар халықаралық стандартталған SAT, ACT, GMAT, GRE- тестілер сертификаты на ұқсас ЖОО-га балама қабылдау тетігін енгізу	млн тг.	бұйрық	2020-2025 жылдардың маусымы	БФМ	57	38	39	39	39	39	251	РБ	204 109
83.	Білім деңгейін және әлеуметтік санатты ескере отырып, жоғары оқу орындарында мемлекеттік гранттар беру моделін жетілдіру		Үкіметке ақпарат	2020-2022 жылдардың маусымы	БФМ, Еңбекミニ, Қаржымиhi	talap etіlmейді								
84.	Жоғары оқу орындарын аккредиттеу рәсімдерін бейіndeуге кезең-кезеңімен көшу мәселесін пысықтау		Үкіметке ұсыныс	2021 жылғы мамыр	БФМ	talap etіlmейді								
85.	Педагогтердің тест тапсырмаларын өзірлеу	млн тг.	біліктілік санаттарын беру/rast	2020-2025 жылдардың	БФМ, ЖАО	757	606	587	587	587	587	3 711	РБ	098 099 203

	және ұлтық біліктілік тестілеуін өткізу	ая туралы куәлік	қаңтар- желтоқ саны											
1.5-міндет Экономика қажеттіліктеріне және өнірлік ерекшеліктерге сәйкес білім беру мен кәсіптік даяраудың сабактастығын, үздіксіздігін қамтамасыз ету														
1.5.1. Өмір бойы білім алу қағидаты негізінде мектепке дейінгі білім беруден жоғары оқу орнынан кейінгі білімге дейінгі білім беру бағдарламаларының сабактастығын қамтамасыз ету														
1.	1-нәтиже көрсеткіші. Мектепте білім алу үшін мектеп алуды жасындағы балалардың дайындық денгейі	%		ЖАО, БФМ	81,1	82, 5	84,5	86	94,7	95				
2.	2-нәтиже көрсеткіші. 12 жылдық оқыту моделіне көшкен мектептер үлесі (2024 жылы – 1- сынып, 2025 жылы – 2- сынып)	%		БФМ, ЖАО	-	-	-	-	100	100				
3.	3-нәтиже көрсеткіші. Дуальды оқытумен қамтылған техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында мемлекеттік тапсырыс бойынша оқитын студенттер үлесі	%		ЖАО, БФМ	18	20	23	25	28	35				
4.	4-нәтиже көрсеткіші. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім	%		БФМ, ЖКОО (келісу бойынша)	45	50	55	60	65	70				

	беру жүйесімен қанағаттанушылық (композиттік индекс)										
5.	5-нәтиже көрсеткіші. Интернацион алдандыру стратегиясы шенберінде шетелдік әріптестермен бірлескен білім беру бағдарламалары, академиялық алмасуларды іске асыратын жоғары окуорындарының үлесі	%		БФМ	30	40	45	50	55	60	
6.	6-нәтиже көрсеткіші. Студенттердің жалпы санындағы жоғары білім беру жүйесіндегі шетелдік студенттердің үлесі	%		БФМ, ЖОО (келісу бойынша)	5,3	6	7	8	9	10	
Іс-шаралар											
86.	Мектептердің дайындығын, ата-аналар мен оқушылардың тілектерін ескере отырып, мектептерде үш тілде оқытуды кезең-кезеңімен енгізу	БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың тамызы	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен						

87.	Гуманитарлық пәндерді тереңдетіп оқытатын Абай мектептері мен мектеп-интернаттарының желісін күру	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың тамызы	ЖАО, БФМ	жергілікті бюджет қаражаты есебінен
88.	Жоғары оқу орындарында цифрлық білім беру ресурстарын, бұқаралық ашық онлайн-курстардың желілері мен платформаларын (MOOCs) дамыту	БФМ-га ақпарат	2020-2022 жылдардың желтоқсаны	ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді
89.	Жоғары оқу орындары базасында "күміс" университетті ердің" жұмыс істеу тетіктерін пысықтау	ересектерге арналған білім беру бағдарламалары	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ	талап етілмейді
90.	"Қазақстанның ашық университеті" платформасы на жоғары оқу орындарын қосу бойынша жұмысты жандандыру	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді
91.	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы на өзгерістер	бүйрық	2020 жылғы тамыз	БФМ, ЖАО	талап етілмейді

	енгізу												
92.	Жазғы айларда мектепалды даярлықты күшету		БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың қыркүйегі	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен							
93.	Орта білім берудің жаңартылған мазмұнына көшуді аяқтау		БФМ-га ақпарат	2020 жылғы желтоқсан	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен							
94.	12 жылдық орта білім беруге кезең-кезеңімен көшу бойынша дайындық жұмыстарын жүргізу		МЖМБС, улгілік оку жоспарлары мен бағдарла малары	2020-2023 жылдардың желтоқсаны	БФМ, ЖАО	талап етілмейді							
95.	Орта білім беру деңгейлері бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендер дайындаудың , сараптаудың, сынаудың, мониторингіл еудің, басып шығарудың жаңа жүйесін өзірлеу		бүйрық	2020 жылғы II тоқсан	БФМ	талап етілмейді							
96.	Негізгі орта және жалпы орта білім берудің базалық оқулықтарын ың атауларын айқындау		окулықтар тізбесі	2020 жылғы желтоқсан	БФМ	талап етілмейді							
97.	Базалық оқулыққа қойылатын	млн тг.	Дүние жүзілік банктің	2020 жылғы желтоқ	БФМ	105						105	ДБ 227

	талаптарды әзірлеу	ЖБТ есебі	сан											
98.	Білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізуге зерттеу жүргізу	талдамал ық есеп	2020 жылғы желтоқ сан	БФМ	талап етілмейді									
99.	Оқыту нәтижелері бойынша сынақ бірліктерінің еуропалық жүйесінің әдіснамасын бейімдеу негізінде оқыту нәтижелерін бағалау, тану, жинақтау, аудару жүйесін (ECVET) күру және енгізу	әдістемел ік ұсынымдар	2020 жылғы желтоқ сан	БФМ	талап етілмейді									
100.	Кәсіптік стандарттар негізінде үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламала рын өзектілендіру	млн тг.	білім беру бағдарла малары	2020-2025 жылдардың желтоқ саны	БФМ, ЖАО	154							154	РБ 203
101.	Бітірушілердің біліктілігін және оқыту нәтижелерін растауга бағытталған ұлттық біліктілік тестілеуін тапсыру әдіснамасын жетілдіру	млн тг.	әдістемел ік ұсынымдар	2020 жылғы қыркүйек	БФМ, Еңбекміні	56							56	РБ 204
102.	ЖОО-ның өз үлгісіндегі дипломдарын		БФМ-га ақпарат	2021-2025 жылдар	ЖОО (келісу бойынша	талап етілмейді								

	ұсыныу			дың шілдесі	)												
103.	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесімен қанағаттанудың композиттік индексін өзірлеу	млн тг.	элеуметтік сауалнама қорытындысы	2020 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖОО (келісу бойынша)	70									70	РБ	204
104.	Заңтану саласында кадрлар даярлаудың сапасын күшайту жөнінде шаралар қабылдау		БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың қыркүйегі	ЖОО (келісу бойынша)	talap етілмейді											
105.	"Казақстан Республикасы колledgeдерін iң топ-100 студенті" жобасы бойынша іс-шаралар ұйымдастыру және өткізу	млн тг.	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО, "Кәсіпқор" холдингі KeAK (келісу бойынша)	жұмыс берушілердің қаржаты есебінен											
106.	Мектеп окушылары мен студенттерді WorldSkills, JuniorSkills, DeafSkills және Abilimpics қозғалысына қеңінен тартуды қамтамасыз ету		БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО, "Кәсіпқор" холдингі KeAK (келісу бойынша)	talap етілмейді											
107.	WorldSkills халықаралық чемпионаттарына қатысу	млн тг.	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың	ЖАО	790	790	790	790	790	790	790	4 740	РБ	203 110		

	үшін Қазақстан ұлттық күрамасының қатысушылар ы мен сарапшылары н жаттығу лагерлерінде дайындау бойынша жұмысты ұйымдастыру . WorldSkills жобалық офисін құры.		желтоқ саны											
108.	Республикал ық чемпионатты ұйымдастыру мен откізу және WorldSkills халықаралық кәсіби шеберлік конкурсына қатысу	млн тг.	орындалғ ан жұмысты ң актісі	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	БФМ, "Кәсіпқо р" холдингі КеАҚ (келісу бойынша)	456	432	432	432	432	432	2 616	РБ	203 110
109.	Жұмыс берушілерді тарта отырып, WorldSkills, JuniorSkills, DeafSkills және Abilimpics өнірлік чемпионаттар ын ұйымдастыру және откізу		БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО									жергілікті бюджет қаражаты есебінен
110.	Салалық кәсіпорындар дың қызметкерлер і арасында "WorldSkills" қозғалысын дамыту		БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылды ң желтоқ саны	"Атамеке н" ҰКП (келісу бойынша ,) "Шетелді к инвестор									жұмыс берушілердің қаражаты есебінен

				лардың қазақстан дық кеңесі" кауымдас тығы (келісу бойынша), "Кәсіпқо р" холдингі КеАҚ (келісу бойынша)	
111.	Хакатон – цифлық дағдыларды қолдана отырып, IT- шешімдерді әзірлеу бойынша өнірлік және республикал ық идеялар конкурстары н үйимдастыру және өткізу	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО, "Атамеке н" ҰКП (келісу бойынша), "Шетелді к инвестор лардың "Қазақста ндық кеңесі" кауымдас тығы (келісу бойынша)	жұмыс берушілердің қаржаты есебінен

1.5.3 Қазақстандық жоғары білімнің халықаралық тартымдылығын арттыру

112.	Интернацион алдандыру стратегиясын іске асыру	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді
113.	Өңірлік білім беру хабын күру және жоғары оқу орындарына шетелдік ғалымдар мен шетелдік студенттерді тарту	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді

	сондай-ақ Қазақстан аумағында білім туралы құжаттары тәнілітін шетелдік жоғары оқу орындары үшін өлшемшартта рды қалыптастыр удын тәсілдері мен талаптарын пысықтау				
118.	Зерттеу экожүйесінің жұмыс істеуіне жағдай жасау	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар даң желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)	ЖОО-ның жеке қаражаты есебінен
119.	Зерттеу ЖОО- ларында пост- докторантуралар бағдарламасы н дамыту	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар даң желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)	ЖОО-ның өз қаражаты есебінен
120.	Жоғары оқу орындарында , оның ішінде антиплагиатт ың тәнілігін халықаралық ақпараттық жүйелерін қолдана отырып, академиялық адалдық қағидаттарын енгізу	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар даң желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша ГЗИ (келісу бойынша)	ЖОО-ның өз қаражаты есебінен
121.	Scopus және Web of Science дерекқорына	БФМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар даң	ЖОО (келісу бойынша)	ЖОО-ның өз қаражаты есебінен

енгізу мақсатында бәсекеге қабілетті казақстандық ғылыми басылымдард ы қолдау жөнінде шаралар қабылдау		желтоқ саны		
--	--	----------------	--	--

1.5.4 Экономика талаптарына сәйкес кадрларды даярлауға әлеуметтік әріптестердің қатысуын арттыру

				(келісу бойынша)									
126.	ТЖКБ жүйесінде дуальды оқытууды дамыту	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	талап етілмейді								

1.6-міндет: Білім алушының зияткерлік, рухани-адамгершілік және физикалық дамуын қамтамасыз ету

1.	1-нәтиже көрсеткіші. "Жас қыран" қозғалысына қатысатын 1-4 сынып окушыларының үн үлесі	%		ЖАО	62	64	66	68	70	72			
2.	2-нәтиже көрсеткіші. "Жас Ұлан" қозғалысына қатысатын 5-10 сынып окушыларының үн үлесі	%		ЖАО	66	69	71	74	77	80			
3.	3-нәтиже көрсеткіші. "Жас Сарбаз" әскери-патриоттық клубының қозғалысына қатысатын колледж окушыларының саны	адам		ЖАО	20 000	25 000	35 000	40 000	45 000	50 000			
4.	4-нәтиже көрсеткіші. Азаматтылық пен патриотизмнің жоғары денгейін көрсеткен окушылардың үлесі	2020 жылға % есім		БФМ, АҚДМ, ЖАО	-	5	5	5	5	5			
5.	5-нәтиже көрсеткіші. Мектептен	%		ЖАО	34	35	36	37	39	42			

	тыс ұйымдарда және жалпы білім беретін мектептер жанында спорт секцияларым ен қамтылған білім алушыларды ң үлесі										
Іс-шаралар											
127.	Білім алушыларды "Жас қыран" (1-4 сыныптар), "Жас Ұлан" (5-10 сыныптар), "Жас Сарбаз" (колледж) ұйымдастыр ылған қоғамдық қызметіне тарту	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дын желтоқ саны	ЖАО	тарап етілмейді						
128.	Орта және ТЖКБ ұйымдарында "Жастар мен жасөспірімде рдін репродуктивт и денсаулығын және қауіпсіз мінез-құлқын қорғау", "Аналар мектебі", "Әкелер мектебі" жобаларын, "Мениң болашақ отбасым" такырыбында өнірлік эссе конкурстары	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дын желтоқ саны	ЖАО, БФМ	тарап етілмейді						

	н енгізу					
129.	ТЖКБ ұйымдарында "Zhastar kz" жобасын іске асыру	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	талап етілмейді	
130.	Орта және ТЖКБ ұйымдарында "Құндылықта рға негізделген білім беру" жобасын іске асыру арқылы мектептің, колледждің және ата- аналардың өзара іс- қимылының жаңа форматын енгізу	Әдістеме лік ұсынымд ар	2020 жылғы желтоқ сан – әдіstem елік ұсыным дар әзірлеу	БФМ		талап етілмейді
131.	Білім беру ұйымдарында әскери- патриоттық клубтардың рөлін күшету	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың қараша сы	ЖАО	талап етілмейді	
132.	Орта білім беру ұйымдарында бұқаралық спорт түрлерін, оның ішінде ұлттық спорт лигаларын дамыту	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың қараша сы	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен	
133.	Мектептердің спортық мүкәммалын жаңарту	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың қараша сы	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен	
134.	Орта білім беру	БФМ-ға ақпарат	2020- 2025	ЖАО	талап етілмейді	

	ұйымдары окушыларын ың экологиялық тәрбиесі, коршаган ортаға ұқыпты қарауы, қаржылық және кәсіпкерлік дағдыларын дарыту жөнінде шаралар кешенін қабылдау		жылдар дың қараша сы									
135.	ТжКБ ұйымдары мен жоғары оқу орындарында парасаттылық қағидаттарын енгізу	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар дың желтоқсаны	ЖАО	TжКБ ұйымдары қаражаты есебінен							
1.7-міндет: Білім беру ұйымдарын цифрлық инфрақұрылыммен және қазіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жарактандыру												
1.	1-нәтиже көрсеткіші. Күндізгі мемлекеттік мектептердің жалпы санындағы авариялық жағдайдағы мектептердің үлесі	%		ЖАО	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,05		
2.	2-нәтиже көрсеткіші. Күндізгі мемлекеттік мектептердің жалпы санындағы үш аудиториялық мектептердің үлесі	%		ЖАО	1,5	1,3	1,1	0,8	0,6	0,4		

3.	3-нәтиже көрсеткіші. ТжКБ ұйымдары мен ЖОО жатақханалар ының енгізілген төсек-орындарының саны	орын			БФМ	20 000	45 000	75 000	80 000	85 000	90 000		
4.	4-нәтиже көрсеткіші. Орта білім беру үйымдарында қазіргі заманғы жабдықтармен жараптандыр ылған оқу кабинеттерінің олардың жалпы санындағы үлесі	%		ЖАО, БФМ	33,8	37	40	42	44	45,5			
5.	5-нәтиже көрсеткіші. "Жас маман" жобасы шеңберінде қазіргі заманғы материалдық-техникалық базамен жараптандыр ылған колледждердің саны	бірлік		ЖАО	80	100	-	-	-	-			
6.	6-нәтиже көрсеткіші. Білім беру объектілерін салу (қосымша құрылыш) / ашу есебінен құрылған жұмыс	бірлік		ЖАО, БФМ	5 846	6 954	9 660	5 718	6 143	5 346			

	орындарының саны														
Іс-шаралар															
1.7.1 Авариялық және үш ауысымды мектептерді қысқарту, сондай-ақ окушы орындарының тапшылығын төмендету															
136.	Үш ауысымды оқыту, авариялық және окушы орындарының тапшылығы проблемаларын шешу басымдығымен жан басына шаққандағы қаржыландыр у арқылы мектептерді салуды және күрделі жөндеуді қаржыландыр у тетігін өзгерту	млн тг	БФМ-ға ақпарат	қаржылаңдыру әдістемесі	2020 жылдың желтоқсаны	БФМ, Қаржымині, ҰЭМ, ИИДМ, "Қаржы орталығы" АҚ (келісу бойынша)	ЖАО	87 116 734	95 999	103 838	116 347	126 347	136 479	666 513	ЖБ
137.	Үш ауысымды оқытуды, авариялық мектептерді және окушы орындарының тапшылығын жою мақсатында мектептер салу	млн тг	БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың маусымы, желтоқсаны											
138.	Жекеменшік мектептерде мемлекеттік тапсырысты орналастыру	млн тг	БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО, БФМ	16 451 416	19 416	20 300 570	29 570	38 471 47 544	47 544	171 752	РБ		
1.7.2. Оқу кезеңінде студент жастардың тұруы үшін жағдай жасау															
139.	Студенттерді, магистрантта рды және тг	млн тг	"Қаржы орталығы" АҚ	2020-2022 жылды	БФМ, "Қаржы орталығы"	5408 48	125 48	21936 42	252 42	28777 32519	32519	126430	РБ		

	докторанттар ды жатақханалар дағы орындармен қамтамасыз етуге мемлекеттік тапсырысты орналастыру	есептік ақпараты	н желтоқсаны	" АК (келісу бойынша)									
--	--	------------------	--------------	------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.7.3. Ерекше мұқтаж білім беру үйімдарының материалдық-техникалық жарактандырылуы мен цифрик инфрақұрылымын жақсарту

140.	Спутник ШЖМ білім алушыларын тірек мектептерге тасымалдаумен, тамактандырумен және тұруммен қамтамасыз ету	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар дың қыркүйек-маусымы	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен								
141.	Тірек мектептер жанынан интернattар (boarding school) салу	млн. тг	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар дың қыркүйек-маусымы	ЖАО	16 236	15 773	8 350	6 495	6 031	52885	P Б	099
142.	Балаларды тасымалдауды жүзеге асыратын автокөлік паркін жаңарту, толықтыру, оның ішінде МЖӘ арқылы орындау	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар дың желтоқсан	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен								
143.	"Қайіпсіз мектеп автобусы" республикалық акциясын өткізу (жыл сайын)	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдар дың желтоқсан	ЖАО	талап етілмейді								

144.	Орталықтан басқарылатын "Мектеп-спутник" пилоттық жобасын енгізу	БФМ-га ақпарат	2021-2025 жылдардың қыркүйегі	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен
145.	Білім беру ұйымдарындағы интернattарды жаңғыру, оларда болу жағдайларын жақсарту, оның ішінде МЖӘ тетіктері есебінен орындау	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен
146.	Мектептердің пәндік кабинеттермен, оның ішінде STEM кабинеттерімен жарактандыруды	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен
147.	Арнайы білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық базамен жарактандыруды	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен
148.	Коллеждердің оқу-өндірістік шеберханалары мен зертханаларын ("Жас маман" жобасын қоспағанда) қазіргі заманғы жабдықтармен	БФМ-га ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО	жергілікті бюджет қаражаты есебінен

	жарақтандыр у жөнінде шаралар қабылдау																		
149.	Окүшілар саны 150 және одан асатын орта білім берау . ұйымдарында спорт залдарын салу	млн тг	БГМ-га ақпарат	2020- 2022 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО		31 828	26 269	20 819						78 916	РБ			
150.	"Жас маман" жобасы шенберінде ТжКБ ұйымдарын жанғырту	млн тг	БГМ-га ақпарат	2020- 2022 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО	27 792	30 074								57 866	РБ			
151.	"Жас маман" жобасы шенберінде 20 ЖОО базасында заманауи зертханалар құру		БГМ-га ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)												жоғары оқу орындарының өз қаражаты есебінен		
152.	10 "Академиялы қ басымдық орталығын" құру	млн тг.	Академи ялық басымды қ орталықт ары	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	БГМ, ЖОО (келісу бойынша)		3 150	8 400	8 400	1 050					21 000	РБ			
153.	Ауылдық мектептерді компьютерле рмен, принтерлерм ен, деректерді өндеду орталықтары мен жарақтандыр у, оның ішінде "Орта білім беруді жанғырту" жобасы шенберінде жарақтандыр	млн тг	Дүниежү зілік банктың ЖБТ есебі	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	БГМ, ЖАО		38 325	38 141	32 933	32 933	32 933	175 265					ДБ РБ		

	н қалалық және аудандық деңгейден облыстық деңгейге қайта бөлу										
155.	Білім берудің барлық деңгейлерінд е өз саласындағы көшбасшыла р катарынан қызметкерлер мен басқарушыла рдың кадрлық резервін қалыптастыры	кадрлық резерв бойынша деректер қоры	2020-2025 жылдар дың желтоқсаны	БФМ, ЖАО, ЖОО (келісу бойынша), "НЗМ" АҚ, "Өрлеу" БАҰО" (келісу бойынша)	талап етілмейді						
156.	"ТЖКБ көшбасшыла риның корпусы" жобасы бойынша іс-шараларды іске асыру	млн тг.	кадрлық резерв бойынша деректер қоры	2020-2021 жылдар дың желтоқсаны	БФМ, ЖАО, "Кәсіпқо р"холдин гі КеАҚ (келісу бойынша)	453	453			906	P Б 203
157.	Тиімділіктің түйінді көрсеткіштер і бойынша білім беру үйымдары басшыларының қызметін бағалауды өзірлеу және енгізу		1. Зан 2. бұйрық	2020 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖАО	талап етілмейді					
158.	Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беру үйымдарының басшыларын тағайындау жүйесін		бұйрық	2021 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖАО	талап етілмейді					

	қайта қаралу және ротация тетігін енгізу																			
159.	Білім беру үйымдарының басшылары үшін менеджмент бойынша біліктілікті арттыру курстарын үйымдастыру, оның ішінде Дүниежүзілік банктің "Орта білім беруді жаңғырту" жобасы есебінен үйымдастыру	млн. тг	біліктілік ті арттыру курстары	2020-2025 жылдың желтоқсаны	БФМ, Дүниежүзілік банктің ЖБТ (келісу бойынша), "Кәсіпқор" холдингі KeAK (келісу бойынша)	273	615	652	286	286	286	2 398	P B D B							
160.	Білім беру үйымдарында алқалы басқару органдарының сапалық құрамын жақсартуға баса назар аудара отырып, олардың жұмыс істеуі		БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО, БФМ, ЖОО (келісу бойынша)									талап етілмейді						
161.	Орта білім беру үйымдарына балаларды қабылдау бойынша мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді автоматтандыру		БФМ-ға ақпарат	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО									жергілікті бюджет қаражаты есебінен						
162.	Инновациялық менеджменттің енгізу және үйымдастыру		БФМ-ға ақпарат	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	ЖОО (келісу бойынша)									талап етілмейді						

	-әкімшілік орта мен шешімдер қабылдау жүйесін қайта қарастау																		
163.	Мемлекеттік білім беру грантының құнын арттыру	млн . тг.	Үкімет қаулысы	2020- 2025 жылдар дың қыркүй егі	БФМ	5 375	21 502	37 628	53 754	62 466	63 115	243 840			P B				
164.	Құжаттарды қабылдау рәсімін цифрландыру ға (online admission) көшу		БФМ-ға ақпарат	2020- 2021 жылдар дың желтоқ саны	ЖОО (келісу бойынша)													ЖОО-ның өз қаражаты есебінен	
165.	ТжКБ ұйымдарыны ң білім беру процесін басқарудың автоматтанды рылған жүйесін құру		автомат тандыры лған жүйе	2021 жылғы желтоқ сан	БФМ, "Кәсіпқо р" холдингі" КеАҚ (келісу бойынша)													талап етілмейді	
166.	Блокчейн- технологияла р негізінде білім туралы құжаттардың түпнұсқалығ ын тексеру жүйесін жасау		ақпаратт ық жүйе	2020 жылғы желтоқ сан	БФМ														талап етілмейді
167.	Ата- аналардың, қоғамның, үкіметтік емес ұйымдардың қатысуымен "Мектеп өмірінің бір күні" жобасын іске асыру		БФМ-ға ақпарат	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	ЖАО													талап етілмейді	

1.8.2. Орта білім беруді жан басына шаққандағы каржыландыруға көшу және ваучерлік жүйені енгізу

	қосымша біліммен барынша қамтамасыз ету мәселесін пышықтау												
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2-мақсат: Елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына ғылымның үлесін арттыру

				БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДҚАӨ М, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	0,13	0,1 5	0,2	0,35	0,49	1			
1.	1-нысаналы индикатор. Ғылымға арналған шығыстарды ң ЖІӨ-ден үлесі (барлық көздерден)	%											
2.	2-нысаналы индикатор. Ғылыми- зерттеу ұйымдарыны ң сапасы	ЖБ И- дегі оры н		БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДҚАӨ М, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	80	78	74	70	66	63			

3.	3-нысанды индикатор Web of Science (Clarivate Analytics) және Scopus (Elsevier) платформасындағы ақпараттық ресурстар деректері бойынша 2018 жылғы жарияланымда ардың жалпы санындағы (4873 бірлік) рейтингтік басылымдарда қазақстандық жарияланымда ардың өсүі %	БФМ, Корғаныс мині, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДҚАӨМ, СИМ, ФЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	25,1	37,7	50,3	62,9	75,5	88			

2.1-міндет: Ғылымның зияткерлік әлеуетін нығайту

1.	1-нәтиже көрсеткіші. 2018 жылы зерттеушілер дің жалпы санына қараганда (17 454 адам) зерттеушілер санының есүі	%		БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДҚАӨМ, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	2,8	3,3	3,8	4,3	4,8	5,2	
2.	2-нәтиже көрсеткіші. 2018 жылы	%		БФМ, Қорғаныс мині,	2	3,6	5,1	6,6	8,1	9,6	

	зерттеуші мамандардың (6 566 адам) жалпы санына қарағанда 35 жасты қоса алғанға дейінгі жас ғалымдар санының есүі				АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДҚАӨ М, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Іс-шаралар

173.	Гранттық және бағдарламал ық-нысаналы қаржыландыр у бойынша . ғылыми жобалар мен бағдарламала рды іске асыру	млн тг.	ғылыми және / немесе ғылыми- техникал ық қызметті н есептері	2020- 2025 жылдар даң акпанны	БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбекми ні, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ М, СИМ	53 991	56 223	72 769	242 399	330 454	430 959	1 186 795	РБ
174.	Ғалымдарға ғылыми идеяларды іске асыру үшін қаражат табуға көмектесетін сервистің жұмыс істейі		онлайн - платфор ма	2020- 2025 жылдар даң желтоқ саны	БФМ								
175.	Ғылым саласында мемлекеттік саясатты қалыптастыры уга жас ғалымдарды тарту		жас ғалымдар кенесі отырысы ның хаттамал ары	2020- 2025 жылдар даң желтоқ саны	БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбекми ні, ЭГТРМ, ДСМ,								

				MCM, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ М, СИМ	
176.	Кәсіпорында рдан технологиялық міндеттерді жинауды жүзеге асыру	есептік деректер	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ	талап етілмейді
177.	Жетекші галымдар мен мамандарды тарта отырып,ғылыми зерттеулердің халықаралық әдістерін пайдалану бойынша тренингтер өткізу	сертификаттар, дипломдар	2020-2025 жылдардың III-IV тоқсаны	БФМ, ГЗИ (келісу бойынша)	талап етілмейді
178.	"Ғылыми тәлімгер/Научный наставник" институтының енгізу	ГЗИ бүйрүгі	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ, ГЗИ (келісу бойынша)	талап етілмейді
179.	Аяқталған ғылыми жобаларды/бағдарламаларды іске асыру тиімділігін, мультипликативтік әсерді және ғылымның елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесін бағалау жүйесін енгізу	әдістемелік ұсынымдар, ғылыми жобалардың іске асырылуын бағалау туралы есеп	2020 жылғы IV тоқсаны – 2023 жылғы I тоқсаны – үсінімдердың енгізу	БФМ "ҰFTMC О" АҚ (келісу бойынша), "Ғылым коры" АҚ (келісу бойынша)	талап етілмейді
	ГЗИ-ге	ГЗИ	2021	БФМ,	талап етілмейді

180.	корпоративтік басқаруды, икемдік аржыландыруды және басқарушылық дербестіктің енгізу	жарғылар ына өзгерісте р мен толықтырулар енгізу	жылғы IV тоқсан	АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ МСИМ, Корғаныс мині										
181.	Мұдделі бизнес-эріптестер тараپынан колданбалығылыми зерттеулердің қоса аржыландыруды	шарттар, меморандумдар	2020-2025 жылғы I тоқсан	БФМ, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ МСИМ, Корғаныс мині	талап етілмейді									
182.	Фылым саласындағы мемлекеттік фылыми стипендиялар мен сыйлықтарды беру	млн тг	бүйірек	2020-2025 жылдардың I тоқсаны	БФМ	111	116	121	126	131	137	742	РБ	
183.	Әл-Фараби атындағы фылым мен техника саласындағы сыйлықты беру	млн тг	КР Президентінің Жарлығы	2021, 2023, 2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ	-	130	-	130	-	130	390	РБ	
184.	Фалымдардың жалақысын арттыру жөніндегі мәселені пысықтау		Еңбек миніне, Қаржымыніне ұсыныстарап	2020 жылғы I тоқсан	БФМ, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ МСИМ,	талап етілмейді								

				Корғаныс мині		
185.	Ерекше мәртебесі бар жоғары оқу орындарының PhD доктор дәрежесін дербес беру бойынша қызметіне мониторинг жүргізу	КР Үкіметін е ақпарат	2020-2021 жылдардың желтоқсаны	БФМ	талап етілмейді	
186.	PhD докторанттар ының жарияланымда арына қойылатын талаптар, академиялық адалдық қағидаттарын сактау, шетелдік дипломдарды автоматты түрде тану өлшемшарттарын сактау бөлігінде дәрежелер беру қағидаларын жетілдіру	бұйрық	2020 жылғы I- тоқсан	БФМ	талап етілмейді	

2.2 міндет: Фылыми инфрақұрылымды жаңғырту және цифрландыру

1.	1-нәтиже көрсеткіші. F3TKЖ-ны іске асыратын мемлекеттік жоғары оқу орындарының, F3И-дың жаңартылған сертификатта лған фылими жабдықтарының үлесі	%		БФМ, F3И (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	13,5	13, 7	14	14, 3	14,5	15		
----	--	---	--	---	------	----------	----	----------	------	----	--	--

Іс-шаралар

187.	FЗИ-га стратегиялық HR-менеджментін енгізу	FЗИ есептері	2021 жылғы I тоқсан	БФМ, FЗИ (келісу бойынша)	талап етілмейді
188.	Ғылыми ұйымдардың кадрлық және басшылық құрамын қайта даярлау және шетелдік табысты галымдарды FЗИ-га тарту бағдарламала рын енгізу	семинарлар, вебинарлар	2020-2025 жылдардың III-IV тоқсандары	БФМ, FЗИ (келісу бойынша)	талап етілмейді
189.	Халықаралық практикаға сәйкес келетін FЗИ-да лауазымдардың жаңа архитектурасын жүргізу жөніндегі мәселені пысықтау	Еңбекмине ұсыныстар	2021 жылғы I тоқсан	БФМ, Еңбекмині, Қаржымині, АШМ, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘМ, СИМ, Корғаныс мині	талап етілмейді
190.	Ғылыми инфрақұрылымды жаңғыруту жөніндегі бағдарламаны іске асыру (ғылыми ұйымдардың ғылыми-зертханалық және материалдық-техникалық базасы)	бағдарлама	2022-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ, FЗИ (келісу бойынша)	талап етілмейді
191.	Халықаралық ғылыми гранттар мен	интернет - платфор	2020 жылғы желтоқ	БФМ, "Ғылым коры"	талап етілмейді

	жобалар туралы ақпараттың интернет-платформасы –агрегаторын күрү	ма	сан	АҚ (келісу бойынша)	
192.	F3ТКЖ, өнеркәсіп, технологиялар арасындағы байланыстар бойынша дерекқор қалыптастыруду	дерекқор	2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ, "ҰFTMC O" АҚ (келісу бойынша) "Ғылым коры" АҚ (келісу бойынша), Еңбек мині, Қаржы мині, АШМ, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘ МСИМ, Корғаныс мині	таларап етілмейді

2.3 міндет: Фылыми әзірлемелердің нәтижелілігін арттыру және әлемдік фылыми кеңістікке интеграциялауды қамтамасыз ету

1.	1-нәтиже корсеткіші. Қорғау кужаттары мен авторлық бірл куәліктердің ік өсімі (2018 ж. жалпы санынан – 3200 бірлік)	БФМ, Корғаныс мині, АШМ, Еңбек мині, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘ М, СИМ, ҒЗИ (келісу бойынша	7,8	9,4	12,5	15, 6	18,7	21,9	

2.	2-нәтиже көрсеткіші. F3TKЖ-ға жұмсалатын шығындардың жалпы % көлеміндегі кәсіпкерлік сектор шығыстарының үлесі				), ЖОО (келісу бойынша)							
3.	3-нәтиже көрсеткіші. Аяқталған ғылыми-зерттеу жұмыстарының жалпы санынан коммерцияла натын жобалардың үлесі				БФМ, Қорғаныс мині, АШМ, Еңбекмиңі, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨМ, СИМ, ГЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	48,8	50,6	52,4	54,2	55,8	57,4	

Іс-шаралар

193.	Шет мемлекеттер мен халықаралық әріптестік ғылыми-	келісімдер, шарттар	2020-2025 жылдардың жалтоқ саны	БФМ, ГЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу	талап етілмейді
------	--	---------------------	---------------------------------	---	-----------------

	техникалық байланыстарды дамыту				бойынша)									
194.	Ғылыми, ғылыми-техникалық және ғылыми-педагигикалық ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету, оның ішінде ғылыми-техникалық ақпараттың халықаралық базасына кол жеткізуді қамтамасыз ету	дереккөр	2020-2025 жылдар дың I тоқсаны	БФМ, FЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді									
195.	Ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялау үшін басылымдарға қойылатын талаптарды жетілдіру, оның ішінде міндетті "көрмей" рецензиялау	бұйрық	2020 жылдың желтоқсаны	БФМ	талап етілмейді									
196.	Халықаралық ғылыми деректер қорында қазақстандық ғылыми журналдарды индекстеу жөнінде шаралар қабылдау	халықара лық ғылыми деректер қорынан есеп	2020-2025 жылдар дың желтоқсаны	БФМ, FЗИ (келісу бойынша), ЖОО (келісу бойынша)	талап етілмейді									
197.	Ғылыми гранттар бөле . отырыш, тг	млн	ғылыми есептер	2020-2025 жылдар	БФМ, FЗИ (келісу	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	18 000	РБ	217

	отандық жас ғалымдарды қолдау жөнінде шаралар қабылдау		дың желтоқ саны	бойынша ( ), ЖОО (келісу бойынша)									
198.	Қазақстандық ғылыми қызметкерлер дің ірі шетелдік зертханалық кешендерде жұмыс жүргізетін халықаралық ұжымдарға қатысуы	ке ^{лісімде} р, меморан думдар	2020- 2025 жылдар дың I тоқсан ы	БФМ, ҒЗИ (келісу бойынша ( ), ЖОО (келісу бойынша)		тала ^{п етілмейді}							
199.	Ұлттық ғылыми кенестерді іргелі және қолданбалы зерттеулерге бағдарлау жөніндегі мәселелерді пysықтау	ұлттық ғылыми кенестің шешімі	2020 жылғы желтоқ сан	БФМ		тала ^{п етілмейді}							
200.	Шетелдік жетекші ғылыми орталықтар мен университетт ерде жұмыс істейтін отандастарды тарту үшін арнайы шаралар әзірлеу	шарттар	2022 жылғы I тоқсан	БФМ, Еңбек мині, Каржы мині, АШМ, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӘ МСИМ, Корғаныс мині		тала ^{п етілмейді}							
201.	Ғылыми- техникалық ынтымақтаст ық туралы келісімдер негізінде, оның ішінде МЖӘ	ке ^{лісімде} р, меморан думдар	2020- 2025 жылдар дың желтоқ саны	БФМ, Еңбекми ні, Каржыми ні, АШМ, ЭГТРМ, ДСМ,		тала ^{п етілмейді}							

	тетіктері арқылы халықаралық әріптестік ғылыми-техникалық байланыстарды дамыту			ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ МСИМ, Корғаныс мині		
202.	Ғалымдарды ағылшын тіліне, халықаралық және шетелдік корлар каржыландыратын ғылыми зерттеулерге өтінім беру рәсімдеріне оқыту	млн. тг.	сертификаттар	2020 жылғы желтоқсан	БФМ, ЖБТ	талап етілмейді
203.	Ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерциялаңдыру жөнінде лицензиялық келісімдер жасау және PCT (Patent Cooperation Treaty) рәсімі бойынша өтінімдер беру	лицензиялық келісімдер, өтінімдер		2020-2025 жылдардың желтоқсаны	БФМ, Еңбекмині, Қаржымині, АШМ, ЭГТРМ, ДСМ, МСМ, ЭМ, ИИДМ, ЦДИАӨ МСИМ, Корғаныс мині	талап етілмейді
204.	Өңірлік проблемаларды шешу кезінде Назарбаев Университеті мен бірлесіп жергілікті ғылыми үйымдар мен жоғары оқуорындарының әлеуетін	БФМ-ға ақпарат		2020-2025 жылдардың желтоқсаны	ЖАО, АШМ, БФМ, ДСМ, ИИДМ, ЦДИАӨ М ЭМ, ЭГТРМ	жергілікті атқарушы органдардың көзделген қаражаты шенберінде

пайдалану																			
Шығындардың жиыны:						611 949	110 6 358	1456 852	2 03 0 567	2 118 159	2 240 940	9 564 825	РБ						
						91 072	100 432	110 207	125 021	137 404	151 846	715 982	ЖБ						
						381	6 882	6 355				13 618	Басқа көздер						
						457 800	121 900	134 700	155 300	127 600	286 700	12 840 00	Жеке инвестициялар						
						1 161 202	1 3 35 572	1 708 114	2 31 0 88 8	2 383 163	2 679 48 6	11 578 425	Барлығы						

Ескертпе: аббревиатуралардың толық жазылуы:

АКДМ	– Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі
АШМ	– Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі
БГМ	– Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
ДСМ	– Қазақстан Республикасының Денсаулық сактау министрлігі
Еңбекмині	– Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік коргау министрлігі
ИИДМ	– Қазақстан Республикасының Индустрія және инфрақұрылымдық даму министрлігі
Қаржымині	– Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
МСМ	– Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігі
Қорғанысмині	– Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі
ҰЭМ	– Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі
ЦДИАӘМ	– Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэрогарыш өнеркәсібі министрлігі
ІІМ	– Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі
СИМ	– Қазақстан Республикасының Сауда және интеграция министрлігі
ЭГТРМ	– Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі
ЭМ	– Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
"Атамекен" ҰКП	– "Атамекен" Қазақстан Республикасы ұлттық кәсіпкерлер палатасы
ЖБТ	– жобаны басқару тобы
ФЗИ	– ғылыми зерттеу институты
РҚБ	– республикалық қоғамдық бірлестік
"Ғылым қоры" АҚ	– "Ғылым қоры" акционерлік қоғамы

"Кәсіпкор" холдингі" КеАҚ	– "Кәсіпкор" холдингі" коммерциялық емес акционерлік қоғамы
"Назарбаев университеті" ДБҰ	– "Назарбаев университеті" дербес білім беру ұйымы
"Өрлеу" ҰБАО АҚ	– "Өрлеу" ұлттық біліктілікті арттыру орталығы" акционерлік қоғамы
"ҰFTMCO" АҚ	– "Ұлттық ғылыми-техникалық мемлекеттік сараптау орталығы" акционерлік қоғамы
ЖОО	– жоғары оқу орны
ЖБ	– жергілікті бюджет
ЖАО	– жергілікті атқарушы орган
АҚ	– акционерлік қоғам
ШЖМ	– шағын жинақты мектептер
РБ	– республикалық бюджет
ҰБТ	– ұлттық бірыңғай тестілеу
ОПҚ	– профессор-оқытушылар құрамы
ҒЗТКЖ	– ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
МО	– мемлекеттік органдар
ТжКБ	– техникалық және кәсіптік білім беру
ПМПҚ	– психологиялық-медициналық-педагогикалық консультация
ППТК	– психологиялық-педагогикалық түзету кабинеті
ЕБҚ	– ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар
ЖІӨ	– жалпы ішкі өнім

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК